

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ТЪРГОВСКО-ПРОМИШЛЕНА
ПАЛАТА - ВРАЦА

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Доклад с анализ на данни от анкетни проучвания

на съществуващи форми за междуинституционална координация по
отношение на политиките за младежта в област Враца

и

на административния капацитет на областната администрация, общински
администрации, на младежи и младежки организации за планиране,
мониторинг и отчитане на младежките политики в област Враца

По проект „**Пътеводител за мониторинг на политиките
за младите хора в област Враца**“

Изпълнител: *Търговско - промишлена палата - Враца*

Ноември 2022

Този документ е създаден по проект „Пътеводител за мониторинг на политиките за младите хора в област Враца“ договор № BG05SFOP001-2.025-0020-C01, финансиран от Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Търговско-промишлена палата – Враца и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ТЪРГОВСКО-ПРОМИШЛЕНА
ПАЛАТА - ВРАЦА

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Съдържание:

1. Общи характеристики на проведените изследвания
2. Анализ на анкетна карта на съществуващи форми за междуинституционална координация по отношение на политиките за младежта в област Враца
  - 2.1. Демографски профил на участниците в анкетното проучване
  - 2.2. Информираност за различните инициативи на местно, национално и европейско ниво, по които се финансират възможности за младите хора (целева група „Младежи“, община Враца)
  - 2.3. Източници на информация за инициативите за младите хора
  - 2.4. Отношение към заобикалящата среда
  - 2.5. Степен на подкрепа и насърчаване от страна на местните и регионалните власти на младежкото участие в обществено-политическия живот
  - 2.6. Запознатост с различните форми на участие на младите хора в обществено – политическия живот – информиране, консултация, овластяване, автономно участие
  - 2.7. Участие в неформални/нетрадиционни форми на участие в обществено – политическия живот – например подписване на електронни петиции, публикуване на коментари по политически теми и т.н.
  - 2.8. Нагласа към доброволчеството и инициативите
  - 2.9. Участие в младежки програми и проекти
  - 2.10. „Системната бариера“ между младите хора и институциите
  - 2.11. Желани промени по отношение политиките за младежта
  - 2.12. Запознатост със същността и дейността на младежките организации
  - 2.13. Запознатост със стратегическите документи за младежта
  - 2.14. Организации - сътрудници по отношение политиките за младежта в област Враца
  - 2.15. Приоритети, които да бъдат включени в младежките политики
  - 2.16. Най-честите проблеми при разработването на адекватни политики за младежта
  - 2.17. Форми за междуинституционална координация
  - 2.18. Участвали ли сте в обществено обсъждане в сферата на младежките дейности и активното гражданско общество
  - 2.19. Отчитайки прилагането на младежките политики във Вашия регион, възнамерявате ли да останете/да се върнете в родното си място
  - 2.20. Воля за промяна у младежите от област Враца
  - 2.21. Идеи и предложения за активното включване на младежкия потенциал в обществения живот на града/общината/ областта
3. **Анализ на Анкетната карта за проучване на съществуващи форми за междуинституционална координация по отношение на политиките за младежта в област Враца (общински служители и служители на Областна администрация Враца)**

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ТЪРГОВСКО-ПРОМИШЛЕНА
ПАЛАТА-ВРАЦА

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

- 3.1. Демографски профил на участниците в анкетното проучване
- 3.2. Информираност за различните инициативи на местно, национално и европейско ниво, по които се финансират възможности за младите хора
- 3.3. Източници на информация за инициативите за младите хора
- 3.4. Отношение към заобикалящата среда
- 3.5. Степен на подкрепа и насърчаване от страна на местните и регионалните власти на младежкото участие в общественно-политическия живот
- 3.6. Запознатост с различните форми на участие на младите хора в общественно – политическия живот – информиране, консултация, овластяване, автономно участие
- 3.7. Участие в неформални/нетрадиционни форми на участие в общественно – политическия живот – например подписване на електронни петиции, публикуване на коментари по политически теми и т.н.
- 3.8. Нагласа към доброволчеството и инициативите
- 3.9. Участие в младежки програми и проекти
- 3.10. „Системната бариера“ между младите хора и институциите
- 3.11. Желани промени по отношение политиките за младежта
- 3.12. Запознатост със същността и дейността на младежките организации
- 3.13. Запознатост със стратегическите документи за младежта
- 3.14. Организации - сътрудници по отношение политиките за младежта в област Враца
- 3.15. Приоритети, които да бъдат включени в младежките политики
- 3.16. Най-честите проблеми при разработването на адекватни политики за младежта
- 3.17. Форми за междуинституционална координация
- 3.18. Участвали ли сте в общественно обсъждане в сферата на младежките дейности и активното гражданско общество
- 3.19. До каква степен се отчита мнението на заинтересованите страни (Консултативни съвети по въпросите за младежта, Ученически общински съвет, Младежки организации и др.) при разработването на младежките политики?
- 3.20. Отчитайки прилагането на младежките политики във Вашия регион, възнамерявате ли да останете/да се върнете в родното си място
- 3.21. Воля за промяна у младежите от област Враца
- 3.22. Идеи и предложения за активното включване на младежкия потенциал в обществения живот на града/общината/ областта
- 4. Анализ на Анкетната карта за проучване на административния капацитет на областната администрация, общински администрации, на младежи и младежки организации за планиране, мониторинг и отчитане на младежките политики в област Враца – младежи Враца**
- 4.1 Демографски профил на участниците в анкетното проучване
- 4.2 Участие в дейности, свързани с младежките политики

- 4.3** Информират ли областната/общинската администрация и младежките структури в достатъчна степен за различни младежки инициативи, възможности и перспективи
- 4.4** Има ли младежки медиатор във Вашата община/населено място?
- 4.5** Успява ли администрацията да мобилизира граждански интерес при провеждането на обществени обсъждания на младежките политики?
- 4.6** Разполага ли общинската/областната администрация с необходимия административен капацитет за планиране, мониторинг и отчитане на младежките политики?
- 4.7** Как се осъществява включването на младежите в планирането, мониторинга, отчитането на младежките политики?
- 4.8** В общинската администрация има ли определен/и служител/и или административни звена, които да отговарят за изпълнението, наблюдението, отчитането и актуализирането на младежките политики?
- 4.9** Предизвикателства пред младите хора
- 4.10** Представя ли се периодично актуална информация на интернет страницата на областната/общинската администрация/Вашата организация на данни и информация за изпълнението на младежките политики?
- 4.11** По какъв начин стигате до младежите от малките населени места в общината/областта?
- 4.12** Изпълнението на младежките политики се оценява и докладва публично от местната власт?
- 4.13** Смятате ли, че на територията на общината има добре развита, поддържана и достъпна инфраструктура за младежки дейности?
- 4.14** Търсите ли добри практики по отношение на политиките за младите хора в ЕС, които могат да се приложат на общинско/областно ниво?
- 4.15** Основни проблеми на младите хора в област Враца/община Бяла Слатина
- 4.16** Оценка за дейността на институциите, ангажирани с младежките политики на общинско и областно ниво
- 4.17** Младежките организации включени ли са във всички фази на политическия процес?
- 5. Анализ на Анкетната карта за проучване на административния капацитет на областната администрация, общински администрации, на младежи и младежки организации за планиране, мониторинг и отчитане на младежките политики в област Враца – общински и областни служители - Враца**
- 5.1** Демографски профил на участниците в анкетното проучване
- 5.2** Участие в дейности, свързани с младежките политики
- 5.3** Информират ли областната/общинската администрация и младежките структури в достатъчна степен за различни младежки инициативи, възможности и перспективи
- 5.4** Има ли младежки медиатор във Вашата община/населено място?

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ТЪРГОВСКО-ПРОМИШЛЕНА
ПАЛАТА-ВРАЦА

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

- 5.5** Успява ли администрацията да мобилизира граждански интерес при провеждането на обществени обсъждания на младежките политики?
- 5.6** Разполага ли общинската/областната администрация с необходимия административен капацитет за планиране, мониторинг и отчитане на младежките политики?
- 5.7** Как се осъществява включването на младежите в планирането на младежките политики?
- 5.8** Как осъществявате мониторинга на младежките политики?
- 5.9** При отчитането на младежките политики освен количествени индикатори, използвате ли и качествени такива?
- 5.10** В общинската администрация има ли определен/и служител/и или административни звена, които да отговарят за изпълнението, наблюдението, отчитането и актуализирането на младежките политики?
- 5.11** Предизвикателства пред младите хора
- 5.12** Представя ли се периодично актуална информация на интернет страницата на областната/общинската администрация/Вашата организация на данни и информация за изпълнението на младежките политики?
- 5.13** По какъв начин стигате до младежите от малките населени места в общината/областта?
- 5.14** Изпълнението на младежките политики се оценява и докладва публично от местната власт?
- 5.15** Смятате ли, че на територията на общината има добре развита, поддържана и достъпна инфраструктура за младежки дейности?
- 5.16** Търсите ли добри практики по отношение на политиките за младите хора в ЕС, които могат да се приложат на общинско/областно ниво?
- 5.17** Основни проблеми на младите хора в област Враца/община Бяла Слатина
- 5.18** Оценка за дейността на институциите, ангажирани с младежките политики на общинско и областно ниво
- 5.19** Младежките организации включени ли са във всички фази на политическия процес?
- 6. Обобщен анализ на Анкетна карта за проучване на административния капацитет на областната администрация, общински администрации, на младежи и младежки организации за планиране, мониторинг и отчитане на младежките политики в област Враца – за гр. Враца**
- 7. Обобщен анализ на Анкетна карта за проучване на съществуващи форми за междуинституционална координация по отношение на политиките за младежта в област Враца - за гр. Враца**
- 8. Анализ на анкетна карта за проучване на съществуващи форми за междуинституционална координация по отношение на политиките за младежта в област Враца (младежи - Бяла Слатина)**
- 9. Анализ на анкетна карта за проучване на съществуващи форми за междуинституционална координация по отношение на политиките за младежта в област Враца (общински служители - Бяла Слатина)**

10. Обобщен доклад анкетно проучване на съществуващи форми за междуинституционална координация по отношение на политиките за младежта в област Враца – резултати Бяла Слатина

11. Анализ на анкетно проучване за административния капацитет на областната администрация, общински администрации, на младежи и младежки организации за планиране, мониторинг и отчитане на младежките политики (целева група „Младежи – Бяла Слатина“)

12. Анализ на анкетно проучване за административния капацитет на областната администрация, общински администрации, на младежи и младежки организации за планиране, мониторинг и отчитане на младежките политики (целева група „общински служители – Бяла Слатина“)

13. Обобщен анализ на анкетно проучване на административния капацитет на областната администрация, общински администрации, на младежи и младежки организации за планиране, мониторинг и отчитане на младежките политики в област Враца (анкетно проучване – целеви групи Бяла Слатина)

14. Обобщен анализ на анкетно проучване на съществуващи форми за междуинституционална координация по отношение на политиките за младежта в област Враца

15. Обобщен анализ на анкетно проучване на административния капацитет на областната администрация, общински администрации, на младежи и младежки организации за планиране, мониторинг и отчитане на младежките политики в област Враца

16. Заключение

1. Общи характеристики на проведеното изследване

Във връзка с изпълнение на проект „Пътеводител за мониторинг на политиките за младите хора в област Враца“ договор № BG05SFOP001- 2.025-0020-C01 бяха извършени две анкетни проучвания – на съществуващи форми за междуинституционална координация по отношение на политиките за младежта в област Враца и на административния капацитет на областната администрация, общински администрации, на младежи и младежки организации за планиране, мониторинг и отчитане на младежките политики в област Враца.

Проектът се изпълнява от Търговско-промишлена палата – Враца в партньорство с община Бяла Слатина по Оперативна програма „Добро управление“, процедура „Повишаване на гражданското участие в процесите на изпълнение и мониторинг на политики и законодателство“. Предмет на този доклад са резултатите от проведените две анкетни проучвания.

Структура на доклада

С оглед по-голяма пълнота, изчерпателност и полезност на доклада, анкетните проучвания са анализирани, както следва: анкетно проучване No 1 на съществуващи форми за междуинституционална координация по отношение на политиките за младежта в област Враца с целева група „младежи Враца“, анкетно проучване No 1 на съществуващи форми за междуинституционална координация по отношение на политиките за младежта в област Враца с целева група „общински служители и служители в Областна администрация Враца, анкетно проучване No 2 за административния капацитет на областната администрация, общински администрации, на младежи и младежки организации за планиране, мониторинг и отчитане на младежките политики в област Враца с целева група „младежи Бяла Слатина“, анкетно проучване No 2 за административния капацитет на областната администрация, общински администрации, на младежи и младежки организации за планиране, мониторинг и отчитане на младежките политики в област Враца с целева група „общински служители Бяла Слатина“. След отделните анализи по видове проучване и целеви групи, следва обобщен анализ на двата вида анкетни карти.

Цел на анкетното проучване No 1 – проучване на съществуващи форми за междуинституционална координация по отношение на политиките за младежта в област Враца

Целта на първото изследването бе да се проучат съществуващите форми на междуинституционална координация по отношение на политиките за младежта в област Враца, както и степента на запознатост на респондентите с действащите стратегически документи по отношение младежките политики и идентифициране на проблемите при разработването и практическото им приложение.

Също така респондентите имаха възможността да предоставят своята оценка за подкрепата на местните и регионалните власти по отношение включването на младите хора в общественно-политическия живот, както и да дадат своите предложения за активна ангажираност на младежта в живота на града/общината/областта.

Целева група:

Целевите групи на анкетното проучване обхващат населението на област Враца, в частност община Враца и община Бяла Слатина. Предвид насочеността на проекта, са конфигурирани две целеви групи – младежи от 15 г. до 29 г. и общински и областни служители. Първото по вид анкетно проучване се проведе сред 20 младежи от община Враца и 10 младежи от община Бяла Слатина, както и 20 служители на общинска и областна администрация Враца и 10 служители на общинска администрация Бяла Слатина. Сред обхванатите младежи, има и такива, които работят/членуват в младежки организации, което предоставя допълнителна добавена стойност на изследването.

Технология на проучването:

За нуждите на проучване на мнението на целевите групи беше изготвена анкетна карта от първи вид, съдържаща 30 въпроса, структурирани така, че да дават не само реална представа за съществуващите форми на междуинституционална координация по отношение политиките за младите хора в област Враца, но и за запознатостта на целевите групи с проблемите на младите хора и готовността им да предприемат мерки за разрешаването им. Резултатите служат като основа, на която да се стъпи, за да се изготвят релевантни препоръки към заинтересованите страни по отношение политиките за младите хора. Въпросите бяха от отворен и затворен тип, както и такива, в които трябваше да се степенуват различни приоритети и проблеми. Анкетните карти (първи вид) бяха попълвани чрез директно анкетиране от назначен по проекта анкетатор.

Релевантните групи бяха анкетираны по въпроси, касаещи дали и начина, по които се информират за различни младежки инициативи, отношението им към проблемите и предизвикателствата на заобикалящата ги среда (като част от гражданското им самосъзнание), мнението им за подкрепата на местните и регионалните власти по отношение включването на младите хора в общественно-политическия живот, запознатостта им с различните форми на участие на младежите, отношението им към неформални форми на включване в общественно-политическия живот, нагласите им към доброволчеството и инициативите, участието им в младежки програми и проекти, какво биха искали да се промени по отношение политиките за младите хора, информация за организациите, с които си сътрудничат във връзка с младежките политики и др.

Позовавайки се на отговорите, получени в резултат на първото анкетно проучване, може да се извлече информация за съществуващите форми на междуинституционална координация по отношение политиките за младите хора в област Враца, както и да се идентифицират пречките за по-ефективно сътрудничество между заинтересованите страни и да се очертаят съответните препоръки.

2. Анализ на Анкетната карта за проучване на съществуващи форми за междуинституционална координация по отношение на политиките за младежта в област Враца (младежи Враца)

2.1 Демографски профил на участниците в анкетното проучване

Проведеното проучване обхваща 60 представители на заинтересованите страни – 20 младежи от община Враца, 10 – от община Бяла Слатина, 20 представители на общинска и областна администрация Враца и 10 представители на общинска администрация Бяла Слатина. Според възрастовите групи, обхватът е от 15 г. до над 50 г., като са обособени групи 15-18 г., 19-25 г. и 26-29 г. с оглед възрастта на една от целевите групи (младежи).

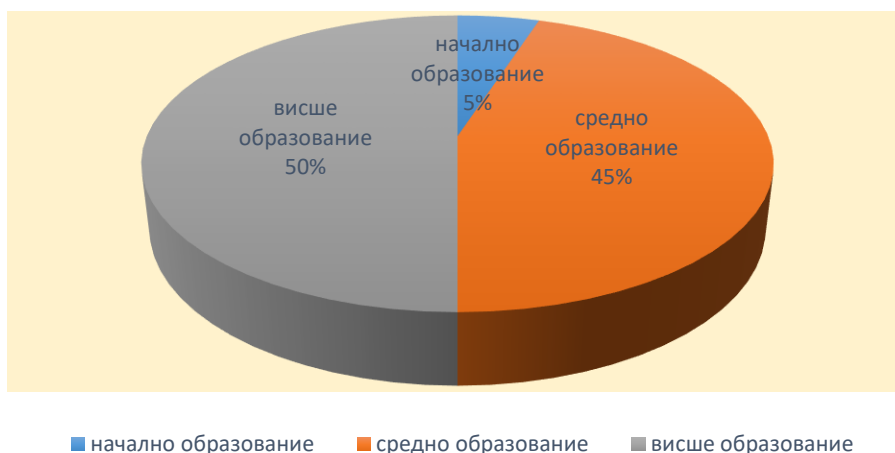
Според броя на анкетиранияте младежи в община Враца, най-активни в проучването са в границата между 19 и 25 години, следвани от групата между 26 и 29 години. Най-малките младежи (15-18 г.), са най-малобройни.

По отношение на половата принадлежност, участие в анкетата са взели равен брой мъже и жени (по 45%), както и 10%, не пожелали да се самоопределят.

Според критерия „Степен на образование“, анкетиранияте са дялят на 3 групи: висше образование – 50%, средно – 45% и основно – 5%. Висшистите са с 5% повече от младежите със средно образование.

Вашето образование е:

По отношение, заетостта на анкетираните младежи, най-голяма част от тях са служители в младежки организации (7 бр.), следвани от работещите в неправителствения сектор (4 бр.), и общински служители (2 бр.). Останалите анкетирани младежи не са отговорили на въпроса, тъй като не попадат в нито едно от изброените.

2.2 Информираност за различните инициативи на местно, национално и европейско ниво, по които се финансират възможности за младите хора (целева група „Младежи“, община Враца)

Въпросът цели установяване дали целева група „Младежи“ се информира за различните инициативи на местно, национално и европейско ниво, по които се финансират възможности за младите хора. Според направеното проучване, 75% от

анкетираните младежи търсят информация за младежки инициативи, което е положителен знак за активността им по отношение възможностите за развитие.

2.3 Източници на информация за инициативите за младите хора

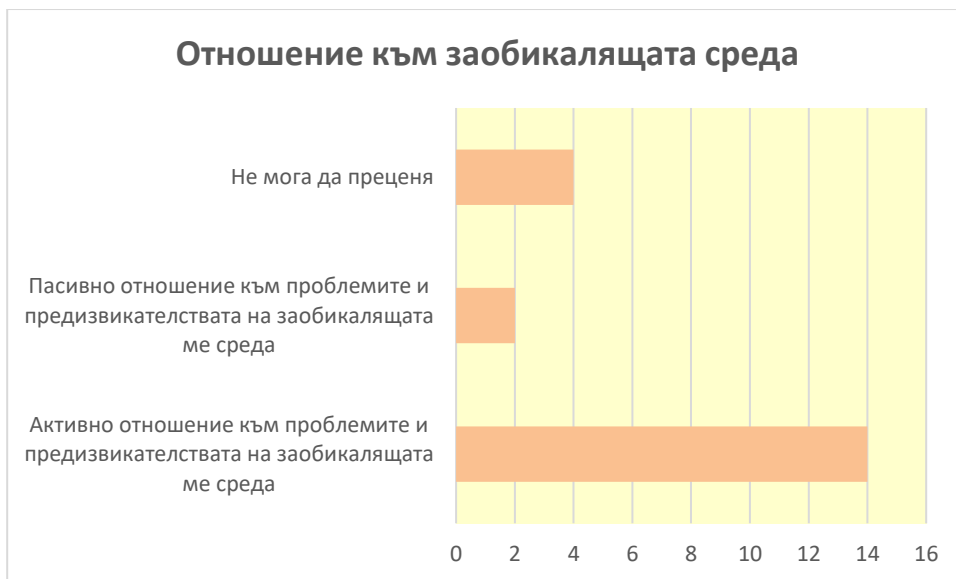
Проучването на източниците на информация – Интернет, социални медии; познати/приятели; НПО, работещи с младежи; Интернет страници на общината/областта, цели да се установи от кои от източниците приоритетно се информират младите хора в община Враца.

С оглед на бързо развиващите се технологии, логично най-голям процент(55%) от анкетираните са избрали отговор „Интернет, социални медии“. Те са лесен и достъпен източник на информация. Вторият източник, събрал най-много гласове, са НПО, работещи с младежи. На последно място, наред с приятели и познати, са интернет страниците на общината/областта, което само по себе си е притеснително, предвид факта, че именно институциите, в чиито правомощия е да уведомяват и насърчават активността на младежите, не се ползват с приоритет.

2.4. Отношение към заобикалящата среда

С този въпрос респондентите са помолени да се самоопределят като хора с активно или пасивно отношение към проблемите и предизвикателствата на заобикалящата ги среда и такива, които не могат да преценят. Като хора с активно отношение са се самоопределили 70% от младежите, 20% не могат да преценят и 10 % са пасивни по отношение заобикалящата среда. Високият процент активни младежи е обнадеждаващ и предопределящо за подобряване на междуинституционалната координация.

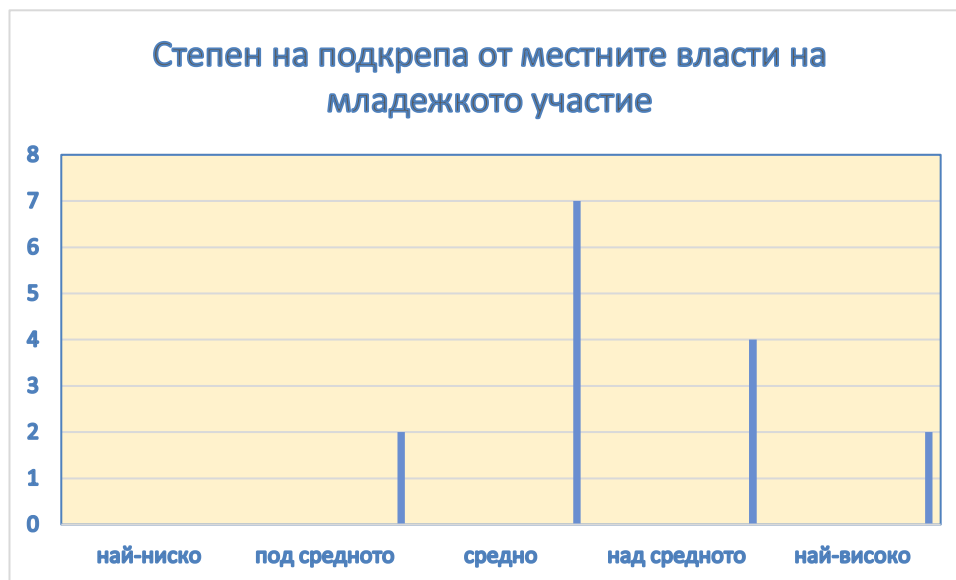

2.5 Степен на подкрепа и насърчаване от страна на местните и регионалните власти на младежкото участие в обществено-политическия живот

Възможните отговори на този въпрос са три – „Да“, „Не“, „Не мога да преценя“. 15 младежи или 75% смятат, че властите подкрепят участието на младите хора в обществено-политическия живот. 2ма са отговорили отрицателно, а 3ма не могат да преценят.

На отговорилите „Да“ е дадена възможност да степенуват отговорите си от 1 до 5, като 5 е най-високата степен на подкрепа, а 1 – най-ниска. Най-много гласове (47 %) е събрала оценка „3“, т.е. средна степен на подкрепа, с равен брой гласове са показателите „най-висока степен на подкрепа – оценка 5) и под средната (оценка 2). За над средно ниво на подкрепа (оценка 4) са маркирали 4 човека от анкетираните или 27 %).

2.6 Запознатост с различните форми на участие на младите хора в обществено – политическия живот – информирание, консултация, овластяване, автономно участие

Въпросът е от изключителна важност, както за младежите, така и за институциите, работещи с младежи, тъй като познаването на механизмите за участие в обществено-политическия живот е изходна точка за включването на младите хора. 60% са отговорили, че са запознати, съответно 40% - че не са. Високият процент запознатост най-вероятно се дължи на факта, че определен брой от анкетираните са служители в младежки организации.

2.7 Участие в неформални/нетрадиционни форми на участие в обществено – политическия живот – например подписване на електронни петиции, публикуване на коментари по политически теми и т.н.

Склонността да се включват в нетрадиционни форми на обществено-политическия живот, свързани основно с дигиталните средства на комуникация, което не изисква много време и физическо присъствие, е показателна за заинтересоваността на младите хора към заобикалящата ги действителност. 65 % от анкетираните са дали положителен отговор, 35% - не са склонни да участват.

2.8 Нагласа към доброволчеството и инициативите

Обнадеждаващо е, че 90 % от анкетираните младежи намират доброволчеството и инициативите за „силно позитивни“ или „по-скоро позитивни“. В несигурната действителност, в която живеем е от изключителна важност младите да са способни на емпатия, състрадание, откровеност, да проумяват, че са част от общество, за чието развитие и благосъстояние могат да допринесат било със знанията си и/или доброволен труд.

Логични са отговорите и на следващия въпрос - дали биха се включили доброволно в обществено-значими дейности – 90 % „да“ и 10% - „не“.

2.8 Участие в младежки програми и проекти

Възможностите за участие в младежки програми и проекти са много повече отпреди. Освен националните програми, периодично се оповестяват възможности за финансиране на младежки дейности и инициативи – обмени на добри практики, обучителни стажове, конкурси и т. н., които освен, че от една страна укрепват самоувереността на младите хора, от друга разширяват кръгозора им, срещайки ги с различни гледни точки, хора, култури и др.

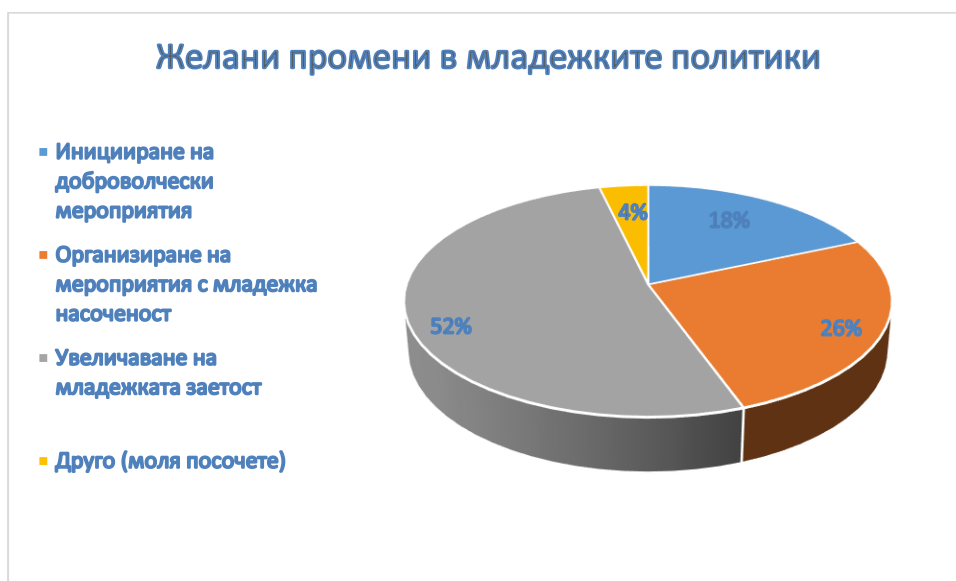
Голяма част (60%) от анкетираните младежи са участвали в различни младежки програми и проекти – срещи на детски и младежки парламент, Искрите на древния огън, Мила Коледа – инициативи към Младежки дом – Враца, Младежка заетост, Еразъм +, форуми и събития, организирани от областна администрация Враца.

2.10 „Системната бариера“ между младите хора и институциите

Под „системна бариера“ следва да се разбира начинът, по който институциите и обществото възприемат и ангажират младите хора. 65% смятат, че съществува такава бариера, изразяваща се в неоказването на съдействие от страна на младежки организации, рядкото включване на младите хора в процеса на вземане на решения, както и липсата на комуникация.

2.11 Желани промени по отношение политиките за младежта

Въпросът предоставя четири възможности за отговор - инициране на доброволчески мероприятия; Организиране на мероприятия с младежка насоченост; Увеличаване на младежката заетост; Друго, което анкетираните да посочат. С най-голям дял е желанието за увеличаване на младежката заетост, следвана от инициране на доброволчески мероприятия и такива с младежка насоченост. На последно място е „друго“, с предложение за организиране на консултативни съвети на местната власт и младите хора.

2.12 Запознатост със същността и дейността на младежките организации

Въпросът е от изключителна важност, тъй като младежките организации могат да бъдат онова свързващо звено, което да сплоти младежката енергия и воля за промяна и да ги насочи към обществено-политическия живот, и най-вече в посока младежките политики, за да могат те в най-голяма степен да съответстват на нуждите и приоритетите на младите хора. От тази гледна точка, познаването на същността и дейността на младежките организации е ключово за участието на младите хора, не само в инициативи, програми и проекти, но и във вземането на касаещи ги решения. Че са запознати, са отговорили 70 % от анкетираните младежи във Враца. По отношение на членството в младежка организация, 20 % са членове на такава, и съответно 80 % не са.

2.13 Запознатост със стратегическите документи за младежта

Следващите три въпроса касаят запознатостта на целевата група със Закона за младежта, Общинския план за младежта в община Враца/ Бяла Слатина, Областния план за младежта в област Враца като едни от най-важните документи, определящи младежките политики. Със Закона за младежта най-голяма част от анкетираните младежи са запознати

частично – 50%, следвани поравно от запознатите – 25% и незапознатите - 25%. С Общинския план за младежта в община Враца 50% от анкетиранияте не са запознати, 15% не знаят, че има такъв, и едва 30% са запознати. Най-много не се познава Областния план за младежта – 70% от младежите са отговорили, че не са запознати с него, 10% не знаят, че има такъв и само 20% са дали положителен отговор.

Изхождайки от резултатите, една от насоките за работа на всички заинтересовани страни се очертава да бъде повишаване на информираността на младите хора относно документите, в които се залагат касаещите ги политики, за да могат самите те да дават ценни предложения, идеи и инициативи, които да залегнат в документацията за следващия планови период.

2.14 Организации - сътрудници по отношение политиките за младежта в област Враца

Като възможни отговори на въпроса с кои организации най-често се осъществява сътрудничество са изброени Общинска администрация, Областна администрация, Бюро по труда, Младежки организации, Училища, Читалища, Неправителствени организации (БЧК, спортни клубове, социални услуги и др.). Дадена е възможност за повече от един отговор. Най-много гласове са получили младежките организации - 29%, следвани от НПО – 18%, училищата и читалищата са с близки проценти – 16% и 14%, общинска администрация – 12% , а на последните две места са областна администрация – 7% и Бюрата по труда – 4%.

2.15 Приоритети, които да бъдат включени в младежките политики

Изброените в анкетата приоритети са заимствани от целите на Националната стратегия за младежта 2021-2030: Насърчаване на неформалното обучение, насърчаване на заетостта и подкрепа за млади хора, които не учат, не работят и не се обучават, насърчаване на ангажираността, участието и овластяването на младите хора, развитие и утвърждаване на младежката работа в национален мащаб, свързаност, толерантност и европейска

принадлежност, насърчаване на здравословен и природоопазващ начин на живот, насърчаване на културата и творчеството сред младите. Логично, повечето от анкетираните са посочили по няколко приоритета, които смятат, че следва да бъдат включени в младежките политики.

На първо място е: Насърчаване на здравословен и природоопазващ начин на живот, следвано от Насърчаване на заетостта и подкрепа за млади хора, които не учат, не работят и не се обучават и Насърчаване на културата и творчеството (с по равен брой точки). На трето място са (равен брой точки): Насърчаване на ангажираността, участието и овластяването на младите хора и Развитие и утвърждаване на младежката работа в национален мащаб. На опашката са Насърчаване на неформалното обучение и Свързаност, толерантност и европейска принадлежност, отново с еднакъв брой точки. Важно е да се отбележи, че разликите между отговорите е с по 1 анкетиран, което е показателно, че според младите хора, всички изброени приоритети е удачно да бъдат взети предвид при разработването на младежките политики.

2.16 Най-честите проблеми при разработването на адекватни политики за младежта

Адекватните политики, а не само разписаните на хартия такива, са от ключово значение за успех във всяка една сфера. Идентифицирането на проблемите, които пречат при разработването на адекватни младежки политики е основополагащо за бъдещата им приложимост и насоченост. Най-голяма тежест анкетираните са дали на липсата на заинтересованост от страна на младите хора - 45% . 27% от анкетираните младежи смятат, че основния проблем е недостатъчната междуинституционална координация, логично следван от липсата на задълбочен анализ за нуждите, ограниченията, приоритетите на младите хора (21%). На предоставената възможност да посочат неизброен проблем в

анкетната карта, 2 лица (7%) са посочили, съответно „липса на гласност и negliжиране от страна на властите“ и „неотчитане мнението на младите хора“.

2.17 Форми за междуинституционална координация

Видно от изготвената диаграма, най-използваните форми за междуинституционална координация, според анкетиранияте, са анкетите и събитията/кръгли маси (с по равен брой точки), следвани от общественото обсъждане, а най-непопулярната форма на междуинституционална координация са интервютата.

На въпроса дали при разработване на младежките политики се провеждат публични обсъждания със заинтересованите страни (Консултативни съвети по въпросите за младежта, Ученически общински съвет, Младежки организации и др.). Основна част 55% са дали положителен отговор, отрицателен - 15% и 30% не са запознати. Прави впечатление високият процент на незапознатите и далите отрицателен отговор (почти половината), което също следва да се отчете при изготвянето на препоръките към властимащите.

2.18 Участвали ли сте в обществено обсъждане в сферата на младежките дейности и активното гражданско общество

Въпросът цели да покаже до каква степен общественото обсъждане е застъпено в междуинституционалната координация и активното му използване/неизползване като метод за вземане на решение, базирано на съгласие на по-голяма част от участниците. Тревожно голям процент 75 % са отговорили, че не са участвали в подобен тип проява. Обществените обсъждания и публични консултации са широко използвани в много страни-членки на ЕС като доказан ефективен начин за съобразяване с мнението на заинтересованите страни при разработването на широк кръг от политики, разрешаването на обществено – значими проблеми и т.н. В тази връзка, обработените резултати от анкетата от първия вид ще служат като основа за по-нататъшни насоки за работата между институциите и младежите.

С този въпрос е свързан и следващият, а именно в каква степен се отчита мнението на заинтересованите страни (Консултативни съвети по въпросите за младежта, Ученически общински съвет, Младежки организации и др.) при разработването на младежките политики

Видно е, че най-малко анкетираните смятат, че мнението им се отчита в голяма степен, 50% са отговорили „в недостатъчна степен“, а 30% смятат, че мнението им изобщо не се зачита. При по-често използване на формите за междуинституционална координация, тази

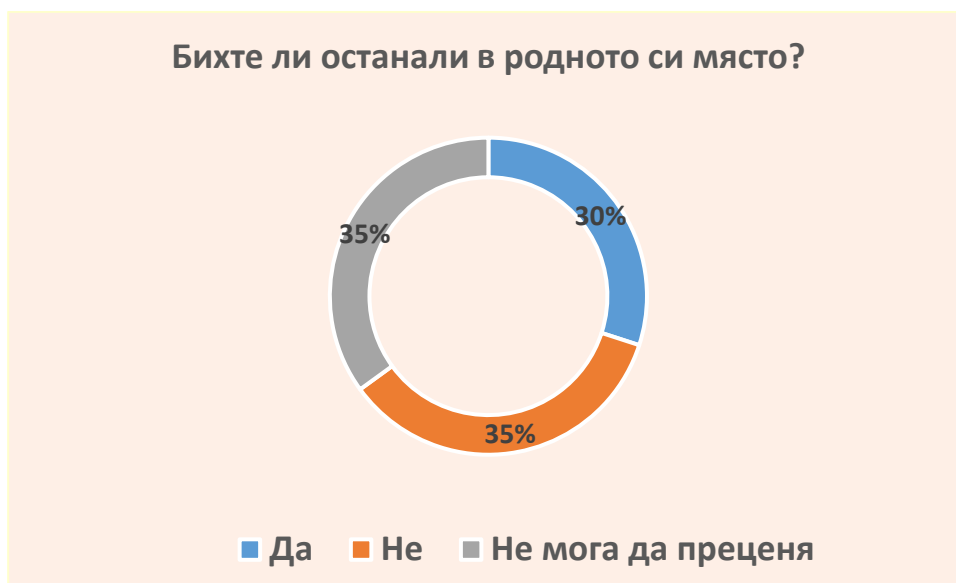
статистика би изглеждала различно.

2.19 Отчитайки прилагането на младежките политики във Вашия регион, възнамерявате ли да останете/да се върнете в родното си място

Важен въпрос, който изглежда малко встрани от темата за междуинституционалната координация, но всъщност не е, защото от нея тръгва адекватността на политиките за младите хора. А те са адекватни тогава, когато в основата, още при разработването им, са отчетени нуждите, проблемите и желанията на младежите. Когато техният глас е чул, се създава благоприятна за живеене, учене, развитие, среда, която няма причини да бъде напускана.

Всеизвестен факт е, че Северозападна България, част от която е и област Враца, е областта с най-бързи темпове на обезлюдяване и най-нисък БВП на глава от населението. Голяма част от населението (и млади и по-възрастни) са принудени да търсят препитание или в големите български градове, или в чужбина. Почти никой от тях не се завръща по родните си места, цели села и градове пустеят поради лошата икономическа ситуация.

Не е учудващ и резултатът от анкетата – 30% смятат да останат в родния си край. Останалите 70% се делят поравно между „не“ и „не мога да преценя“.

2.20 Воля за промяна у младежите от област Враца

Въпросът цели да провокира анкетираните млади хора да се замислят дали наистина искат промяна на ситуацията и дали са готови да работят за нея. Дадена им е възможност за определяне на степента това желание от 1 до 5, като 1 е най-ниска степен, 5 – най-висока.

Най-много респонденти са дали отговор 4, т.е. степен над средната.

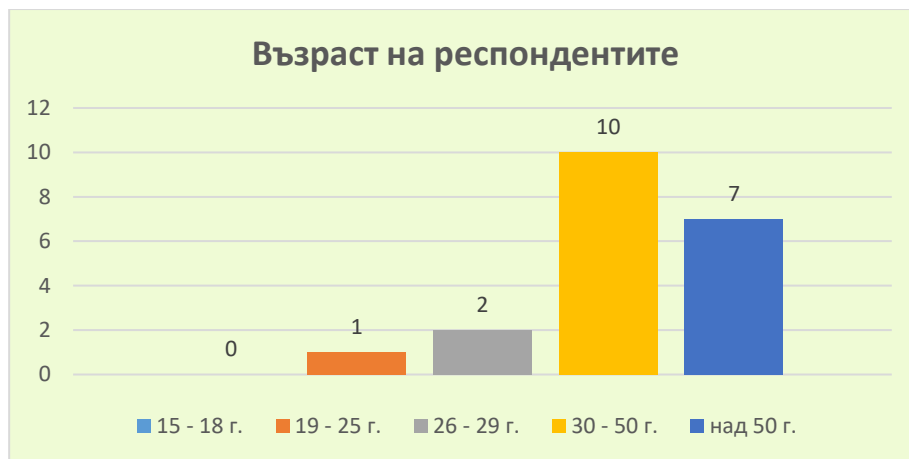
2.21 Идеи и предложения за активното включване на младежкия потенциал в обществения живот на града/общината/ областта

Един от последните въпроси в анкетата е от отворен тип, целящ събиране на идеи и предложения от респондентите за активно включване на младежкия потенциал в обществения живот на града/общината/областта. Налични са четири отговора: младежки инициативи, събития, неформални обучения, политики за приобщаване на младежите в работата на организациите – общински и областни, повече отворени срещи и популяризирането им.

3. Анализ на Анкетната карта за проучване на съществуващи форми за междуинституционална координация по отношение на политиките за младежта в област Враца (общински служители и служители на Областна администрация Враца)

3.1 Демографски профил на участниците в анкетното проучване

Проведеното проучване обхваща 20 представители на общинска и областна администрация Враца. Според възрастовите групи, обхватът е от 15 г. до над 50 г. Най-представена е групата на 30-50 годишните, следвана от служителите над 50 г. Почти по равен брой са възрастовите групи 19-25 г. и 26-29 г., т.е. в целевата група на служителите има и младежи, което е предпоставка за активното им ангажиране по отношение младежките политики.

По отношение на половата принадлежност, участие в анкетата са взели предимно жени (80 %), мъжете са 10%, и 10%, не са пожелали да се самоопределят.

Според критерия „Степен на образование“, анкетираните са делят на 3 групи: висше образование – 90%, средно – 10% и основно – 0 %.

По отношение заетостта на респондентите, служителите в общинска администрация Враца са с 10% повече от работещите в Областна администрация.

3.2 Информираност за различните инициативи на местно, национално и европейско ниво, по които се финансират възможности за младите хора (целева група „Младежи“, община Враца

Въпросът цели установяване дали целева група „Общински и областни служители“ се информира за различните инициативи на местно, национално и европейско ниво, по които се финансират възможности за младите хора. Според направеното проучване, 85% от респондентите търсят информация за младежки инициативи, която ситуация е сходна с анкетите на младежите, където процентът на търсещите информация е 73%.

3.3 Източници на информация за инициативите за младите хора

Проучването на източниците на информация – Интернет, социални медии; познати/приятели; НПО, работещи с младежи; Интернет страници на общината/областта, цели да се установи от кои от източниците приоритетно се информират служителите в общинската и областната администрация. Първото място, както и при младежите е за интернет и социални медии, като най-достъпни, бързи и удобни източници на информация.

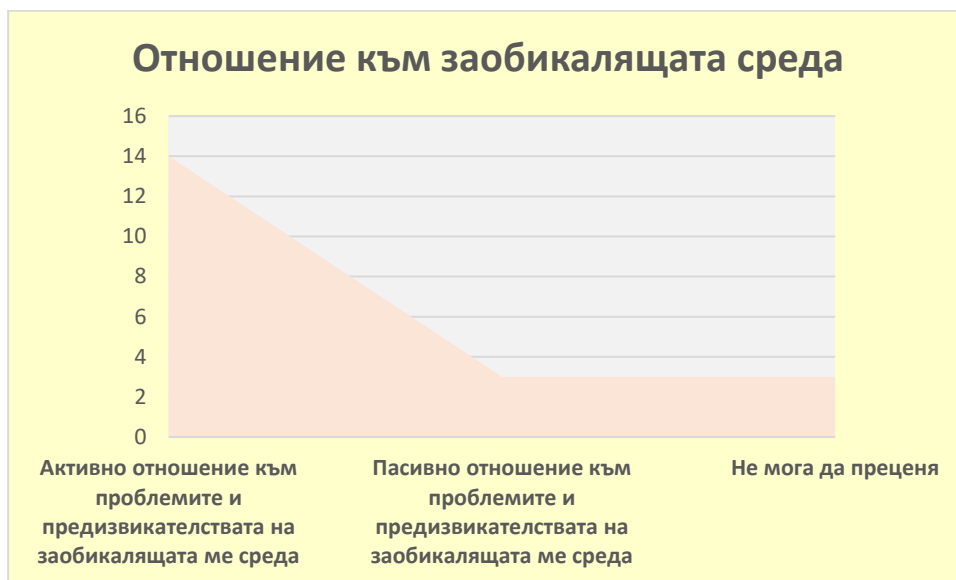

3.4 Отношение към заобикалящата среда

С този въпрос респондентите са помолени да се самоопределят като хора с активно или пасивно отношение към проблемите и предизвикателствата на заобикалящата ги среда

и такива, които не могат да преценят. Като хора с активно отношение са се самоопределили 70% от служителите, еднакъв е броят на тези, които не могат да преценят и пасивните наблюдатели. Високият процент активни служители (по подобие на младежите) отново е добър знак за ефективността на бъдещите мерки и препоръки.

3.5 Степен на подкрепа и насърчаване от страна на местните и регионалните власти на младежкото участие в обществено-политическия живот

Възможните отговори на този въпрос са три – „Да“, „Не“, „Не мога да преценя“. 85% от служителите смятат, че властите подкрепят участието на младите хора в обществено-политическия живот. 5% са отговорили отрицателно, а 10% не могат да преценят. И при този въпрос няма коренни разлики между отговорите на младежите и служителите.

На отговорилите „Да“ е дадена възможност да степенуват отговорите си от 1 до 5, като 5 е най-високата степен на подкрепа, а 1 – най-ниска. Най-много гласове е събрала оценка „4“, т.е. над средната степен на подкрепа, следвана от „най-висока степен на подкрепа“ – оценка 5. Средно и под средно ниво са отбелязали, съответно 2 и 1 анкетиран.

3.6 Запознатост с различните форми на участие на младите хора в обществено – политическия живот – информиране, консултация, овластяване, автономно участие

Важността на въпроса е коментирана при предходния анализ. Положително е, че 75% от служителите са отговорили, че са запознати с формите на младежко участие – информиране, консултация, овластяване, автономно участие. При младежите също преобладаваха запознатите. Запознатостта, обаче, не означава, че се използват ефективно.

3.7 Участие в неформални/нетрадиционни форми на участие в обществено – политическия живот – например подписване на електронни петиции, публикуване на коментари по политически теми и т.н.

Служителите в общинската и областна администрация Враца, склонни да участват в неформални форми на обществено-политическия живот с малък превес са почти толкова, колкото и тези, които не биха се включили. Сам по себе си, този въпрос също е важен, имайки предвид дигиталната ера, в която живеем. Електронни петиции, например, се организират често по различни обществено значими въпроси. Изказването на собствена позиция по важни теми е стъпка към търсенето на по-активно участие в цялостния цикъл по разработването, прилагането, мониторинга и оценяването на младежките политики.

3.8 Нагласа към доброволчеството и инициативите

20% от служителите имат силно позитивна нагласа към доброволчеството и инициативите, 65% от служителите имат по-скоро позитивна нагласа, което е почти толкова колкото при анкетираните младежи. 15% не могат да преценят нагласата си. Както при младите хора, така и при тази целева група, се наблюдава положителна нагласа към доброволчеството, което означава, че при добра организация и значими каузи, обединените усилия на двете страни могат да постигнат много.

Логични са отговорите и на следващия въпрос дали биха се включили доброволно в обществено-значими дейности – 85% „да“, 10% - не могат да преценят и 5% не биха се включили.

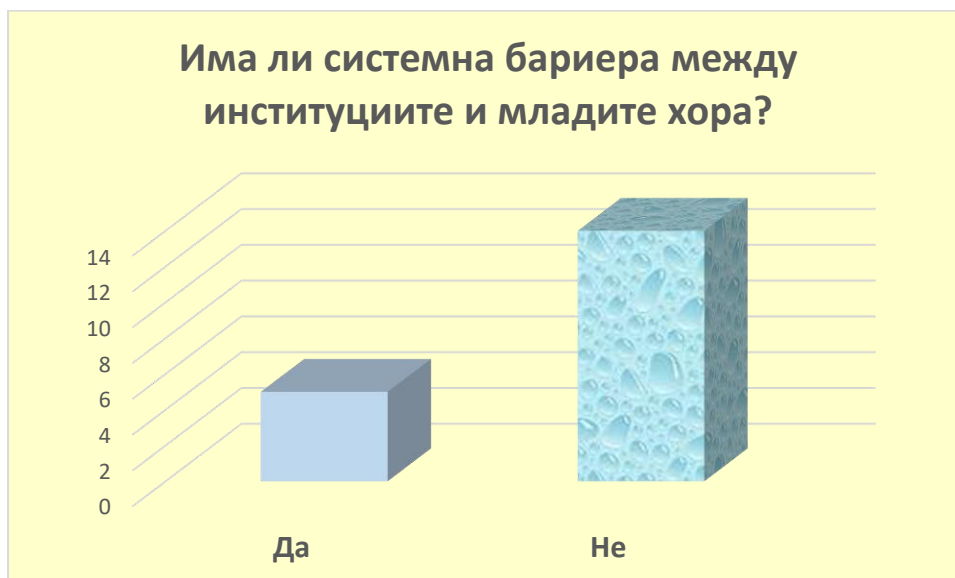

3.9 Участие в младежки програми и проекти

Преобладаващата част от анкетираните служители (80%) са дали отрицателен отговор на този въпрос. 20% от респондентите никога не са участвали. Като програми и проекти, в които са участвали са посочили „Старт в кариерата“ и ОПРЧР „Нова възможност за младежка заетост“.

3.10 „Системната бариера“ между младите хора и институциите

По-нагоре е обяснено какво се има предвид под „системна бариера“. Понятието е разяснено и в самите анкетни карти, както и на място от анкетъорите. 75% от анкетираните служители смятат, че няма пречки във възприемането на младите хора от страна на институциите, както мислят и младите хора. На посочилите, че смятат, че има бариера в общуването между двете страни е дадена възможност да се обосноват. Подаденият отговор е „недостатъчна информация в онлайн пространството“.

3.11 Желани промени по отношение политиките за младежта

Въпросът предоставя четири възможности за отговор - инициране на доброволчески мероприятия; Организиране на мероприятия с младежка насоченост; Увеличаване на младежката заетост; Друго, което анкетираните да посочат.

С най-голям дял (50%) е желанието за увеличаване на младежката заетост (както и при анкетираните младежи), следвана от организиране на мероприятия с младежка насоченост (42%) и инициране на доброволчески мероприятия (8%). На възможността да допълнят желаните промени, няма отзовали се.

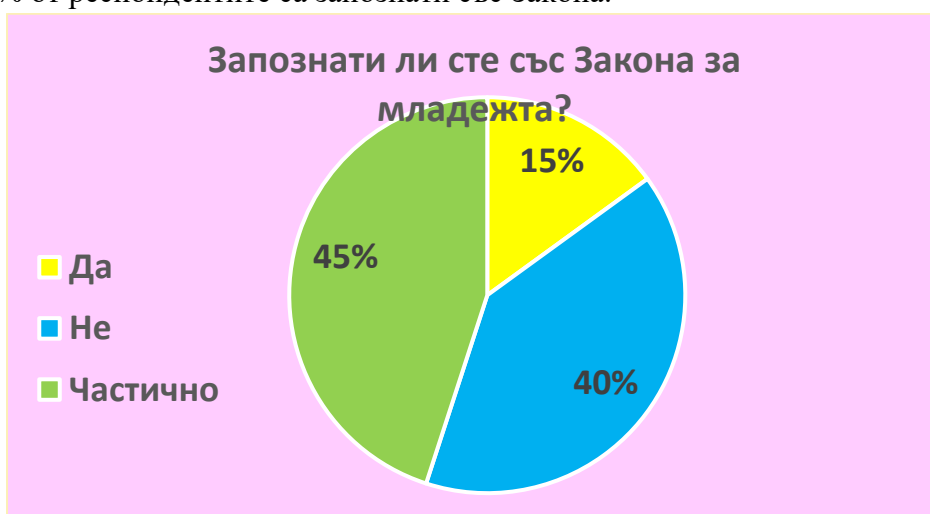
3.12 Запознатост със същността и дейността на младежките организации

Както беше споменато и по-нагоре в настоящия доклад, младежките организации играят и може да играят още по-голяма роля като свързващо звено между младите хора и институциите в процеса на включването им в младежките политики. Именно затова, познаването на дейността им и координацията с тях е важна. 2/3 от анкетираните служители са запознати с младежките организации. 100% от респондентите не членуват в младежка организация.

3.13 Запознатост със стратегическите документи за младежта

Следващите три въпроса касаят запознатостта на целевата група със Закона за младежта, Общинския план за младежта в община Враца, Областния план за младежта в област Враца като едни от най-важните документи, определящи младежките политики.

Резултатите от анкетните карти на служителите са сходни с тези на младежите – най-много 45% от анкетираните са запознати частично със Закона за младежта. Голяма е разликата при незапознатите – при служителите процентът е 40%, докато при младежите е 25%. Едва 15% от респондентите са запознати със Закона.

С Общинския план за младежта в община Враца са запознати 65% от анкетираните, 30% не са запознати, а 5% не знаят, че има такъв. По отношение на Областния план за младежта, ситуацията е почти 50% на 50%, с малък превес на запознатите. Двама от анкетираните не знаят, че има такъв.

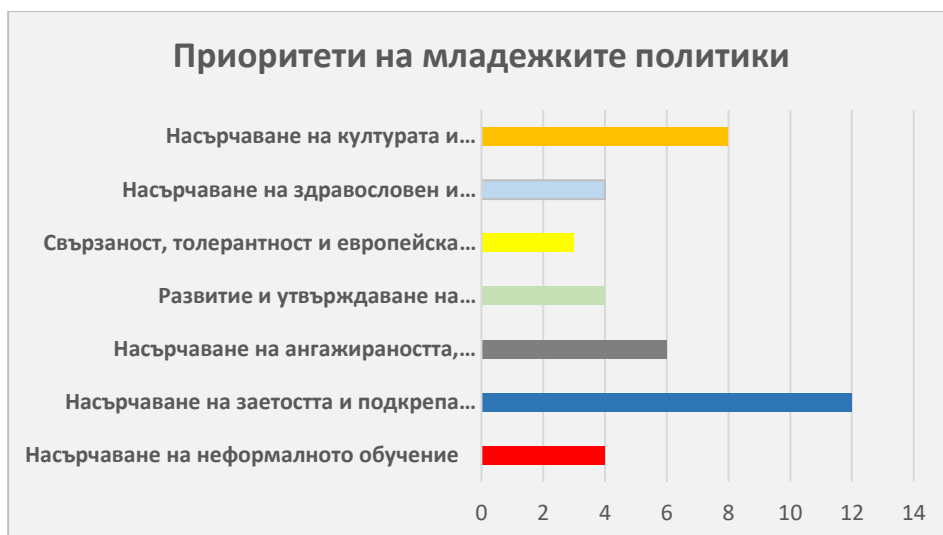
3.14 Организации - сътрудници по отношение политиките за младежта в област Враца

Като възможни отговори на въпроса с кои организации най-често се осъществява сътрудничество са изброени Общинска администрация, Областна администрация, Бюро по труда, Младежки организации, Училища, Читалища, Неправителствени организации (БЧК, спортни клубове, социални услуги и др.). Дадена е възможност за повече от един отговор. За разлика от младежите, най-много гласове служителите са дали за общинска администрация, следвана от областна администрация, Бюро по труда. Почти с по равен брой гласове са училищата и НПО, с малка разлика (1 глас) са младежките организации, а на последно място са читалищата.

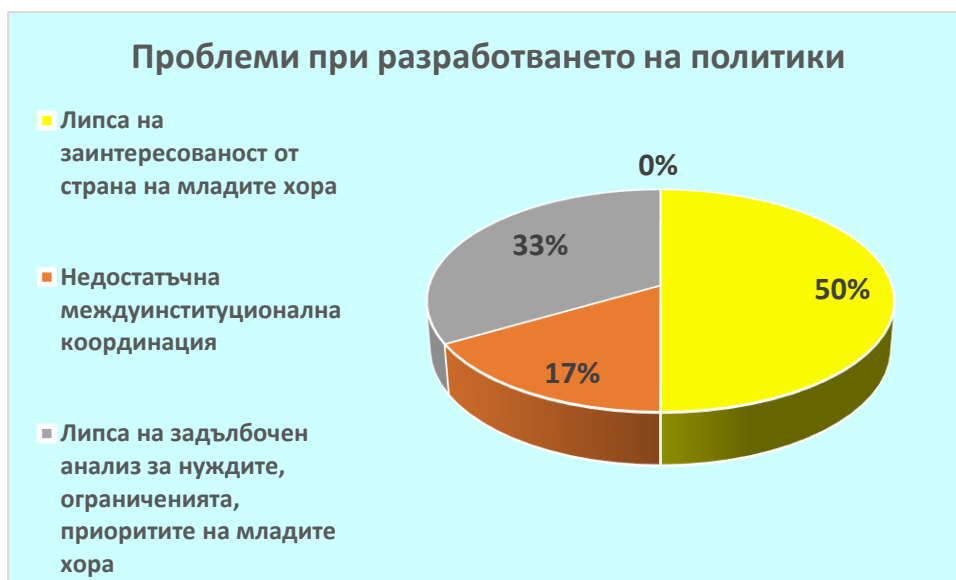
3.15 Приоритети, които да бъдат включени в младежките политики

Според анкетираните общински и областни служители, първият по важност приоритет е „Насърчаване на заетостта и подкрепа за млади хора, които не учат, не работят и не се обучават“, следван от „Насърчаване на културата и творчеството“. На трето място е „Насърчаване на ангажираността, участието и овластяването на младите хора“. С по еднакъв брой точки са „Насърчаване на неформалното обучение“, „Насърчаване на здравословен и природооцадящ начин на живот“ и „Развитие и утвърждаване на младежката работа в национален мащаб“. „Свързаността, толерантността и европейската принадлежност“ е на последно място.

3.16 Най-честите проблеми при разработването на адекватни политики за младежта

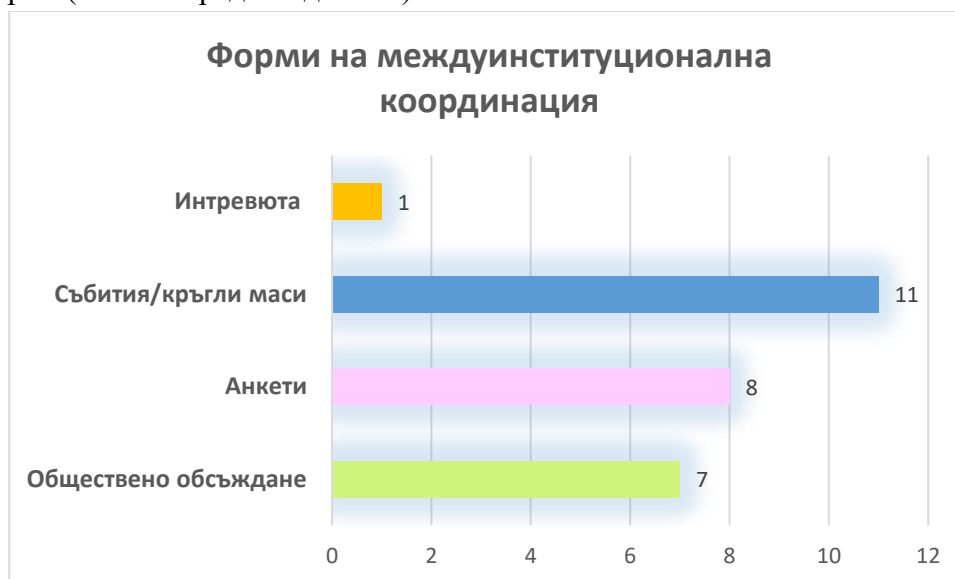
И тук, както при младежите, като най-голяма пречка пред разработването на адекватни младежки политики за младежта, се констатира липсата на заинтересованост от страна на младите хора (50%), на второ място, с 33%, е липсата на задълбочен анализ за нуждите, ограниченията, приоритетите на младите хора. На последно място, 17% от анкетираните, смятат, че основният проблем е недостатъчната междуинституционална координация.

3.17 Форми за междуинституционална координация

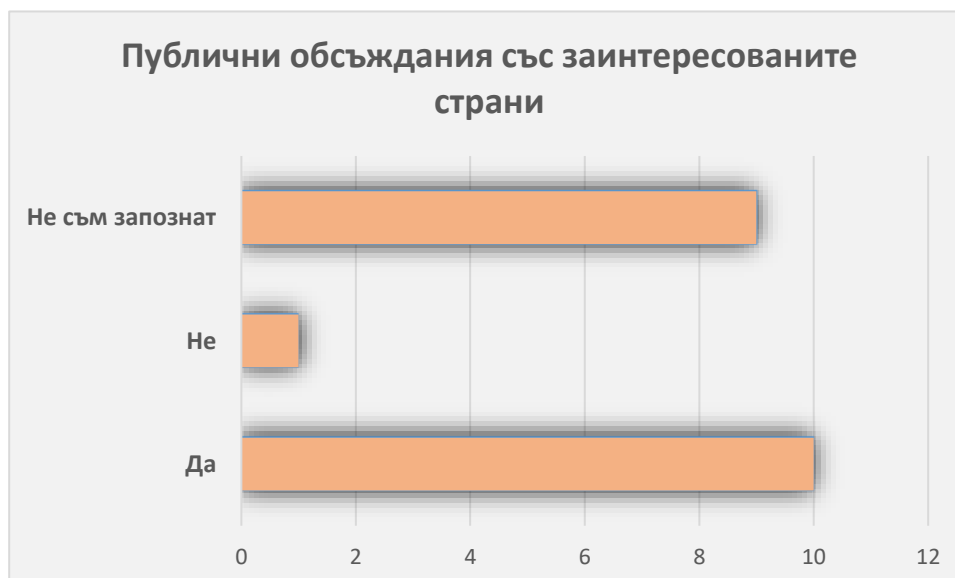
Като форми на междуинституционална координация са изброени анкетите, събития/кръгли маси, обществени обсъждания и интервюта. Видно от приложената

диаграма, като най-използвана форма, служителите са посочили събития/кръгли маси. Анкетите и обществените обсъждания са застъпени почти еднакво, а интервютата са най-малко популярни (както и сред младежите).

3.18 Обществени обсъждания при разработване на младежките политики

Обществените обсъждания са засегнати в няколко въпроса. Единият от тях е дали при разработването на младежките политики се провеждат обществени обсъждания със заинтересованите страни (Консултативни съвети по въпросите за младежта, Ученически общински съвет, Младежки организации и др.). На него 10 анкетирани (50%) са отговорили положително. Голям е и броят на запознатите 45%.

На следващия въпрос дали са участвали в публични обсъждания, свързани с младежките политики и активното гражданско участие, 75% са дали отрицателен отговор.

Резултатите и от двата въпроса са сходни с тези на младежите. Тази констатация показва незадоволителната степен на използването на обществените обсъждания като форма на междуинституционална координация при разработването на младежките политики.

3.19 До каква степен се отчита мнението на заинтересованите страни (Консултативни съвети по въпросите за младежта, Ученически общински съвет, Младежки организации и др.) при разработването на младежките политики?

Използването на различните форми на междуинституционална координация при разработването на младежки политики би било недостатъчно ефективно, ако не се отчита мнението на заинтересованите страни. Резултатите от обработката на този въпрос показват, именно, че мнението на участниците в процеса се взема предвид в недостатъчна степен. Отново, резултатите от отговорите на служителите и младежите са сходни, което също ще послужи за отправна точка при формулирането на препоръки към институциите.

3.20 Отчитайки прилагането на младежките политики във Вашия регион, възнамерявате ли да останете/да се върнете в родното си място?

Въпросът е формулиран с три възможни отговора „Да“, „Не“ и „Не мога да преценя“. Изненадата е, че за разлика от младежите, при които 35% са отговорили категорично, че биха напуснали родното си място, при служителите този процент е 0%.

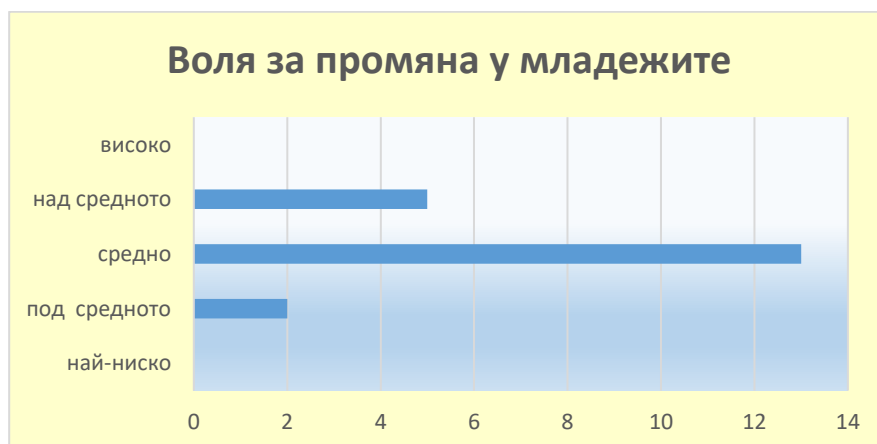
Факторите, провокирали отговорите и различията между двете целеви групи са от разнороден характер и трудни за анализиране без последващи допитвания. Един от най-вероятните фактори, каращи служителите от общинската и областната администрация да не са сигурни в отговора си, най-вероятно се дължи на факта, че немалка част от

респондентите са млади хора и такива в зряла възраст, които освен образование, имат и натрупан професионален опит и биха искали да намерят по-високо платена работа. От друга страна, част от анкетираните младежи, отговорили, че не смятат да напускат родното си място, може би изпитват силна привързаност и страх от непознатото и неизвестното. Друг фактор, каращ ги да останат в областта, може да се дължи на тяхната предприемчивост и планове за развитие на собствен бизнес и/или търсене на онлайн работа, която напоследък се оказва доста предпочитана от младите, поради факта, че могат да разполагат със свободното си време.

3.21 Имат ли воля за промяна младежите в област Враца?

Възможните отговори на този въпрос са 5, като респондентите са помолени да степенуват от 1 до 5, където 1 е най-ниско ниво, 5 – най-високо. Преобладаващите отговори са за средно ниво – оценка 3 (65%). 25% са дали своя глас за ниво над средното на волята за промяна у младежите, 10% - за под средното. В сравнение с анкетираните младежи се констатира определени различия в отговорите – при младежите най-голям дял има за ниво над средното и най-високо.

3.22 Предложения за активно включване на младежкия потенциал в обществения живот на града/общината/областта

В края на анкетната карта на респондентите е дадена възможност да отбележат своите идеи за активно включване на потенциала на младежите в обществения живот на града/общината/областта. Като предложения от страна на общинските и областните служители са посочени: повече срещи и дискусии между институциите и младежите, пряко ангажиране на младежите в разработването и прилагането на стратегии за развитие на града, организиране на повече обществени мероприятия от типа на кръгли маси, семинари, обучения и т.н., организиране на повече мероприятия с младежка насоченост.

4. Анализ на анкетно проучване на административния капацитет на областната администрация, общински администрации, на младежи и младежки организации за планиране, мониторинг и отчитане на младежките политики в област Враца – младежи Враца

Целева група:

Целевите групи на анкетното проучване No 2 са същите, както при анкетно проучване No 1 – младежи и общински и областни служители в област Враца, в частност община Враца и община Бяла Слатина. Едната целева група обхваща младежи от 15 до 29 г., другата - общински и областни служители. Второто по вид анкетно проучване се проведе сред 20 младежи от община Враца и 10 младежи от община Бяла Слатина, както и 20 служители на общинска и областна администрация Враца и 10 служители на общинска администрация Бяла Слатина. Сред обхванатите младежи, има и такива, които работят/членуват в младежки организации, което предоставя допълнителна добавена стойност на изследването.

Технология на проучването:

За нуждите на проучване на мнението на целевите групи беше изготвена анкетна карта от втори вид – за проучване на административния капацитет на областната администрация, общински администрации, на младежи и младежки организации за планиране, мониторинг и отчитане на младежките политики в област Враца, съдържаща 23 въпроса, структурирани така, че да дават не само реална представа за наличния административен капацитет на институциите, ангажирани с младежките политики, но и да очертаят проблемите и пречките пред изграждането/надграждането на този капацитет. Анкетните карти (втори вид) бяха попълвани чрез директно анкетиране от назначен по проекта анкетър, който оказваше съдействие на място при възникнали въпроси или неясноти.

Целевите групи бяха анкетираны по въпроси относно това в какви дейности, свързани с младежките политики са се включвали (петиции/подписки, доброволчески/граждански дейности, членуване/работа в младежки организации, участие в демонстрации, онлайн политически дискусии и дебати в социалните мрежи, въвличане в младежки дейности на Общината и местната общност, работа за политически партии); дали

смятат, че областната/общинската администрация и младежки структури информират в достатъчна степен за различни младежки инициативи, възможности и перспективи; дали имат младежки медиатор в общината/населеното място и ако „да“, смятат ли дейността му/й за полезна; дали смятат, че администрацията съумява да мобилизира граждански интерес при провеждането на обществени обсъждания на младежките политики, както и дали има необходимия капацитет за планиране, мониторинг и отчитане на младежките политики; как се осъществява включването на младежите в планирането, мониторинга и отчитането на младежките политики; използват ли се и качествени индикатори при отчитането им; кои са най-сериозните предизвикателства пред младите хора, които да бъдат взети предвид при планирането на младежките политики; представя ли се информация на интернет страницата на общината/областта за изпълнението на младежките политики; по какъв начин се достигат младежите от малките населени места; смятат ли, че на територията на общината има добре развита, поддържана и достъпна инфраструктура за младежки дейности; дали се търсят добри практики по отношение на политиките за младите хора в ЕС, приложими на общинско/областно ниво; кои са основните проблеми пред младежите в област Враца; каква е оценката за институциите, ангажирани с младежките политики; включени ли са младежките организации във всички фази на политическия процес.

Базирайки се на резултатите, получени от второто анкетно проучване, може да се извлече информация за наличния административен капацитет на институциите за планиране, мониторинг и отчитане на младежките политики, както и да се открият силните и слабите звена в цялостната структура, ангажирана с младежката тематика.

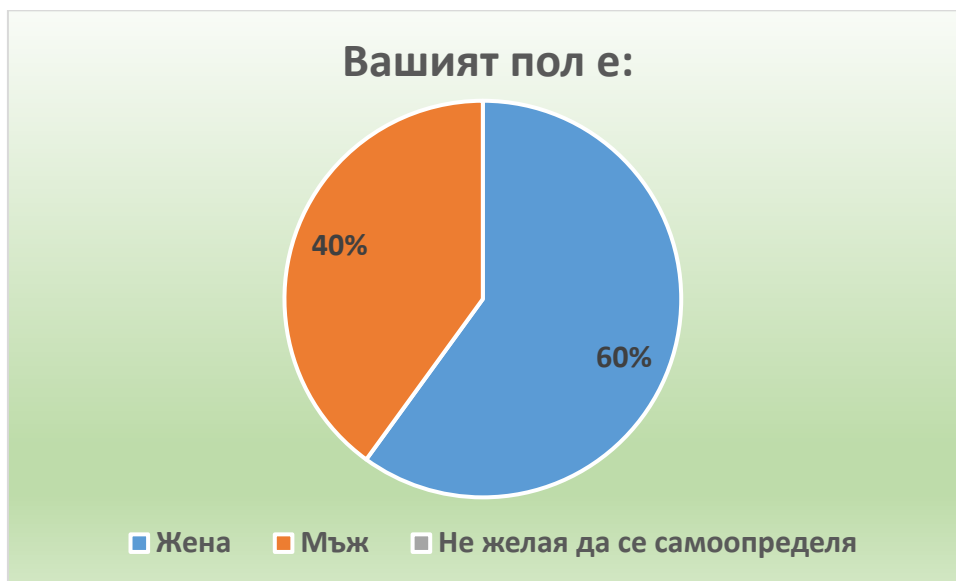
4.1 Демографски профил на участниците в анкетното проучване

Проведеното проучване обхваща 60 представители на заинтересованите страни – 20 младежи от община Враца, 10 – от община Бяла Слатина, 20 представители на общинска и областна администрация Враца и 10 представители на общинска администрация Бяла Слатина. Според възрастовите групи, обхватът е от 15 г. до над 50 г., като са обособени групи 15-18 г., 19-25 г. и 26-29 г. с оглед възрастта на една от целевите групи (младежи).

Според броя на анкетираните младежи в община Враца, най-активни в проучването са в границата между 15 г. и 18 години, следвани от групата между 26 и 29 години. Най-малобройна е групата на младежите 19-25 г.

Според половата принадлежност, респондентите са, както е видно от диаграмата: 60% жени и 40% мъже.

По отношение на заетостта на анкетираните младежи, преобладаващата част от тях работят в младежка организация, останалата част са учаци, което произтича от факта, че основната част от респондентите са на възраст 15-18 г. Положително впечатление прави, че 50% от анкетираните, освен че са учаци работят и за младежки организации, което означава, че са младежи с активна позиция по отношение въпросите, които ги касаят.

По отношение нивото на образование, повечето анкетирани са с средно/средно специално образование (което също произтича от младата им възраст), с висше

образование са 30% от анкетираните, и с друго (в случая „първи етап на средно образование“) са двама анкетирани – 10%.

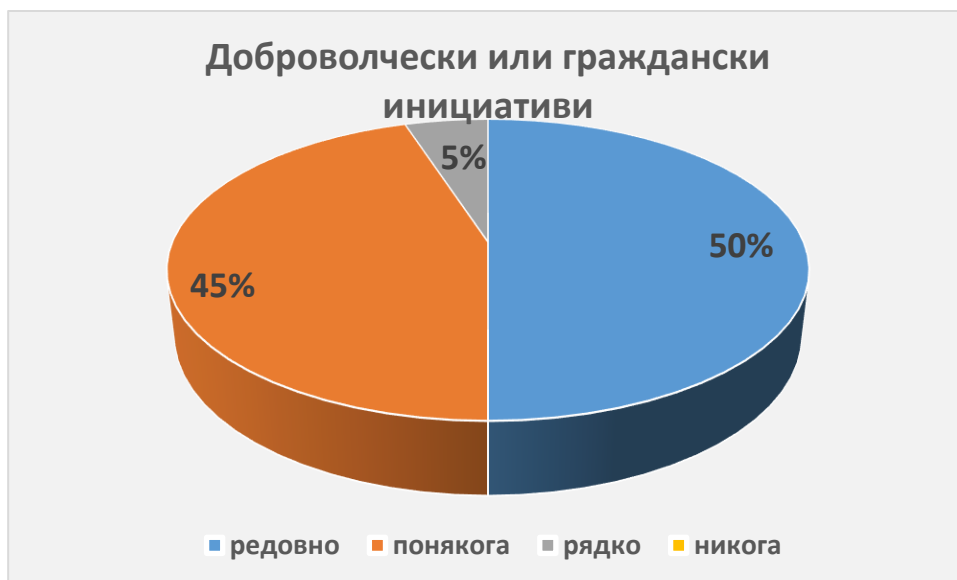
4.2 Участие в дейности, свързани с младежките политики

Целта на този въпрос е да се проучи доколко респондентите са ангажирани с дейности, съотносими към младежките политики и гражданското участие като цяло. Въпросът изброява 7 /седем/ дейности: петиция/подписка, доброволчески/граждански дейности, членуване/работа за младежка организация, участие в демонстрация, онлайн политически дискусии/дебати, включване в младежки дейности на общината/местната общност като цяло, работа за политическа партия. За всяка от дейностите е дадена възможност да се отбележи честотата на участие (редовно, понякога, рядко, никога).

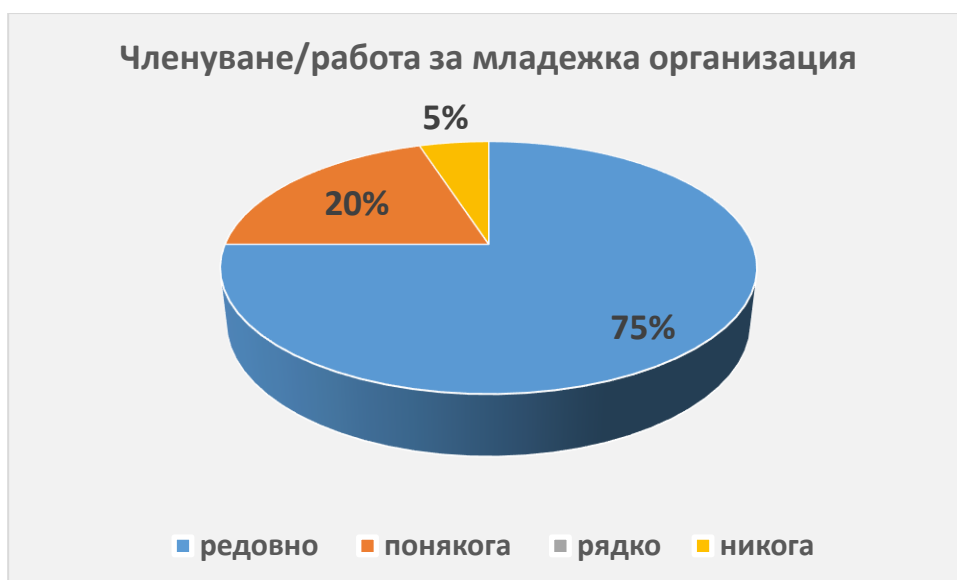
В петиция или подписка никога не са участвали 25% от анкетираните младежи, толкова са и участвалите редовно, 30% са се включвали понякога и 20% - рядко.

Доброволческите и гражданските инициативи са добре познати и приети сред анкетираните младежи – 50 % от тях участват редовно в такива, 45% - понякога и 5% - рядко. Отсъствието на отговор „Никога“ означава, че всеки един от анкетираните е участвал поне веднъж в подобни мероприятия.

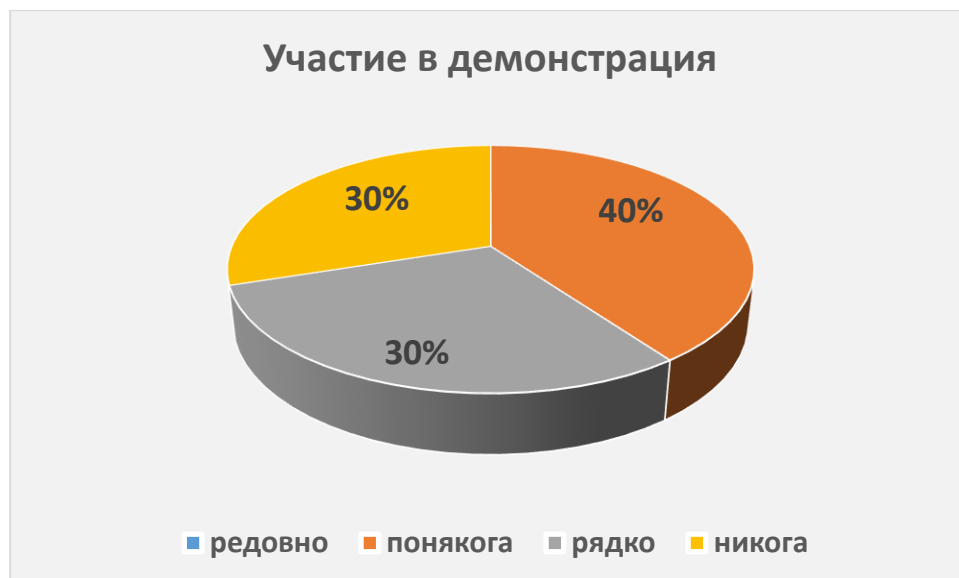

По отношение членуването/работата за младежка организация, 75% са отбелязали „редовно“, 20% - „поякога“ и 5% - „никога“. Големият процент на редовните участници се дължи на факта, че немалка част от анкетираните младежи са и служители в младежки организации.

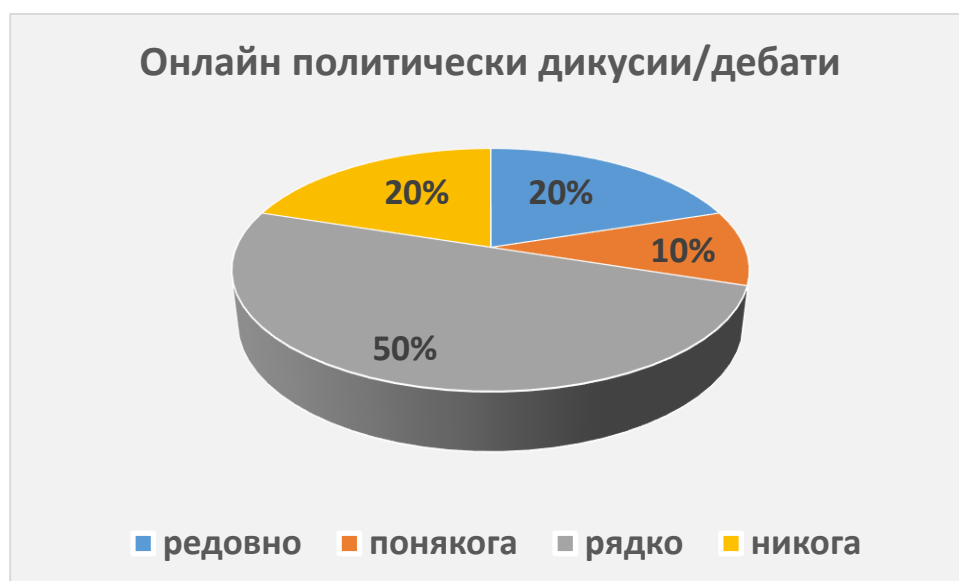

Демонстрациите са един от най-използваните и ефективни методи за изразяване на недоволството на гражданите по една или друга тема. 30% от респондентите никога не са

участвали в демонстрация, също толкова са отговорили „рядко“ и 40% са били демонстранти понякога.

Онлайн политическите дискусии и дебати навлизат все повече в ежедневието, предвид дигитализацията. Освен това са лесен, бърз и достъпен начин за изразяване на лична позиция и мнение. Анкетираните младежи все още не са съвсем припознали тази форма на участие в обществено-политическия живот. 50% от тях рядко са вземали отношение, 20% са отбелязали, че участват редовно в онлайн политически дебати, 10% - понякога и 20% - никога.

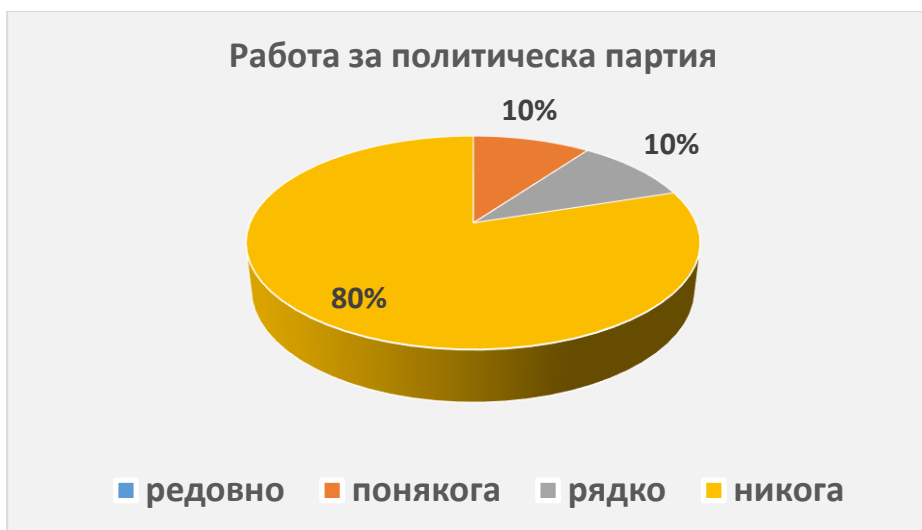

По отношение на младежките дейности, организирани от общината или местната общност, резултатите са сходни с тези на доброволството и гражданските инициативи – 50 % се включват редовно, 40% - понякога и едва по 5% - рядко и никога.

Най-слабо застъпена сред младежите е работата за политическа партия – 80% никога не са работили за такава, с по 10% са отговорили „рядко“ и „понякога“.

4.3 Информират ли областната/общинската администрация и младежките структури в достатъчна степен за различни младежки инициативи, възможности и перспективи

По-голяма част (65%) от анкетираните младежи са доволни от степента на информираност от страна на ангажираните институции по отношение възможностите, перспективите и инициативите за младите хора. 15% не могат да преценят, 20% не са доволни.

4.4 Има ли младежки медиатор във Вашата община/населено място?

Младежният медиатор е лице, което насърчава свои връстници да се включат в обучения, да намерят желаната работа или да се върнат в образователната система. "Младежки медиатор" подпомага трудовата и социалната интеграция на безработните лица, като специалистът изпълнява функцията на посредник между тази група млади хора и различните институции, които предоставят социални, здравни, образователни и други услуги, от които те се нуждаят. Ролята на медиатора е свързана с подпомагането на младите хора за включването им в заетост или обучение в съответствие с индивидуалните им потребности. С оглед гореизложеното, е важно младите хора да са запознати с младежкия медиатор и да си сътрудничат с него. Видно от изготвената диаграма, 70% от анкетираните младежи знаят, че в общината им има младежки медиатор. 30% не знаят/нямат информация.

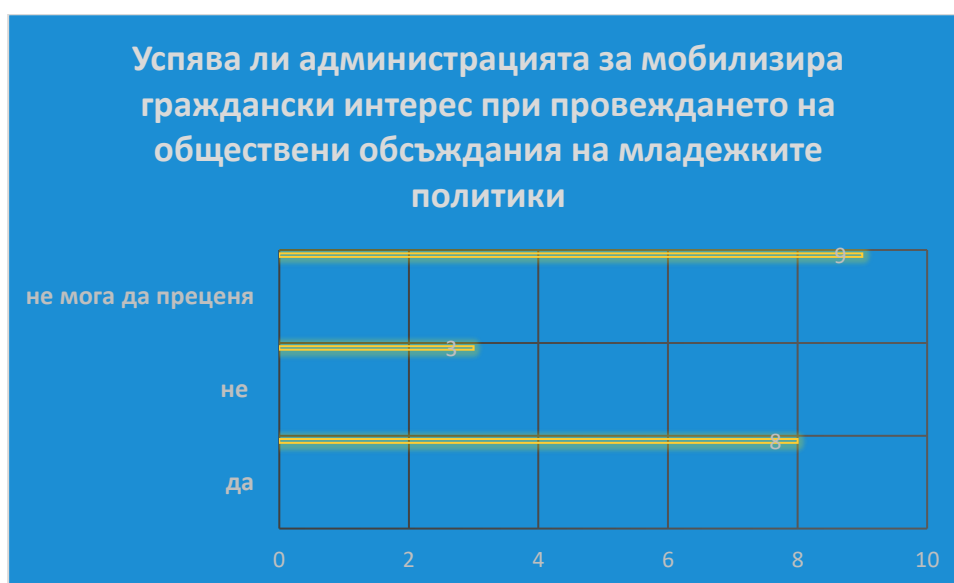

На отговорилите положително, е дадена възможност да оценят работата на младежкия медиатор. 72% от респондентите смятат дейността му за полезна, 14% имат отрицателно мнение, и отново 14% не могат да дадат оценка.

Младежният медиатор представлява важна част от административния капацитет на организациите/институциите, отговорни за младежките политики. Фактът, че значителна част от младежите са запознати и оценяват високо работата му, е обнадеждаващ.

4.5 Успява ли администрацията да мобилизира граждански интерес при провеждането на обществени обсъждания на младежките политики?

Въпросът касае доколко е способна администрацията да въвлече заинтересованите страни в публични обсъждания на младежките политики. От отговорите на респондентите е видно, че едва 40% смятат начинанието за успешно срещу 45%, които не могат да преценят и 15%, мислещи, че администрацията не съумява да привлече граждански интерес към обществените обсъждания на младежките политики.

4.6 Разполага ли общинската/областната администрация с необходимата административен капацитет за планиране, мониторинг и отчитане на младежките политики?

На този изключително важен въпрос (каквато е и пряката цел на второто проучване) 60% са отговорили, че не могат да преценят. 30% смятат, че администрация има необходимия капацитет за планиране, мониторинг и отчитане на младежките политики. 10% от анкетираните са отговорили отрицателно. Видно е, че е необходима работа в посока повишаване на административния капацитет и засилване доверието на младите хора в институциите.

4.7 Как се осъществява включването на младежите в планирането, мониторинга, отчитането на младежките политики?

Следващите три въпроса от анкетната карта са насочени към трите етапа от провеждане на младежките политики – планиране, мониторинг и отчитане. Етапът на планиране е изключително важен, не само защото е първи, а защото от него зависи адекватността, приложимостта и ефективността на политиката. Именно и това е целта на второто анкетно проучване – да оцени административния капацитет на общинска/областна администрация и младежките организации по отношение трите етапа на провеждане на младежките политики. В първия въпрос от триадата е наблегнато на начините на планирането на младежките политики по места – дали се изготвят на база строго придържане към Националната стратегия за младежта (2021-2030), дали се използва активното включване на заинтересованите страни и отчитане на нуждите на младежите, или респондентите не са запознати с процеса на планиране. Според обработените резултати на отговорите на младежите, 55% от тях са дали своя глас за активно включване на заинтересованите страни и отчитане нуждите на младежта в процеса на планиране на младежките политики. 25% не са запознати с начина на планиране на политиките и 20% смятат, че младежките политики се планират чрез строго придържане към релевантните национални стратегически документи.

По отношение осъществяването на мониторинг по време на изпълнението на младежките политики, въпросът беше зададен с няколко възможни отговора – проведени допитвания до гражданите на общината, анкетни проучвания, протоколи от проведени заседания на комисии, свързани с младежки политики, справки за реализирани проекти и инициативи по младежки политики, резултати от проведени проучвания за нуждата от промяна в младежките политики. Наблюдението по време на изпълнението на политиките също е от ключово значение, защото дава възможност за своевременно коригиране на евентуални слаби звена и/или адаптиране към променящи се условия на околната среда (COVID -19 пандемията, войната в Украйна и др.), които неминуемо оказват влияние върху всички видове политики.

Видно от горната диаграма, като най-използван мониторингов метод са посочени анкетните проучвания, следвани, с по равен брой гласове, от допитвания до гражданите и справки за реализирани проекти и инициативи по младежките политики. Предпоследни са резултатите от проучванията относно нуждата от промяна в младежките политики, а последни са протоколите от проведени заседания на комисии, свързани с младежките политики. Резултатите от този въпрос също ще послужат за формиране на пакет от мерки и препоръки към институциите, касаещи разширяване на диапазона на методите за мониторинг на младежките политики.

Като последен етап, отчитането на изпълнението и ефективността на политиките, също е много важно, защото може да служи като отправна точка за планирането на следващите. Отчитането позволява да се осъзнаят грешки, неразпознати на предходните етапи и да се подобри процеса на планиране и мониторинг. Практиката показва, че най-често при отчитане на политиките се използват количествени индикатори – брой обхванати хора, брой реализирани проекти, брой запитвания, обсъждания и т.н., които обаче не представят в дълбочина ефекта от политиката – с какво тя е подобрила живота на младежите, възможностите им за обучение, развитие, младежката инфраструктура и т.н. Формулировката на въпроса е точно в посока качественото отчитане на младежките политики. Според 50% от респондентите се използват и качествени индикатори, 40% не са запознати, 10% смятат, че не се използват качествени индикатори.

4.8 В общинската администрация има ли определен/и служител/и или административни звена, които да отговарят за изпълнението, наблюдението, отчитането и актуализирането на младежките политики?

Въпросът е пряко свързан с административния капацитет на институциите относно младежките политики. Практиката в повечето общини е служителите, ангажирани с младежките дейности да са едновременно отговорни и за културата, спорта и туризма, а младежките дейности да остават по страни.

В община Враца, например, младежките дейности са към отдел „Култура, спорт, туризъм, социални и младежки дейности“ в структурата на дирекция „Общинска собственост“. Наличието на конкретен експерт/звено, ангажирано приоритетно с младежките дейности е предпоставка за разработването на по-адекватни политики, както и би породило по-голямо доверие в младите хора. В конкретния случай, 50% от анкетираните младежи знаят за съществуването на подобно звено, почти толкова (40%) не са запознати) и 10% категорично са заявили, че няма такава структура.

4.9 Кои са най-сериозните предизвикателства пред младите хора, които следва да бъдат взети предвид при планирането на младежките политики?

Интегрална част от проучването е да се установи какви са предизвикателствата пред младите хора от тяхна гледна точка и от гледна точка на администрацията. Идентифицирането и ранжирането им би имало голяма добавена стойност в процеса на планиране на младежките политики. Изброени са пет предизвикателства, като респондентите са помолени да им дадат коефициент от 1 до 5 според важността им. Като най-голям проблем е отбелязана младежката безработица (с най-голям брой отбелязани единици). На второ място е липсата на качествено образование, следвано от липса на изградени принципи и ценности на гражданското общество у нас. Предпоследното място е за неучастието на младежите във вземането на решения и обществено-политическия живот, и накрая е липса на равни възможности за развитие на младежите.

4.10 Представят ли се периодично актуална информация на интернет страницата на областната/общинската администрация/Вашата организация данни и информация за изпълнението на младежките политики?

Преобладаващата част от анкетираните младежи (70%) смятат, че институциите, ангажирани с младежките политики предоставят на интернет страниците си актуална информация за изпълнението им. 10% са на противоположното мнение и 20% нямат информация.

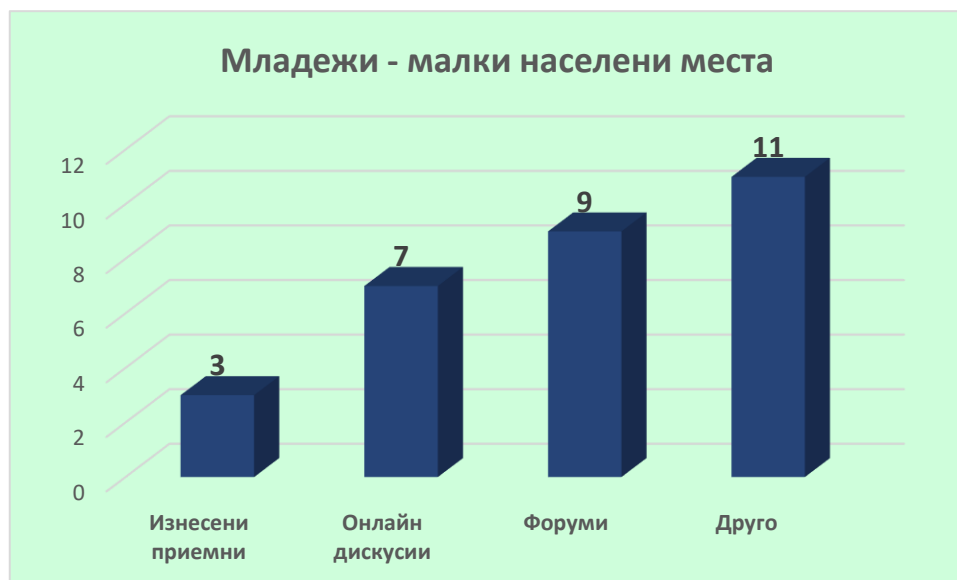

4.11 По какъв начин стигате до младежите от малките населени места в общината/областта?

Проблемът с малките населени места в общините касае не само младежките политики, но и всички останали – здравна, социална, образователна, транспортна и т.н. Начинът и честотата на достигане до младежите в малките населени места е от изключителна важност за приобщаването им към обществено-политическия живот, както и е доказателство за административния капацитет на институциите.

Оформлението на въпроса предлага четири отговора – изнесени приемни, онлайн дискусии, форуми и друго, където респондентите могат да споделят своите идеи. Видно от приложената диаграма, именно отговор „друго“ е с най-голям брой отговорили. Като варианти за достигане до малките населени места, анкетираните младежи са посочили лични срещи, организиране на събития, посещения на място, работа на терен, обучения, както и че разчитат на ангажираността на институциите. Едно лице е отговорило, че до младите хора от малките населени места не се достига по никакъв начин.

4.12 Публично докладване от местната власт на изпълнението на младежките политики

Публичното докладване на изпълнението на политиките създава чувство на доверие и ангажираност у хората, към които са насочени тези политики (в случая младежите). 60% от анкетираните смятат, че властта се отчита публично, 5% са дали отрицателен отговор и 35% не са запознати. Високият процент незапознатост може да се отдаде на две причини – незаинтересованост от страна на младежите или недостатъчна информация от страна на институциите.

4.13 Смятате ли, че на територията на общината има добре развита, поддържана и достъпна инфраструктура за младежки дейности?

Под младежка инфраструктура се разбират места, които се ползват предимно от млади хора в свободното им време и за провеждане на младежки дейности, т.е. това са неформални пространства, където младите хора предпочитат да се събират, но те не предполагат включване, участие или ангажиране на младите хора в общественно-политическия живот и по тази причина не са пряко обвързани с възможностите за формално развитие на младежка политика. Другата част от младежката инфраструктура са младежките центрове, младежките домове и др., които имат потенциала да активират младежкото участие в обществото. Сред анкетираните младежи на община Враца преобладават положителните мнения – 45% са отговорили положително, 55% смятат, че има поле за допълнително развитие. Няма нито един отрицателен отговор.

4.14 Търсите ли добри практики по отношение на политиките за младите хора в ЕС, които могат да се приложат на общинско/областно ниво?

Цели 85% от анкетираните младежи са посочили, че търсят приложими модели на добри практики по отношение на младежките политики. 15% не се интересуват, няма отрицателни отговори. Активността на младите хора най-вероятно се дължи на факта, че немалка част от тях работят за младежки организации, а друга са във възрастовия диапазон 15-18 г., където в повечето училища активно се работи по проекти, финансирани от европейската програма ЕРАЗЪМ+, насърчаваща младежките обмени и участие.

4.15 Кои според Вас са основните проблеми на младите хора в област Враца/община Бяла Слатина?

За да се изготви адекватна политика е необходимо да се идентифицират проблемите, които тя да разрешава. В този смисъл е и 21ви въпрос от втората анкетна карта. Като възможни отговори са изброени най-наболелите проблеми пред младите хора: образование, перспектива за бъдеще, работа/заетост, финансови възможности, здравеопазване, възможности за свободно време, възможности за култура и изкуство,

възможности за спорт, придвижване/транспорт. Отново е дадена възможност за повече от един отговор. За най-съществен проблем е определена перспективата за бъдеще, следван от работа/заетост и финансови възможности. Образованието и възможностите за култура и изкуство са с равен брой гласове, следвани от възможности за свободното време. Придвижването/транспорта и здравеопазването са определени като най-незначителни проблеми.

Резултатите от отговорите са логични и в известна степен се корелират с предизвикателствата от предходен въпрос. Общото образование няма нужната практическа насоченост, младите хора излизат от учебните заведения теоритически подготвени, но практически неумели. Повечето работодатели търсят кадри с опит, който младежите няма как да придобият, ако някои не им подаде ръка или не се предприемат целенасочени мерки в тази посока. Логично следва и другия значим проблем – липсата на перспектива за бъдеще.

4.16 Каква е оценката Ви за дейността на институциите, ангажирани с младежките политики на общинско и областно ниво (младежки медиатори, Младежки дом /център и др.)?

Предпоследният въпрос от втория вид анкетна карта цели да се получи цялостна оценка на работата на институциите, ангажирани с младежките политики на общинско и областно ниво. 90% от анкетираните младежи имат положително мнение, 10 % не са отговорили поради незапознатост, няма нито една отрицателна оценка. Високата оценка е знак, че младите хора във Враца са с положителна нагласа към институциите, което пък е път към по-добрата координация между заинтересованите лица към постигане на целта – по-активно младежко участие при планирането, мониторинга и отчитането на младежките политики и съответно, по-адекватни и ефективни мерки.

4.17 Младежките организации включени ли са във всички фази на политическия процес?

Последният въпрос от анкетата затрудни голяма част от респондентите, тъй като изисква и по-задълбочени познания на материята. 45% са отговорили, че не са запознати, 25% смятат, че младежките организации участват в цялостния политически процес, касаещ младежите и 30% са дали отрицателен отговор.

Както беше споменато нееднократно в настоящия доклад, младежките организации са своеобразен вид катализатор за активността и приобщаването на младежите към обществено-политическия живот. В този смисъл, включването на техни представители във всички фази на политическия живот е гаранция за успеха на младежките политики.

5. Анализ на анкетно проучване на административния капацитет на областната администрация, общински администрации, на младежи и младежки организации за планиране, мониторинг и отчитане на младежките политики в област Враца – общински и областни служители - Враца

5.1 Демографски профил на участниците в анкетното проучване

Според разписаното в проекта, една от целевите групи на анкетното проучване от втори вид са общински служители от Враца и Бяла Слатина, и служители на областна администрация Враца. Проведеното проучване за Враца обхваща 20 представители на общинска и областна администрация Враца.

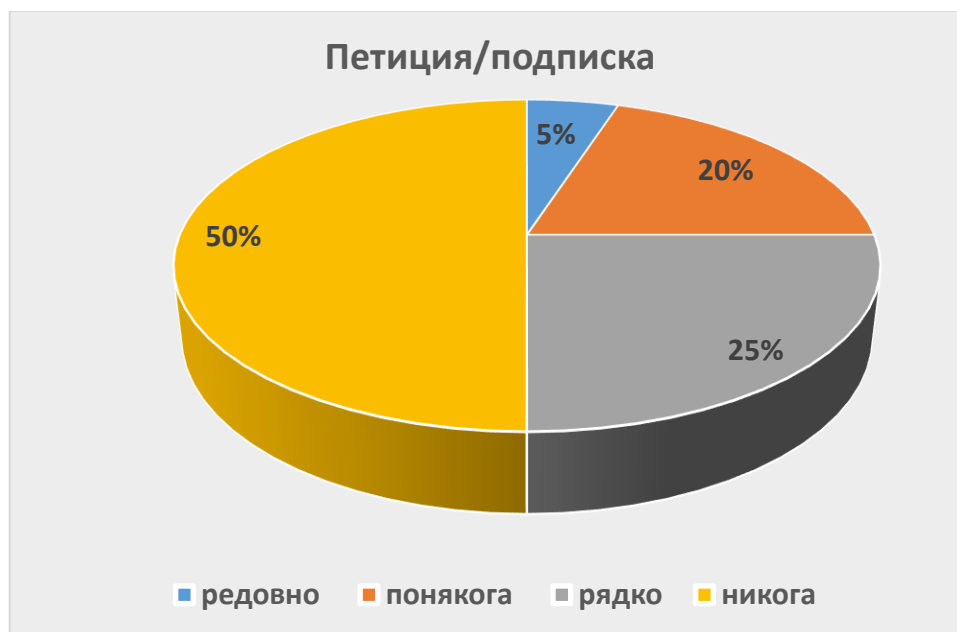
Според възрастовата категория, най-голяма е групата на 30-50 г.(55%), най-малобройни са служителите над 50 г. (20%), а в групата 26-29 г. са 25 %, които освен служители, са и младежи (както е и при първото анкетно проучване).

Според половата си принадлежност, мъжете са едва 10% срещу 90% жени.

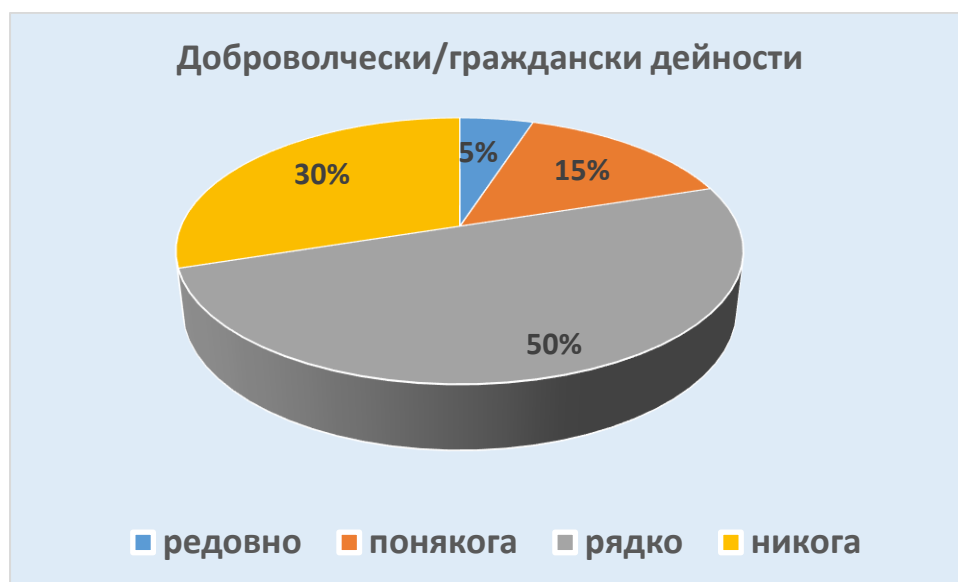
Общинските служители са 65%, а работещите в Областна администрация Враца са 35%. 95% са висшисти, 5% са със средно образование.

5.2 В кои от следните дейности, свързани с младежките политики сте се включвали?

Петият въпрос от анкетната карта има за цел да установи активността на служителите по отношение различните форми на гражданско участие в обществено-политическия живот. Изброените седем форми са: петиция/подписка, доброволчески/граждански дейности, членуване/работа за младежки организации, участие в демонстрация, онлайн политически дискусии/дебати, участие в младежки дейности на Общината/местната общност, работа за политическа партия. За всяка форма е дадена възможност да се определи честотата на участие – редовно, понякога, рядко, никога.

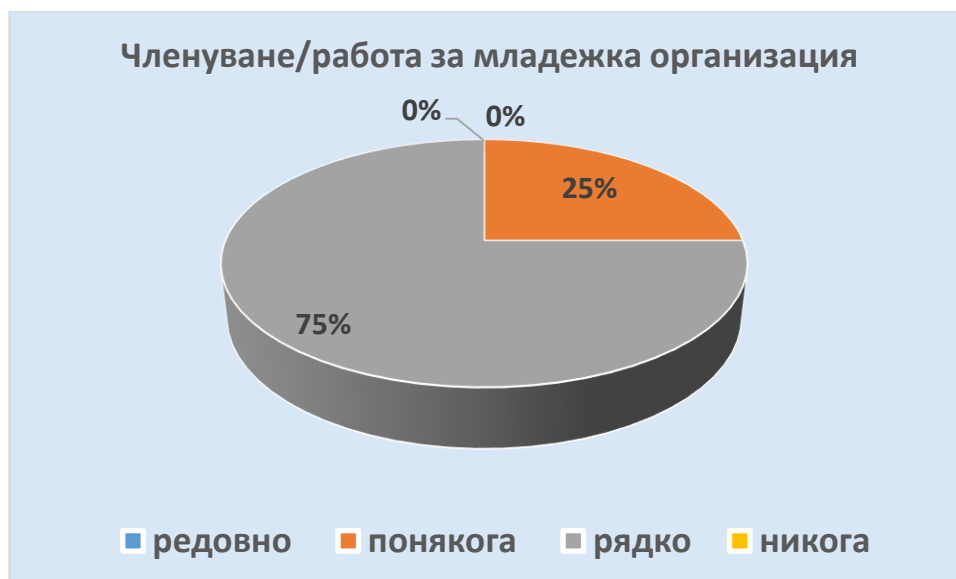

Видно от горната диаграма, 50% никога не са участвали в петиция/подписка, 20% понякога са вземали участие, 25% рядко и 5% - редовно. При сравнение с анализа при анкетираните младежи, се откриват съществени разлики – там редовно са посочили 25%, и 30% - никога.

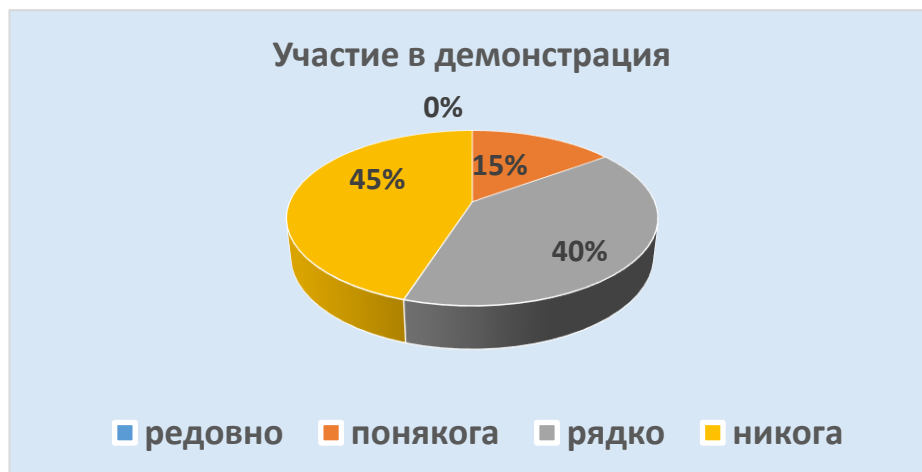

Разлики са налице и при участието в доброволчески/граждански инициативи – едва 5% от служителите участват редовно в подобен тип мероприятия, срещу 50% редовно участие на младежи. 50% участват рядко срещу 5% при младежите. 30% от служителите никога не са участвали в доброволчески/граждански инициативи срещу 0% при младежите. За „понякога“ резултатът е 15% при служителите срещу 45% при младежите. Значителните

разлики могат да се отдадат на факта, че служителите имат много повече професионални и лични ангажименти от младежите, и съответно – по-малко свободно време.

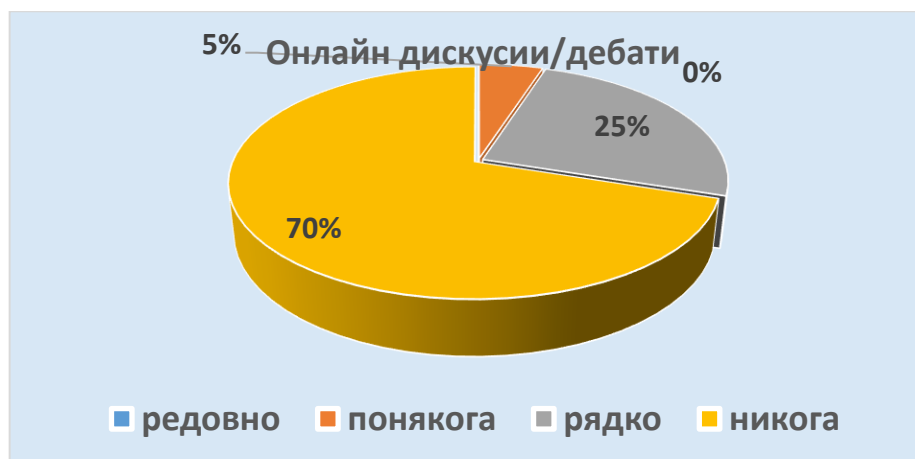

И при анализа на този въпрос ситуацията е сходна – 25% от служителите никога не са членували/работили за младежка организация срещу 5% от младежите. „Рядко“ са посочили 75% от служителите, срещу 0% от младежите.

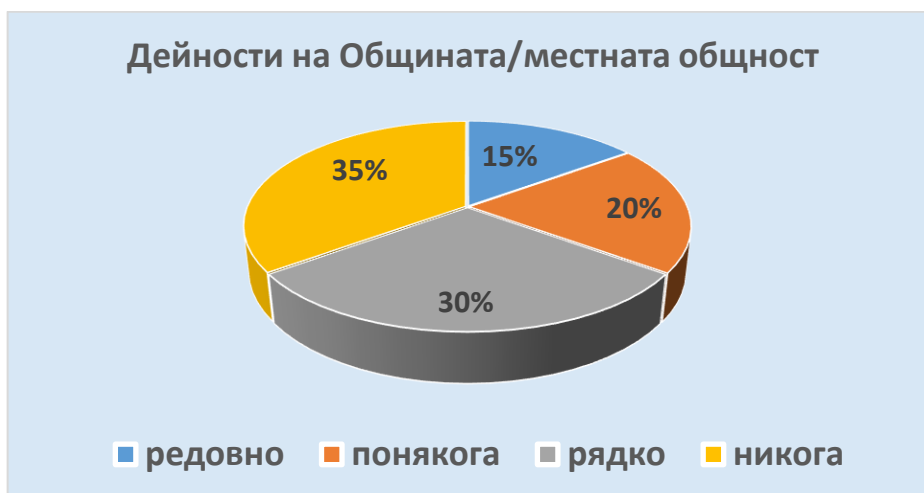

По отношение участието в демонстрации, приликите с анализа при младежите са повече. Редовни участници няма в нито една от целевите групи. Рядко в демонстрации участват 40% от служителите и 30% от младежите. Никога не са участвали 45% от служителите и 30% от младежите. Демонстрациите са по-ангажираща форма на участие от гледна точка на време и място, и може би това е причината за ниския процент ангажираност на целевите групи.

Що се касае до участието в онлайн политически дискусии и дебати, отново има значителни разлики между отговорите на служителите и младежите. 70% от анкетираните служители никога не са участвали в такъв формат, срещу едва 10% от младежите. Нито един служител не участва редовно срещу 20% от младите хора. Отговорите „понякога“ и „рядко“ са съответно 5% срещу 20% от младежите и 25% срещу 50% от младежите.

Участието в младежки дейности на общината/местната общност също не е приоритет за служителите. 35% са посочили отговор „никога“, 30% - „рядко“, 20% - „понякога“ и едва 15% - „редовно“, докато 90% от младежите участват редовно или понякога в подобни инициативи.

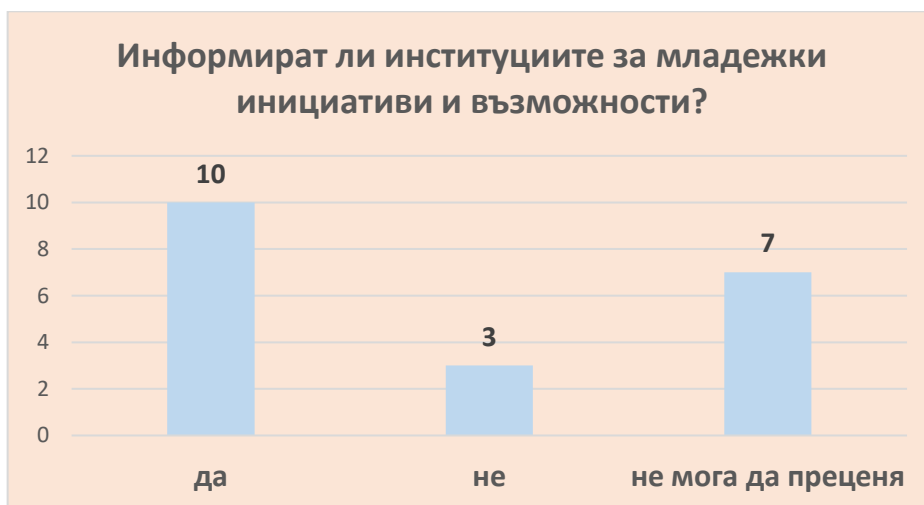

Работата за политическа парти също не е приоритет сред анкетираните – 80% са отговорили, че никога не са работили за такава.

5.3 Смятате ли, че областна/общинска администрация и младежки структури информират в достатъчна степен за различни младежки инициативи, възможности и перспективи?

Резултатите от анализа на този въпрос са сходни с този на младежите. Половината от анкетираните (50%) смятат, че ангажираните институции предоставят достатъчна

информация по линия на младежките инициативи, възможности и перспективи. 35% не могат да преценят, 15% са дали отрицателен отговор.

5.4 Има ли младежки медиатор във Вашата община/населено място?

Ролята и функциите на младежкия медиатор са разяснени в частта от доклада, анализираща второто анкетно проучване при младежите. Както и при тях и видно от долната диаграма, преобладаващата част от респондентите знаят дали има младежки медиатор, 3ма от анкетираните (15%) считат, че няма такъв, а 5% нямат информация. Макар и с преобладаващи положителни отговори, изводът от анализа би бил да се засили информираността сред младите хора и институциите по отношение наличието, ролята и значимостта на тази длъжност, най-вече по отношение приобщаването и активирането на младежи, които не учат и не работят.

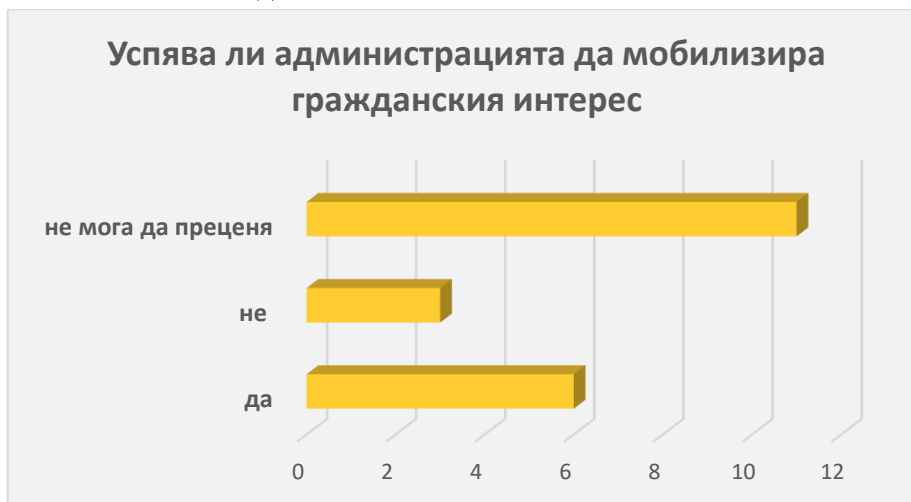

На отговорилите с „Да“ е дадена възможност да определят дали дейността на младежкия медиатор е полезна. 100% от анкетираните служители я смятат за такава срещу 70% при младежите.

5.5 Успява ли администрацията да мобилизира граждански интерес при провеждане на обществени обсъждания на младежките политики?

Резултатите, с малки вариации, са съпоставими с тези при младежите. Най-много респонденти не могат да преценят, следвани от далите положителен отговор. Най-малко служители смятат, че администрацията не се справя с мобилизирането на гражданския интерес по отношение на младежките политики.

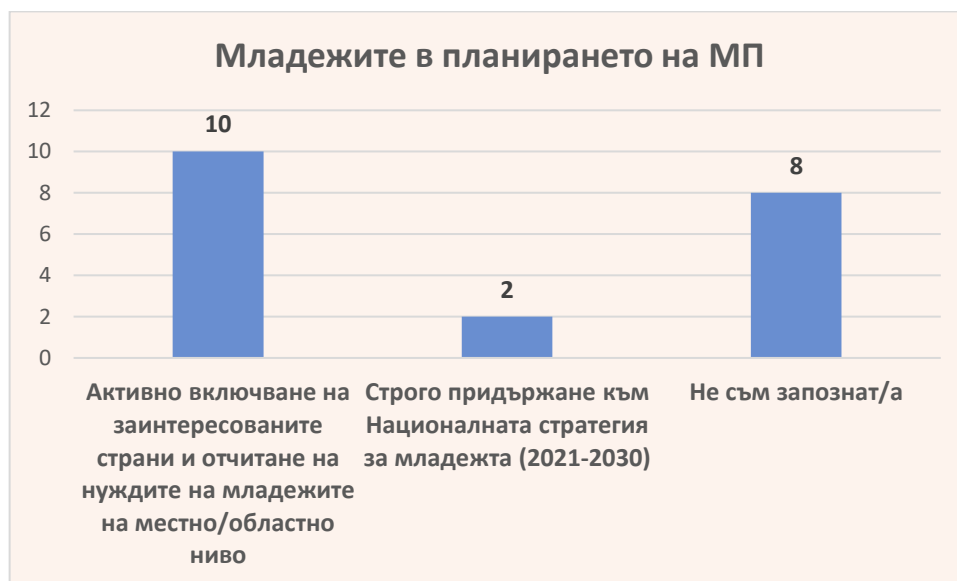
5.6 Разполага ли общинската/областната администрация с необходимия административен капацитет за планиране, мониторинг и отчитане на младежките политики?

За разлика от младежите, 60% от които не могат да преценят, служителите оценяват по-добре административния си капацитет. 45% от тях го намират за достатъчен, 40% не могат да преценят и 15% мислят, че администрацията не разполага с необходимия капацитет за планиране, отчитане и мониторинг на младежките политики.

5.7 Как осъществявате включването на младежите в планирането на младежките политики?

Като варианти на отговори са дадени три възможности: активно включване на заинтересованите страни и отчитане нуждите на младежите на местно/областно ниво, строго придържане към Националната стратегия за младежта 2021-2030г.) и „не съм запознат/а“. Повече от половината респонденти са посочили активното включване, немалка част са и незапознатите, 10% смятат, че при писане на младежките политики е налице строго придържане към националните стратегически документи.

5.8 Как осъществявате мониторинга на младежките политики?

След планирането и разписването на дадена политика, много важен етап е наблюдението на изпълнението (както беше споменато по-горе). По време на мониторинга е възможно да се открият евентуални пропуски и да се реагира своевременно. Мониторингът може да бъде извършван по много начини, поставеният въпрос в анкетната карта е изброил най-достъпните и познати такива – проведени допитвания до гражданите на общината, анкетни проучвания, протоколи от проведени заседания на комисии, свързани с младежки политики, справки за реализирани проекти и инициативи по младежки политики, резултати от проведени проучвания за нуждата от промяна в младежките политики.

И тук, както при младежите, няма изненади – най-много се използват анкетните проучвания, следвани от справките за реализирани проекти и инициативи по младежки политики, протоколи от проведени заседания на съотносимите комисии, и на последно място с равен брой гласове са резултати от проучвания за нуждата от промяна в младежките политики и допитвания до гражданите на общината.

5.9 При отчитането на младежките политики освен количествени индикатори, използвате ли и качествени такива?

Използването на и качествени индикатори при отчитането на всеки вид политика, дава представа за реално постигнатия ефект и напредък, извън обичайното изброяване на цифри (количествено отчитане). 60% от анкетиранияте служители са отговорили, че се използва и качествено отчитане, 40% - не са запознати. Въпросът е строго специфичен, но важен от гледна точка на постигане на реална преценка за ефекта от дадена мярка/политика.

5.10 Има ли определен служител/звено в общинската/областната администрация, отговарящ за младежките политики?

Логично, служителите са по-запознати със структурата на общинска/областна администрация. 75% от анкетиранияте са отговорили положително, 25% не са запознати. По подобие на анализа на въпроса за младежкия медиатор, релевантно би било хората от институциите, работещи с млади хора, да имат по-голяма разпознаваемост и популярност сред целевата група.

5.11 Кои са най-сериозните предизвикателства пред младите хора, които следва да бъдат взети предвид при планирането на младежките политики? Подредете от 1 до 5 според значимостта им във възходящ ред:

Най-много единици са получили „липсата на качествено образование“ и „неучастието на младежите във вземането на решения и общественно-политическия живот“. „Младежката безработица“ и „липсата на равни възможности пред младите хора“

са с еднакъв брой гласове, поставили ги като най-важен проблем, но най-малко. „Липсата на изградени принципи и ценности на гражданско общество у нас“ е отбелязано като най-важно предизвикателство от 20% от анкетираните. Графично, резултатите изглеждат по следния начин:

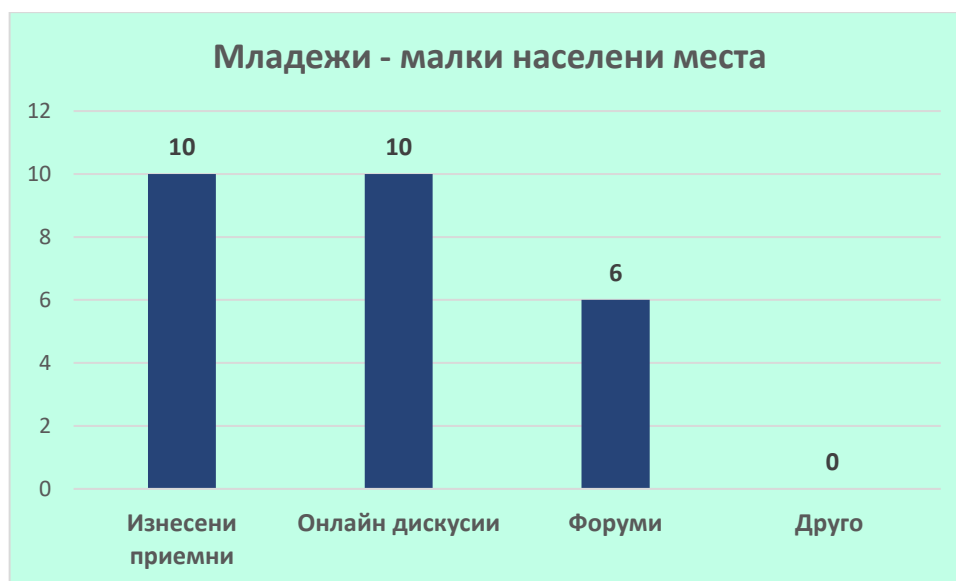

5.12 Представя ли се периодично актуална информация на интернет страницата на областната/общинската администрация/Вашата организация за изпълнението на младежките политики?

75% от анкетираните служители смятат, че администрацията представя периодично актуална информация, касаеща младежките политики. 25% от тях не разполагат с информация по въпроса. Сходен е и резултатът при запитаните младежи – 70% са отговорили положително, 20% нямат информация и 10% са отговорили отрицателно.

5.13 По какъв начин стигате до младежите от малките населени места?

От анализа на въпроса е видно, че служители в анкетираните администрации, имат установен ред за достигане на хората/младежите от малките населени места в общината. За разлика от младежите, от които най-много са гласували за „друго“, където са дали своите предложения и идеи, служителите по равно са дали своя глас за „изнесени приемни“ и „онлайн дискусии“.

5.14 Изпълнението на младежките политики се оценява и докладва публично от местната власт?

Досегът на институциите със засегнатите от дадена мярка/политика граждани, в най-общия случай, изгражда доверие между тях. В тази връзка, публичното докладване на изпълнението на младежките политики е важно за осигуряването на преглед на реално постигнатото и начертаване на бъдещите действия. 50% от респондентите са отговорили положително, според 10% от тях, изпълнението на младежките политики не се отчита публично. Голям е и процентът на незапознатите (40%) общински и областни служители.

5.15 Смятате ли, че на територията на общината има добре развита, поддържана и достъпна инфраструктура за младежки дейности?

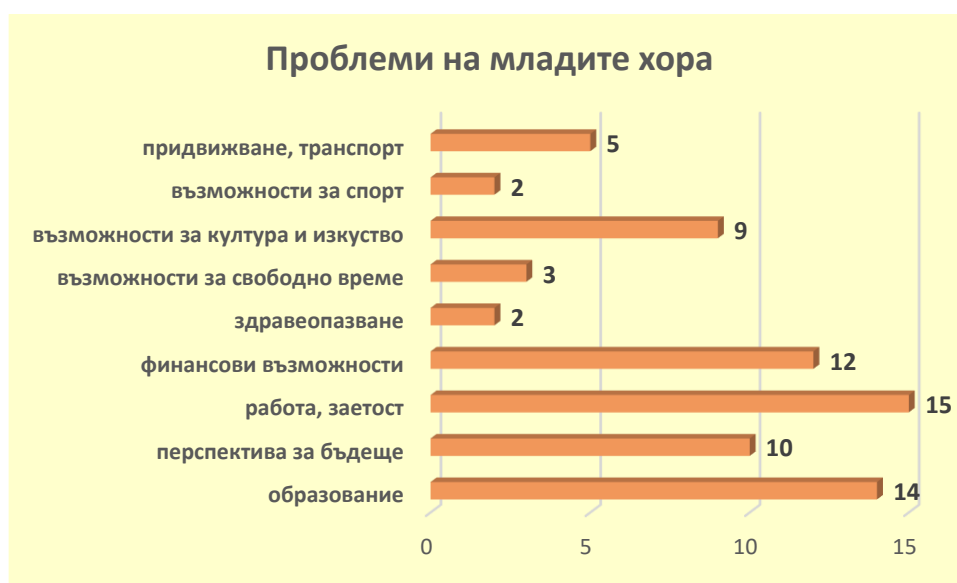
Понятието „младежка инфраструктура“ и важността му за развитието на младежките дейности и активност е изяснено по-горе в настоящия доклад. 50% от анкетираните служители са доволни от настоящето състояние, 30% смятат, че има възможности за допълнително развитие и 20% са изказали отрицателно мнение.

5.16 Търсите ли добри практики по отношение на политиките за младите хора в ЕС, които могат да се приложат на общинско/областно ниво?

Като страна -членка на ЕС, България има достъп до голям обем добри практики на останалите страни-членки в сферата на младежките политики, а и не само. Прилагането на практика или доусъвършенстването на мерки, които вече са проработили при сходни условия спестява време и усилия на всички участници в политическия процес. 65% от респондентите са дали положителен отговор, 25% не се интересуват и останалите 5% - не търсят подобна информация.

5.17 Кои според Вас са основните проблеми на младите хора в област Враца/община Бяла Слатина?

Познаването на проблемите е част от тяхното разрешаване. Като основни проблеми пред младите хора, служителите са посочили „работа/заетост“, следвана от „образование“ и „финансови възможности“. Като основен проблем, младежите са посочили „перспективата за бъдеще“, следвана от „работа/заетост“ и „финансови възможности“. От извършените анализи може да се заключи, че и двете страни идентифицират сходни проблеми, което пък съкращава пътя за тяхното разрешаване.

5.18 Каква е оценката Ви за дейността на институциите, ангажирани с младежките политики на общинско и областно ниво (младежки медиатори, Младежки дом /център и др.)?

Оценката на служителите за дейността на институциите, ангажирани с младежките политики (между които са и те) е преобладаващо положителна (85%), едно лице е поставило отрицателна оценка. 10% не се обвързват с мнение. Резултатът е доста сходен с получения при целева група „младежи“.

5.19 Младежките организации включени ли са във всички фази на политическия процес?

Въпросът насочва вниманието към ролята на младежките организации в цялостния политически процес. Както е споменато неколккратно в настоящия доклад, те са своеобразен мост между институциите и младите хора. Затова активно работещите от тях следва да се търсят целенасочено от ангажираните с младежките въпроси институции с оглед ефективното планиране, мониторинг и отчитане на младежките политики.

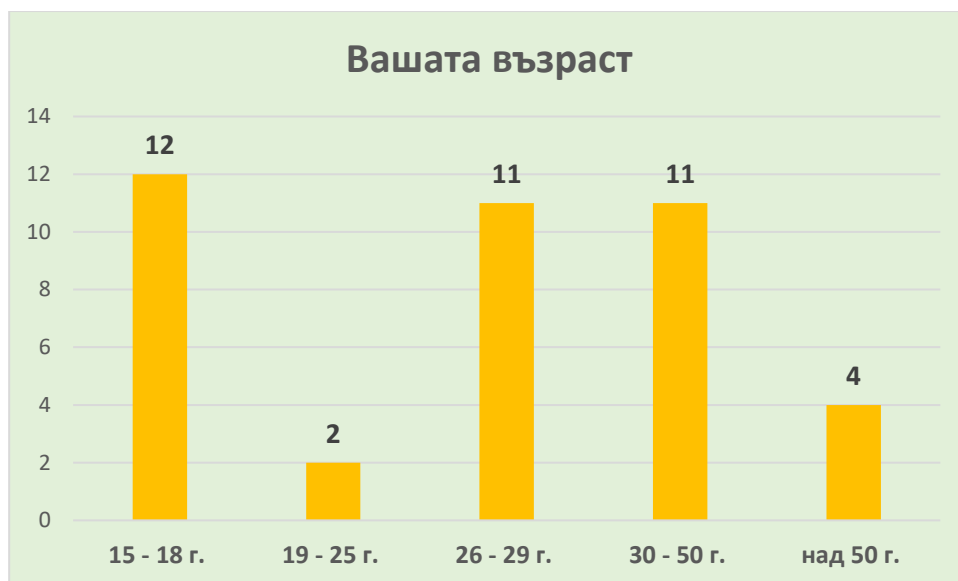

6. Обобщен анализ на анкетно проучване на административния капацитет на областната администрация, общински администрации, на младежи и младежки организации за планиране, мониторинг и отчитане на младежките политики в област Враца – за гр. Враца

Обобщения доклад на второто по вид анкетно проучване се базира на анализа на резултатите от анкетираните общо 40 респондента за гр. Враца (20 общински и областни служители и 20 младежи).

6.1 Демографски профил на респондентите

Сред анкетираните най-многобройна е групата на 15-18 г., с по един респондент по-малко са възрастовите групи 26-29 г. и 30-50 г., най-малко са представителите на над 50-годишните и 19-25 г. младежи.

75% от анкетираните са жени, 25% са представителите на силния пол. Голямата разлика се дължи на факта, че повечето от служителите в институциите са жени.

По отношение на образователния статус, 65% са с висше образование, 32% са със средно/средно специално образование и 5% са посочили друго (завършена първа степен на средно образование).

По отношение на заетостта, 13 от анкетираните са общински служители, 7 са служители в областна администрация, 10 са служители в младежки организации, 10 са учащи.

6.2 Участие в различни дейности, свързани с младежки политики

Включването на целевите групи в различни инициативи, свързани с младежки политики е важен фактор за сближаването между младите хора и институциите,

ангажирани с тях. От отговорите на изброените във въпроса седем форми на ангажираност и честотата на включване на респондентите в тях, е доказателство за нагласата на страните.

Видно от изготвените диаграми, петициите и подписките не са сред най-популярните форми на участие – 37,5% от респондентите никога не са участвали в петиция/подписка. Редовно участват едва 15% от анкетираните.

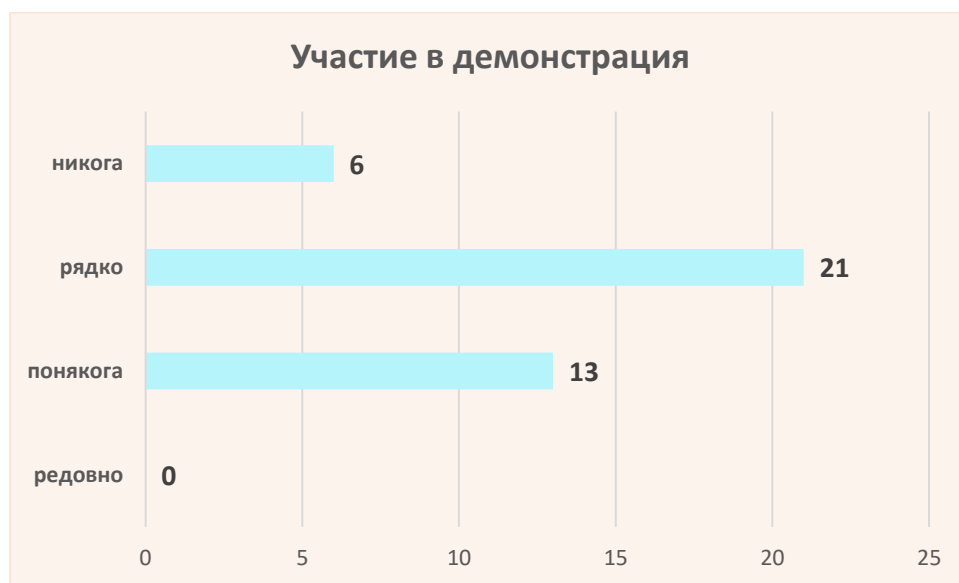

Най-много поддръжници има доброволството/гражданските инициативи - 57,5% от тях участват редовно или понякога в подобни инициативи.

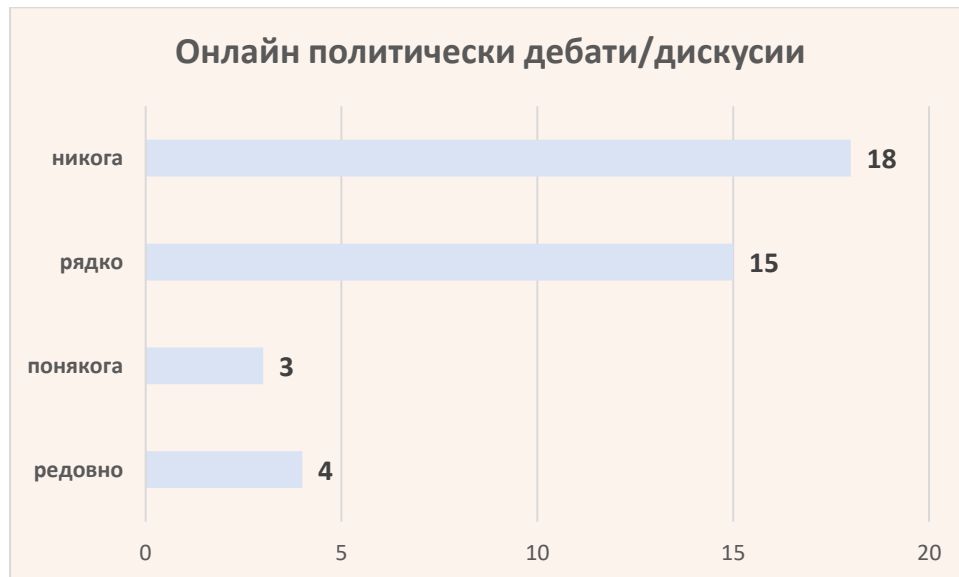

Членуването/работата за младежки организации също са добре приети сред респондентите – 60% от тях са отговорили „редовно“ или „поякога“.

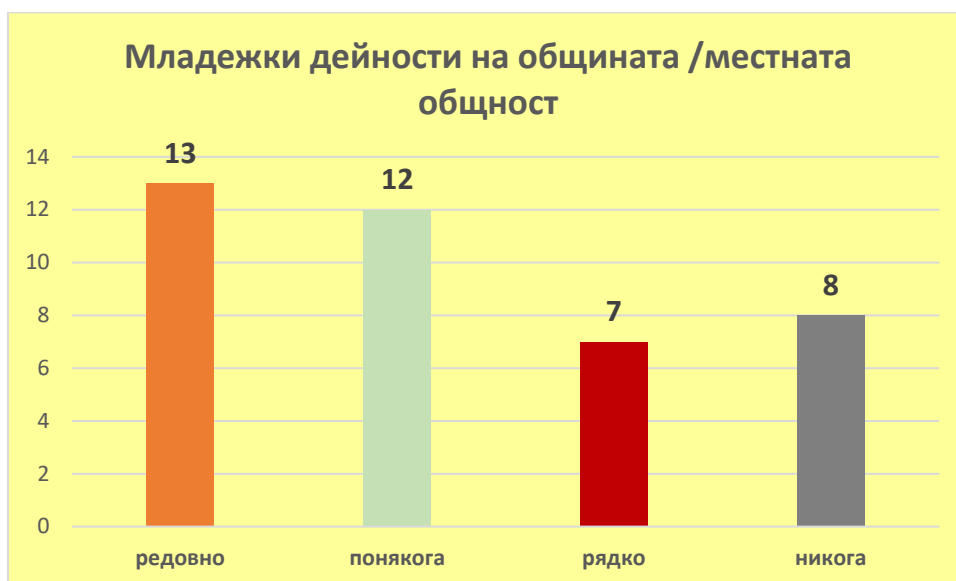
Както и при анализите на отговорите на отделните целеви групи, така и обобщеният такъв показва, че никой от респондентите не участва редовно в демонстрации, понякога участват 32,5% от тях. „Рядко“ и „никога“ са отговорили 67,5%.

Сходни са и резултатите при онлайн политически дебати/дискусии – 45% не са участвали никога, 37,5% - рядко. Редовно участват едва 10% от респондентите.

По подобие на доброволството/гражданските инициативи, участието в младежки дейности на общината/местната общност се радва на завиден интерес. 62,5% от анкетираните участват редовно или понякога. Рядко и никога са отговорили 37,5% от респондентите.

Работата за политическа партия не е сред приоритетите на анкетираните – 80% от тях никога не са работили за такава.

6.3 Информират ли в достатъчна степен областната/общинската администрация и младежки структури за различни младежки инициативи, възможности и перспективи

57,5% от анкетираните са дали положителен отговор, 17,5% не са съгласни с твърдението, а 25% - не могат да преценят. Немалкият процент с отрицателен и неопределен отговор, показва необходимостта от повече информираност от страна на институциите.

6.4 Има ли младежки медиатор във Вашата община/населено място?

Въпросът за важноста от наличието и работата на младежкия медиатор е коментирана по-горе в доклада. Положителните резултати (75%) от анкетираните са наясно със съществуването на младежкия медиатор. Същите са поканени да оценят дейността му – 86% от тях я намират за полезна.

6.5 Успява ли администрацията да мобилизира граждански интерес при провеждането на обществени обсъждания на младежките политики?

Тревожен е високият процент – 50%, на респондентите, които не могат да преценят дали администрацията успява да мобилизира граждански интерес при провеждането на обществени обсъждания на младежките политики. 35% смятат, че администрацията се справя с тази си задача, а 15% са дали отрицателен отговор.

6.6 Разполага ли общинската/областната администрация с необходимия административен капацитет за планиране, мониторинг и отчитане на младежките политики?

Анализът на отговорите на този въпрос е сходен с горния. Половината от респондентите не могат да преценят. 13% не смятат, че институциите имат достатъчен административен капацитет, а 37% са доволни от него.

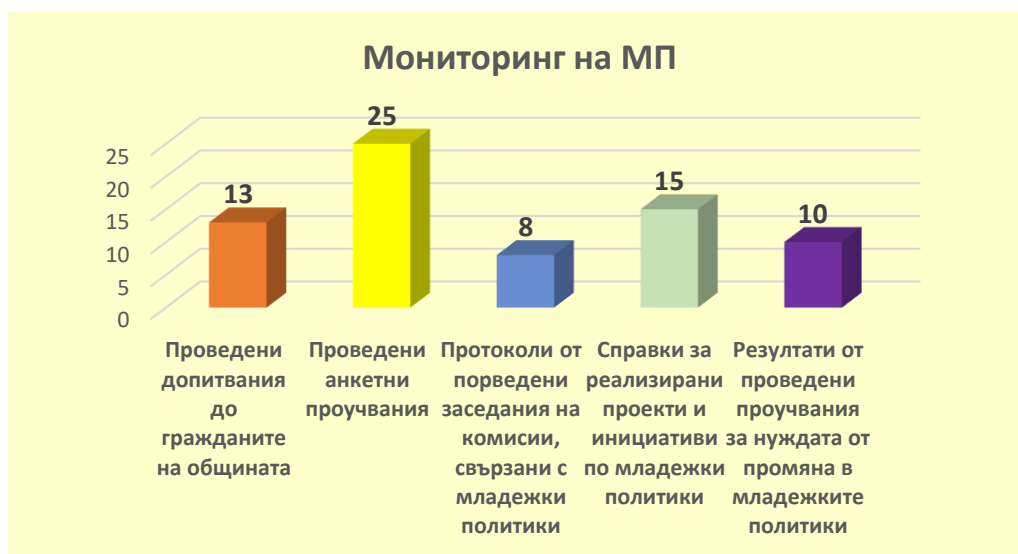

6.7 Как се осъществява включването на младежите в планирането на младежките политики, мониторинга и отчитането на младежките политики?

Малко над половината от респондентите са на мнение, че в планирането на младежките политики, заинтересованите страни на местно ниво се включват активно; около 1/3 не са запознати с протичането на процеса, и едва 15% са на мнение, че е налице строго придържане към Националната стратегия за младежта (2021-2030).

По отношение начините на осъществяване на мониторинг на младежките политики, на респондентите е дадена възможност да посочат повече от един отговор. Най-много от тях са посочили анкетните проучвания, следвани от справки за реализирани проекти и инициативи по младежки политики. Най-неизползвани са протоколите от проведени заседания на комисии, свързани с младежки политики.

Отчитането на всяка една политика е финален и немаловажен етап от политическия процес. Както беше нееднократно споменато по-горе, реалната ефективност на младежките политики, следва да има и качествено измерение.

55% от запитаните смятат, че при отчитането на младежките политики, освен количествени се използват и качествени индикатори. 35% не са запознати.

6.8 В общинската администрация има ли определен/и служител/и или административни звена, които да отговарят за изпълнението, наблюдението, отчитането и актуализирането на младежките политики?

С наличието на специализирана администрация по отношение на младежките политики, са запознати 25 (62,5) от респондентите от Враца. Наполовина на тях са незапознатите, 5% категорично са заявили, че такива служители/звена не съществуват.

6.9 Кои са най-сериозните предизвикателства пред младите хора, които следва да бъдат взети предвид при планирането на младежките политики?

Като основно предизвикателство, обобщения анализ за град Враца извежда липсата на качествено образование, следвано от младежката безработица. Неучастието на младежите във вземането на решения и обществено-политическия живот и липса на изградени принципи и ценности на гражданско общество у нас са с по равен брой гласове на трето място. Липсата на равни възможности за развитие на младежите се оказва най-малкото предизвикателство. Изводите от анализа на този изключително важен въпрос ще послужат за оформяне на препоръки и мерки в съответните насоки – засилване на практическата работа в училищата и по-тясно сътрудничество между администрацията, образователните институции, бизнеса и представители на младите хора.

6.10 Представя ли се периодично актуална информация на интернет страницата на областната/общинската администрация/Вашата организация за изпълнението на младежките политики?

В днешните реалности, своевременното информирание е от изключителна важност за вземането на адекватни решения. 72,5% от анкетираните смятат, че ангажираните институции осигуряват актуална информация за изпълнението на младежките политики, 5% са на противоположното мнение, 22,5% не разполагат с информация по въпроса.

6.11 По какъв начин стигате до младежите от малките населени места в общината/областта?

В отделните анализи по целеви групи, основният метод за достигане до младежите от малките населени места бяха изнесените приемни (сред служителите) и „друго“ (сред младежите). В обобщения анализ с най-много гласове са онлайн дискусиите, които наистина са бърз, лесен и достъпен начин за достигане на голяма и отдалечена аудитория, стига да е технически обезпечена. И все пак, личният контакт не бива да се пренебрегва – изнесените приемни, срещите, дискусиите също са приложими за приобщаване на младите хора, живеещи в малките населени места на съответните общини.

6.12 Изпълнението на младежките политики се оценява и докладва публично от местната власт?

Видно от диаграмата, преобладаващата част от анкетираните са отговорили положително, което е похвално за администрацията.

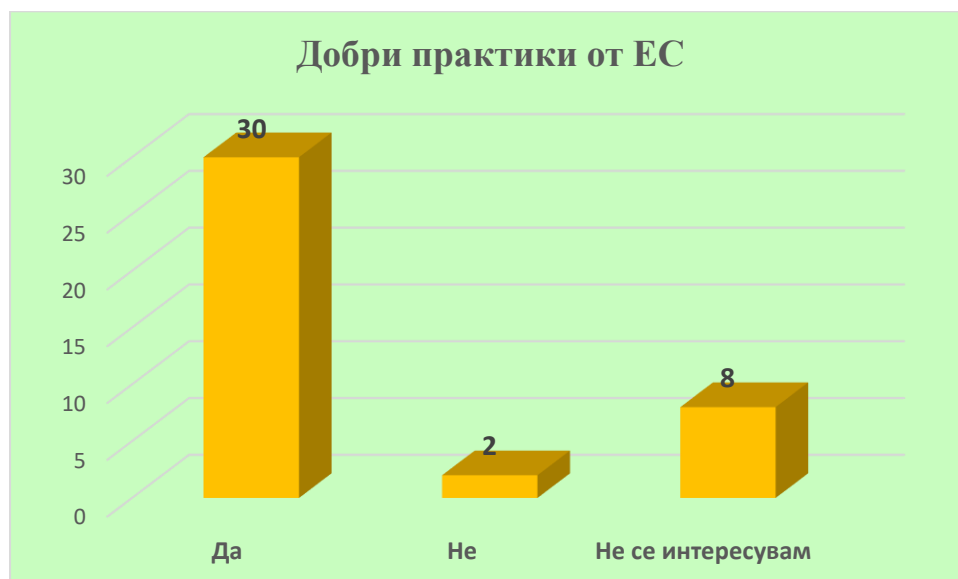
6.13 Смятате ли, че на територията на общината има добре развита, поддържана и достъпна инфраструктура за младежки дейности?

Почти половината от респондентите са доволни от съществуващата младежка инфраструктура. Недоволните са само 10% , останалите 42,5% смятат, че има възможност за допълнително развитие.

6.14 Търсите ли добри практики по отношение на политиките за младите хора в ЕС, които могат да се приложат на общинско/областно ниво?

Резултатите от анализа са обнадеждаващи - 30, или 75%, от анкетираните са дали положителен отговор, 20% не се интересуват, и 5% не търсят подобна информация.

6.15 Кои според Вас са основните проблеми на младите хора в област Враца?

За основен проблем е посочен „работа, заетост“, следван от перспективата за бъдеще, с един глас по-малко е образованието, с още един надолу са финансовите възможности. Като най-незначителни проблеми са посочени „възможности за спорт“ и „здравеопазване“.

6.16 Каква е оценката Ви за дейността на институциите, ангажирани с младежките политики на общинско и областно ниво (младежки медиатори, Младежки дом /център и др.)?

Обобщения анализ за Враца показва положителна оценка на 87% от респондентите за дейността на институциите, ангажирани с младежките политики на местно ниво.

6.17 Младежките организации включени ли са във всички фази на политическия процес?

И на този въпрос почти половината от респондентите са отговорили, че не са запознати. 27% смятат, че младежките организации участват във всички фази на политическия процес.

7. Обобщен анализ на анкетно проучване на съществуващи форми за междуйнституционална координация по отношение на политиките за младежта в област Враца - за гр. Враца

7.1. Демографски профил на участниците в анкетното проучване

Сред анкетираните, най-многобройна е групата е на 19-25 г., след нея с минимална разлика е групата на 30-50 г., най-малко са 15-18 г., а с по равен брой представители са групите на 26-29 г. и над 50 г. Анкетирането на обширен диапазон от възрасти, гарантира по-голяма представителност и реалистичност на получените резултати.

По отношение на заетостта – 16 от респондентите са служители в общинска администрация, 9 – в областна администрация, 7 работят в младежка организация и 4 са служители в НПО. Поради факта, че част от анкетираните младежи са 15-18 г., не са отбелязали заетост.

70% от анкетираните са висшисти, 28% - със средно образование и 2% - с основно. 63% от анкетираните са жени, 27% са мъже и 10% не желаят да се самоопределят.

7.2. Информираност за различните инициативи на местно, национално и европейско ниво, по които се финансират възможности за младите хора (целева група „Младежи“, община Враца)

Обобщеният анализ на този въпрос показва положителна тенденция по отношение търсенето на полезна информация, касаеща младежките политики и възможности. Значителен е броят (80%) на търсещите информация.

7.3. Източници на информация за инициативите за младите хора

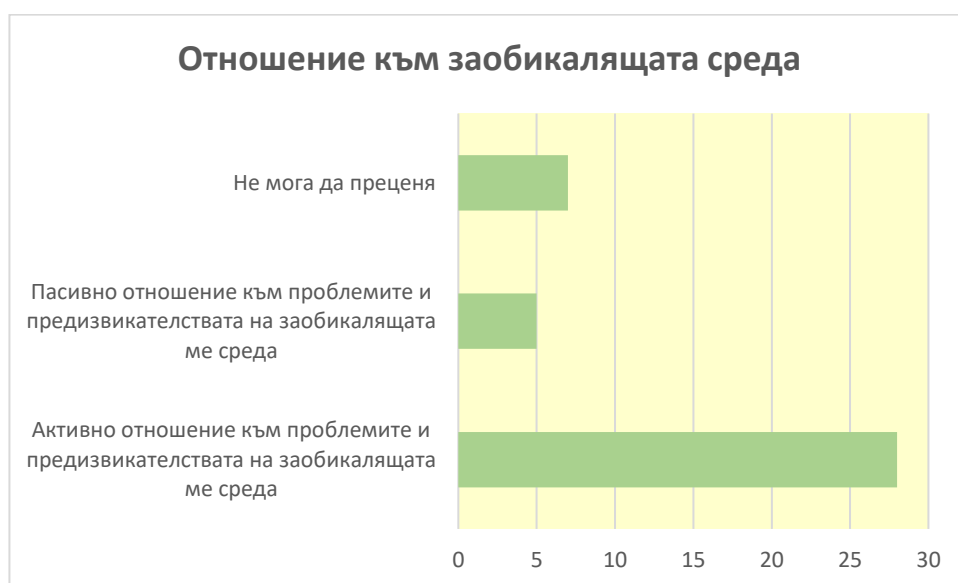

Най-използван източник на информация съвсем очаквано е интернет и социалните медии, следван от интернет страници на общината/областта. Младежките

организации също са източник на информация, което още веднъж подчертава ролята им за развитието и приобщаването на младежите към обществено – политическия живот.

7.4. Отношение към заобикалящата среда

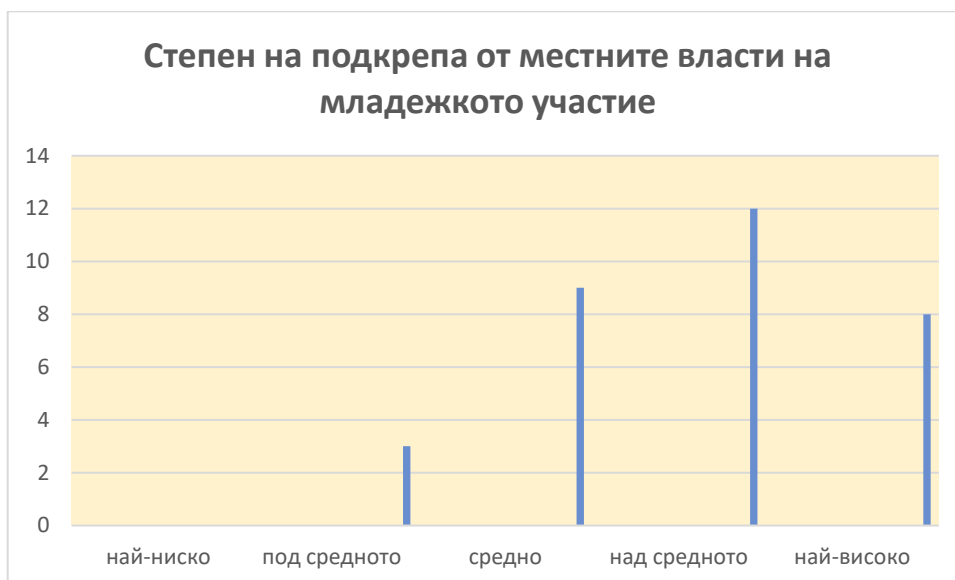
Отношението на всеки човек към околната среда зависи основно от вътрешната му нагласа – дали е екстроверт или интроверт. Но същевременно, то е носител на особен заряд – активното отношение към предизвикателствата на заобикалящата среда е с потенциал за промяна, когато нещо в нея не е правилно, ефективно или не се развива. От тази гледна точка, резултатите от проведените проучвания отново са обнадеждаващи – 70% от респондентите в гр. Враца са се определили като хора с активно отношение към проблемите и предизвикателствата на заобикалящата ги среда.

7.5. Насърчаване и степен на подкрепа от страна на местните и регионалните власти на младежкото участие в обществено-политическия живот

Анализът на този въпрос също свидетелства за добра тенденция - 80% от респондентите смятат, че местните и регионалните власти подкрепят участието на младежите в обществено-политическия живот. По отношение степента на подкрепа, повечето от отговорилите положително са на мнение, че тя е над средната (оценка 4), следвани от отговорилите „средна степен“ и „най-висока“.

Местните и регионални власти са най-близко до младите хора и имат много важна роля в насърчаването на младежкото участие. Когато се чувстват подкрепени, младите хора по –лесно се интегрират и се справят с трудностите и предизвикателствата на съвременния свят.

По този начин местните и регионални власти могат да бъдат сигурни, че младите хора не само ще чуват и учат за демокрацията и гражданството, а остава да ги практикуват. И все пак младежкото участие не е свързано само с възпитаването на активни граждани или изграждането на демокрация за бъдещето. За да бъде участието пълноценно за младите хора, е жизненоважно те да могат да влияят и оформят решения и действия, когато са млади, а не само на по-късен етап от живота им.

7.6. Запознатост с различните форми на участие на младите хора в обществено – политическия живот – информирание, консултация, овластяване, автономно участие

За да е ефективно и резултатно участието на младите хора в обществено - политическия живот, следва както те, така и отговорните институции да са запознати с различните форми на участие – 67,5% от анкетираните са запознати, съответно 32,5% - не са. Младите хора, освен, че трябва да бъдат насърчавани да бъдат активни граждани, трябва и да разберат, че имат правото да формулират и влияят върху решенията, които ги касаят.

7.7. Участие в неформални/нетрадиционни форми на участие в обществено – политическия живот – напр. подписване на електронни петиции, публикуване на коментари по политически теми и т.н.

При неформалните форми на участие, ситуацията е сходна – 55% от запитаните биха се включили в подобни, докато 45% от участниците в анкетата не са склонни да участват.

7.8. Нагласа към доброволчеството и инициативите

Отношението и на двете целеви групи към доброволчеството и инициативите е по-скоро позитивно и силно позитивно – 90% от анкетираните. Със същия процент, участниците биха се включили като доброволци в обществено значими дейности.

7.9. Участие в младежки програми и проекти

Обобщените данни от този въпрос показват по-скоро неучастие в младежки програми и проекти – 60% от запитаните. Участвалите в подобни начинания са 40%, като основно са посочени срещи на детски и младежки парламент в РБ, Искрите на древния огън, Мила Коледа, проекти към Младежки дом Враца, доброволчески инициативи, Еразъм +, Младежка заетост.

7.10. „Системната бариера“ между младите хора и институциите

Че има спънки между младите хора и институциите смятат 55% от респондентите срещу 45%, които са на мнение, че координацията и диалога между страните не са на ниво. Като проблеми са посочени: „някои младежки организации не оказват съдействие“, „липса на комуникация“, „не се приема новата стратегия за младежта“.

7.11. Желани промени по отношение политиките за младежта

Промените, които представителите на целевите групи биха искали да видят в младежките политики са най-вече увеличаване на младежката заетост (51%), организиране на мероприятия с младежка насоченост (34%), инициране на доброволчески мероприятия (13%).

7.12. Запознатост със същността и дейността на младежките организации

Както беше нееднократно споменато, младежките организации са много важно звено във веригата млади хора – младежки политики. Колкото по-добре се познават мисията и дейността на младежките организации и от двете целеви групи, толкова по-ефективно могат да се използват ресурсите им при разработването и изпълнението на младежките политики. 65% от респондентите са отговорили, че са запознати с тези структури, 35% - не са.

7.13. Запознатост със стратегическите документи за младежта

Отговорите на триадата въпроси, свързани със запознатостта на респондентите със стратегическите документи на национално, местно и областно ниво, не показват задоволителни резултати. Но пък указват една от посоките за работа.

Със Закона за младежта са запознати 22,5%, частично са запознати 47,5%, изобщо не са запознати 30%. Най-запознати анкетираните са с Общинския план за младежта в община Враца – 50%, не са – 40% , незнаещите, че има такъв са 10%. Обратна е ситуацията с Областния план за младежта – незнаещите са 55% срещу 35% запознати; незнаещите за съществуването му са отново 10%.

7.14. Организации - сътрудници по отношение политиките за младежта в област Враца

Проучването на сътрудничеството и координацията между институциите, както и техните форми е в основата на първата по вид анкетна карта. Като най-чести организации, с които си сътрудничат целевите групи по отношение на политиките за младежта, са посочени – на първо място младежки организации.

Само с 1% по-малко от тях е общинската администрация. С еднакви проценти на трето място се нареждат Областна администрация, училищата и НПО. Бюрото по труда и читалищата са с по 1% разлика, съответно на предпоследно и последно място. Въпреки различията, обаче, впечатление прави сравнително равномерното разпределение между изброените институции, което на свой ред свидетелства за важността от партнирането и

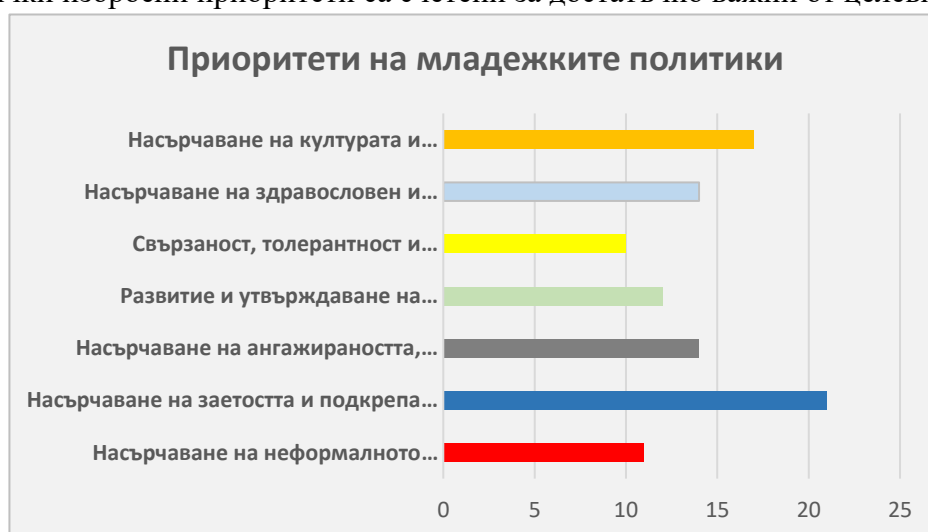
междунституционалната координация между тях.

7.15. Приоритети, които да бъдат включени в младежките политики

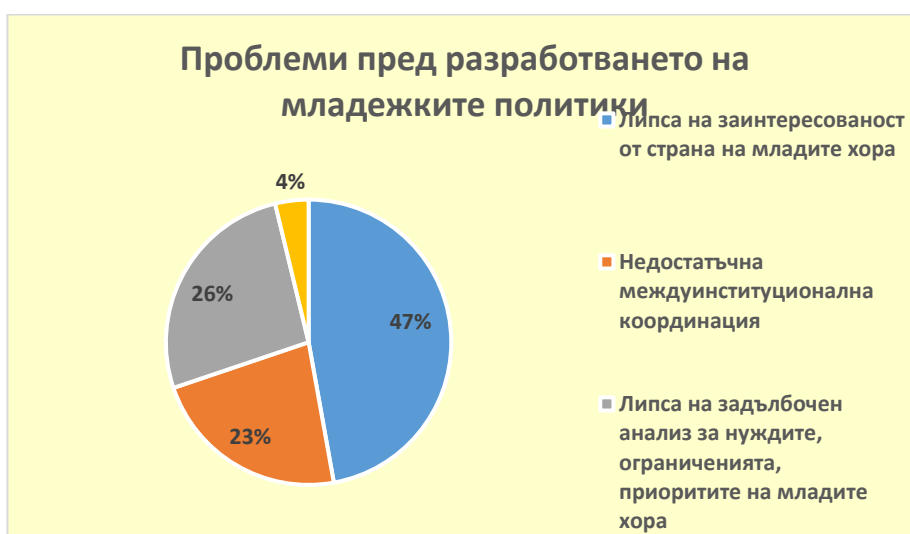
Запитани за приоритетите, които според целевите групи е редно да бъдат включени в младежките политики, на първо място е посочено „насърчаване на заетостта и подкрепа за млади хора, които не учат, не работят и не се обучават“, следван от „насърчаване културата и творчеството сред младите“, на трето място с еднакви проценти са „насърчаване на ангажираността, участието и овластяването на младите хора“ и „насърчаване на здравословен и природоопазващ начин на живот“, „развитието и утвърждаването на младежката работа в национален мащаб“ и „свързаност, толерантност и европейска принадлежност“ са на предпоследно и последно място.

Резултатите от анализа на този въпрос също показват сравнително равномерно разпределение на гласовете на анкетиранияте. Изводът, който отново може да се направи е, че всички изброени приоритети са сметени за достатъчно важни от целевите групи.

7.16. Най-честите проблеми при разработването на адекватни политики за младежта

За да постигне желаните ефект, едно решение (в случая политика), следва да е основано на проблемите, които ще адресира. Те трябва да са ясно идентифицирани, анализирани и дефинирани още на етап планиране на политиките. Какви са спънките това да се случва по най-пълноценния начин анализира настоящия въпрос. Като най-голяма пречка пред разработването на младежките политики, целевите групи са посочили липса на заинтересованост от страна на младите хора (47%), липса на задълбочен анализ за нуждите и приоритетите на младите хора (26%), недостатъчна междуинституционална координация (23%).

7.17. Форми за междуинституционална координация

Като най-използвана форма на координация между институциите са посочени събитията/кръглите маси, следвани от анкетните проучвания и обществените обсъждания. Интервютата са най-рядко срещаните форми на междуинституционална координация.

7.18. Участие в обществено обсъждане на съществуващите проблемни и мерките за тяхното решение в сферата на младежките дейности и активното гражданско общество

На въпроса дали се провеждат обществени обсъждания със заинтересованите страни при разработването на младежките политики 52,5% от респондентите са дали положителен отговор. 37,5% не са запознати. Отрицателно са отговорили 10%.

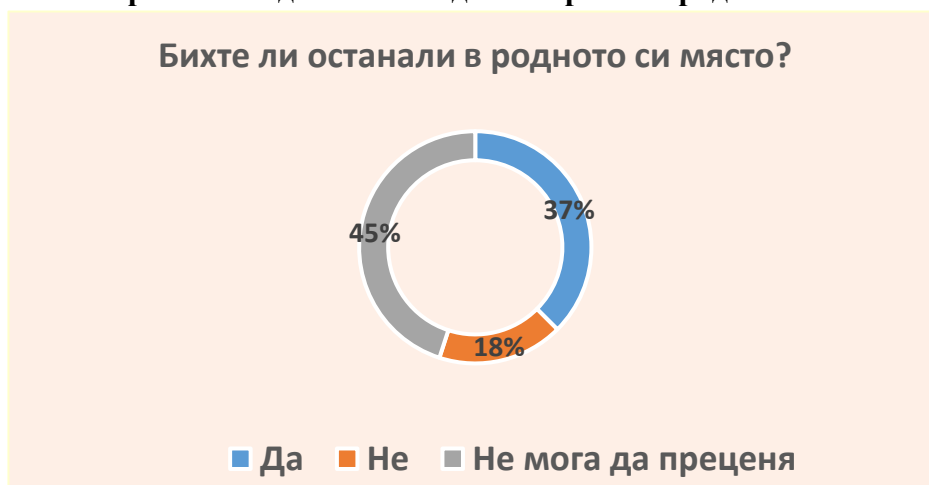
На въпроса дали са участвали в обществено обсъждане във връзка с гореописаното, 75% са отговорили отрицателно.

С този въпрос е свързан и следващият, а именно в каква степен се отчита мнението на заинтересованите страни (Консултативни съвети по въпросите за младежта, Ученически общински съвет, Младежки организации и др.) при разработването на младежките политики.

Обобщеният анализ от анкетните карти показва превес на анкетираните, които смятат, че мнението на заинтересованите страни се взема предвид в недостатъчна степен. Почти с еднакъв брой гласове са останалите две възможност за отговор – „в голяма степен“ и „не се взема под внимание“.

7.19. Отчитайки прилагането на младежките политики във Вашия регион, възнамерявате ли да останете/да се върнете в родното си място?

По-малко от половината анкетираните възнамеряват да останат по родните си места, останалите 63% са потенциални мигранти.

Свободното движение на хора е една от основните свободи в ЕС, но целта на младежките политики е да се разработят така, че да превърнат родните места в желани дестинации за живот и работа.

7.20. Имат ли воля за промяна младежите от област Враца

Волята за промяна е предпоставка за случването ѝ. Следователно, за да има устойчивост и надграждане на анализите от двете анкетни карти, е нужно младежите да имат воля за промяна да променят, каквото смятат, че е добре за бъдещето им. Резултатите от анализа на този въпрос са обнадеждаващи – общо 87,5% от респондентите смятат, че младежите във Враца имат високо, средно и над средно ниво на воля за промяна. Само 12,5% са негативно настроени, давайки отговори „под средното“ и „ниско“.

7.21. Идеи и предложения за активното включване на младежкия потенциал в обществения живот на града/общината/ областта

Един от последните въпроси в анкетата е от отворен тип и дава възможност за идеи и предложения от страна на анкетираните – като такива са изброени: младежки инициативи, събития, неформални обучения, политики за приобщаване на младежите в работата на организациите - общински и областни,

Изводи от анализите на двата вида анкетни карти за община Враца

От анкетно проучване първи вид - Целева група „Младежи Враца“:

1. Преобладаващата част от анкетираните младежи от Враца:

- се информират за различни инициативи за младите хора на местно, национално и европейско ниво, като основен източник на информация за тях са Интернет и социалните медии;
- имат активно отношение към проблемите и предизвикателствата на заобикалящата ги среда;

- смятат, че срещат средна степен на подкрепа и насърчаване от страна на местните и регионалните власти по отношение на младежкото участие в обществено-политическия живот;
- са запознати с официалните форми на участие на младите хора в обществено -политическия живот;
- са склонни да участват в неформални/нетрадиционни форми на участие в обществено-политическия живот;
- имат позитивна нагласа към доброволчеството и инициативите;
- са участвали в различни младежки програми и проекти;
- са запознати със същността и дейността на младежките организации;
- намират най-голяма подкрепа в лицето на младежките организации и неправителствените организации;
- като приоритети на младежките политики очертават насърчаването на здравословен и природоопазващ начин на живот, както и насърчаването на заетостта и подкрепа за млади хора, които не учат, не работят и не се обучават;
- припознават анкетите и събитията/кръгли маси като най-използваните форми на междуинституционална координация;
- преобладаващата част от анкетираните младежи смятат, че имат воля за промяна над средното ниво;
- предложили са идеи за активно включване на младежкия потенциал в обществения живот - повече младежки инициативи, събития, неформални обучения, политики за приобщаване на младежите в работата на организациите – общински и областни, повече отворени срещи и популяризирането им.

2. Проблеми:

- считат, че е налице „системна бариера“ между младите хора и институциите, изразяваща се в изразяваща се в неочакването на съдействие от страна на младежки организации, рядкото включване на младите хора в процеса на вземане на решения, както и липсата на комуникация;
- очертават желанието от тях промени в младежките политики на общинско и областно ниво – мерки за увеличаване на младежката заетост, организиране на мероприятия с младежка насоченост, инициране на доброволчески мероприятия;
- в голямата си част не са запознати със стратегическите документи, касаещи младежките политики на национално, общинско и областно ниво;
- най-малка подкрепа младите хора срещат в Общинската администрация, Областната администрация и Бюрата по труда;
- очертават като основни проблеми при разработването на адекватни

политики за младежта „липсата на заинтересованост от страна на младите хора“ и „недостатъчната междуинституционална координация“, „липса на задълбочен анализ за нуждите, ограниченията и приоритетите на младите хора“;

- немалък процент от младежите са незапознати дали при разработването на младежките политики се провеждат обществени обсъждания;
- основната част от тях не са участвали в подобно мероприятие;
- основната част от тях считат, че мнението на заинтересованите страни се взема под внимание в недостатъчна степен при разработването на младежките политики;
- голям процент от младежите (общо 70%) смятат да не остават в родното си място или не могат да преценят;

Целева група „Общински служители и служители в Областна администрация“

- подобно на младежите, 85% от общинските и областните служители търсят информация за инициативи на местно, национално и европейско ниво за младите хора;
- основен източник на информация за това са интернет и социалните медии, следвани от интернет страниците на общинска и областна администрация;
- основната част от служителите са с проактивно отношение към проблемите и предизвикателствата на заобикалящата ги среда;
- подобно на анкетираните младежи, служителите смятат, че подкрепят и насърчават младежкото участие в обществено-политическия живот в степен над средната;
- 75% от тях са запознати с официалните форми на участие на младите хора в обществено -политическия живот;
- над 80% от анкетираните служители са позитивно настроени към доброволчеството и инициативите;
- за разлика от младежите 2/3 от служителите са запознати със същността и дейността на младежките организации;
- преобладаващата част от служителите са запознати с Общинския план за младежта;
- голяма част от служителите смятат, че общинската и областната администрация са най-честите институции – партньори по отношение политиките за младежта в област Враца;
- 45% от анкетираните служители не смятат да напускат родното си място;
- 65% от служителите смятат, че младите хора във Враца имат воля за промяна.
- Повече от половината от анкетираните не са склонни да включат в

неформални/нетрадиционни форми на участие в общественно-политическия живот;

- Преобладаващата част от служителите никога не са участвали в младежки програми и проекти;
- 75% от анкетираните служители смятат, че няма „системна бариера“ между институциите и младите хора;
- Подобно на младежите, голяма част от служителите смятат, че увеличаването на младежката заетост е мярка, която следва да залегне в младежките политики, както и организирането на мероприятия с младежка насоченост;
- 50% от служителите не са запознати с Областния план за младежта, 40% не са запознати и със Закона за младежта;
- Малка част от анкетираните служители припознават младежките организации като партньори във връзка с младежките политики;
- Като основен приоритет, който да бъде включен в младежките политики, служителите са посочили „насърчаване на заетостта и подкрепа за млади хора, които не учат, не работят и не се обучават“;
- Като основен проблем при разработването на адекватни политики за младежта (също като младежите), служителите са посочили „липса на заинтересованост от страна на младите хора“, следван от „липса на задълбочен анализ на нуждите, ограниченията, приоритетите на младите хора“;
- Като основни форми на междуинституционална координация служителите са посочили събития/кръгли маси, следвани от анкетите;
- Почти половината (45%) от анкетираните служители не са запознати дали при разработването на младежките политики се провеждат обществени обсъждания със заинтересованите страни;
- Негативни са резултатите от анализа и на следващия въпрос – 75% от тях не са участвали в подобни обсъждания;
- 65% от служителите смятат, че мнението на заинтересованите страни не се взема под внимание в достатъчна степен при разработването на младежките политики;
- 55% от служителите не са сигурни дали ще останат в родния си край. Предвид факта, че немалка част от тях са във възрастта 30-50 г., процентът е притеснителен;
- Предложения за активно включване на младежкия потенциал в обществения живот на града/общината/областта - повече срещи и дискусии между институциите и младежите, пряко ангажиране на младежите в разработването и прилагането на стратегии за развитие на града, организиране на повече обществени мероприятия от типа на кръгли маси, семинари, обучения и т.н., организиране на повече

мероприятия с младежка насоченост.

Изводи от обобщения анализ на анкетна карта „проучване на съществуващи форми за междуинституционална координация по отношение на политиките за младежта в област Враца“

- 80% от респондентите са търсещи информация за различни инициативи за младите хора на местно, национално и европейско ниво;
- Основен източник на информация е интернет и социалните медии;
- 70% са с активно отношение към заобикалящата среда;
- 80% от респондентите смятат, че местните и регионалните власти подкрепят и насърчават младежкото участие в обществено-политическия живот в степен над средната;
- 67,5% от респондентите са запознати с официалните форми на младежко участие в политическия процес – информирание, консултации, овластяване, автономно участие;
- Повече от половината биха се включили в нетрадиционни форми на участие в обществено-политическия живот – електронни петиции, коментиране на политически теми и др.;
- 90% от анкетираните са позитивно настроени към доброволството и инициативите;
- 60% от запитаните не са участвали младежки програми и проекти;
- Повече от половината респонденти смятат, че има „системна бариера“ между младите хора и институциите;
- Желаните промени в младежките политики са: на първо място – увеличаване на младежката заетост, следвана от организиране на мероприятия с младежка насоченост;
- 65% от респондентите са запознати със същността и дейността на младежките организации;
- Голяма част от респондентите не са запознати със стратегическите документи във връзка с младежките политики – най-вече със Закона за младежта и Областния план за младежта;
- Налице е сравнително равномерно разпределение на гласовете на анкетираните по отношение координиращите се организации, отговорни за младежките политики – младежки организации, общинска администрация, областна администрация, НПО, училища. Не е за пренебрегване и ролята на читалищата и бюрата по труда;
- Най-много от респондентите смятат, че насърчаването на заетостта и подкрепа за млади хора, които не учат, не работят и не се обучават е основен приоритет за младежките политики на местно и областно ниво;

- Като най-голям проблем при разработването на младежките политики е изведена липсата на заинтересованост от страна на младите хора, следвана от липса на задълбочен анализ за нуждите, ограниченията, приоритетите на младите хора;
- Събитията и кръглите маси са припознати като основна форма на междуинституционална координация;
- Обществените обсъждания във връзка с младежките политики все още не са популярна форма за координация и диалог между заинтересованите страни;
- 18% от анкетираните не смятат да останат в родното си място, 45% не могат да преценят;
- Почти 90% от респондентите виждат потенциал и воля за промяна у младежите във Враца;

8. Анализ на анкетна карта за проучване на съществуващи форми за междуинституционална координация по отношение на политиките за младежта в област Враца (младежи - Бяла Слатина)

8.1. Демографски профил на участниците в анкетното проучване

Във връзка с проучване на съществуващи форми за междуинституционална координация по отношение на политиките за младежта в област Враца са анкетиран десет младежи от община Бяла Слатина, като преобладаващата част от тях са във възрастовата група 15-18 г.

По отношение на заетостта 6 /шест/ младежи са служители в младежка организация, 1 /един/ - в НПО. Предвид преобладаващата възраст на анкетираните, 90% от тях са със средно образование. Висшистите са 10%.

Двама от анкетираните не са пожелали да определят половата си принадлежност. Мъжете и жените са по 4/четири/. Трима от респондентите живеят в села от община Бяла

Слатина, което дообогатява резултатите от проучването.

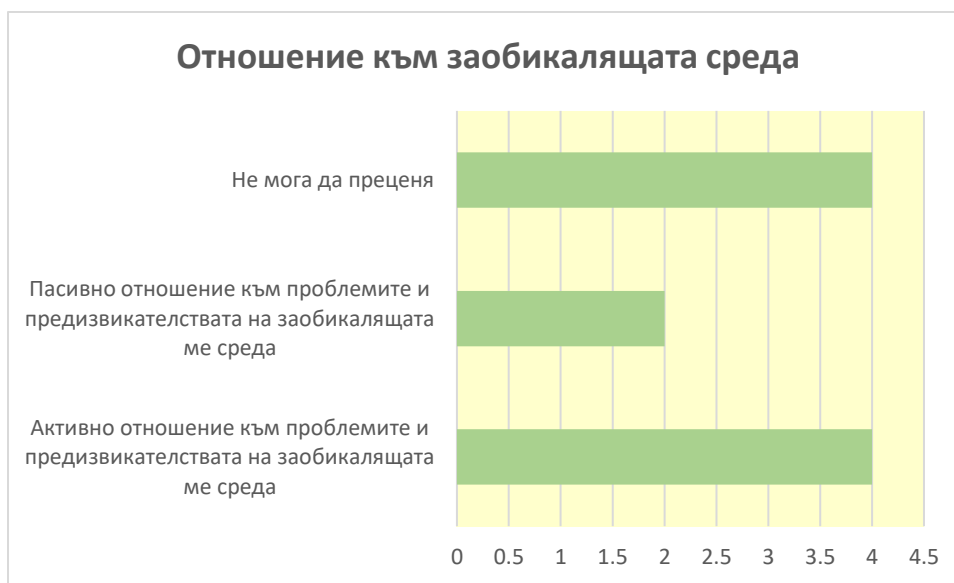
8.2 Информираност за различните инициативи на местно, национално и европейско ниво, по които се финансират възможности за младите хора

Информиращите и неинформиращите се младежи от община Бяла Слатина са еднакъв брой, а тези които не се интересуват от подобни инициативи са 20%. Налице е коренна разлика с резултатите от анализа на младежите във Враца, където процентът на търсещите информация е 75%.

Като основен източник на информация отново е посочен интернет и социални медии (62%). Едва 8% са посочили интернет страницата на общината/областта.

8.3 Отношение към заобикалящата среда

Видно от диаграмата, младежите с активно отношение към проблемите и предизвикателствата на заобикалящата ги среда са колкото тези, които не могат да преценят. С пасивно отношение са 20% от запитаните. Отново е налице значително различие с младите хора във Враца, където активните са 70%.

8.4. Степен на подкрепа и насърчаване от страна на местните и регионалните власти на младежкото участие в обществено-политическия живот

Значителна част от младежите в Бяла Слатина смятат, че местните и регионалните власти подкрепят младежкото участие в обществено-политическия живот в степен над средната.

8.5. Запознатост с различните форми на участие на младите хора в обществено – политическия живот – информирание, консултация, овластяване, автономно участие

50% от анкетираните младежи са отговорили положително на въпроса, който резултат е сходен с този на младежите във Враца.

8.6. Участие в неформални/нетрадиционни форми на участие в обществено – политическия живот – напр. подписване на електронни петиции, публикуване на коментари по политически теми и т.н.

За разлика от младежите във Враца 65%, от които са склонни да се включат в подобни неформални форми на участие, 60% от младежите от Бяла Слатина не биха се включили.

8.7. Нагласа към доброволството и инициативите

Преобладаващата част от младите хора са позитивно настроени към доброволството и инициативите. 90% от тях биха се включили като доброволци в обществено значими дейности.

8.8. Участие в младежки програми и проекти

Участието в младежки програми и проекти е важно за младите хора, тъй като чрез тях те се научават да работят в екип, да се интегрират в различна социална среда, да придобиват нови знания и умения. 50% от запитаните са участвали в подобни мероприятия. По-конкретно младежите са изброили „Направи добро“, „Доброволчество в училище“, „Доброволчество в читалището“, занимания по интереси (история).

8.9. „Системната бариера“ между младите хора и институциите

По отношение на възприемането на младите хора от страна на институциите („системната бариера“), младежите от Бяла Слатина са раздвоени – половината смятат, че такава бариера съществува, другата половина – не. Като причина е посочено „различия в нагласите“.

8.10. Желани промени по отношение политиките за младежта

Запитани да споделят какво биха искали да се промени в младежките политики, преобладаващата част от анкетирания са посочили „организиране на мероприятия с младежка насоченост“. На второ място, с еднакви проценти са „увеличаване на младежката заетост“ и „иницииране на доброволчески мероприятия“. 8% от младежите желаят да им се обърща повече внимание от страна на институциите.

При младежите от Враца най-желана промяна е увеличаване на младежката заетост.

8.11. Запознатост със същността и дейността на младежките организации

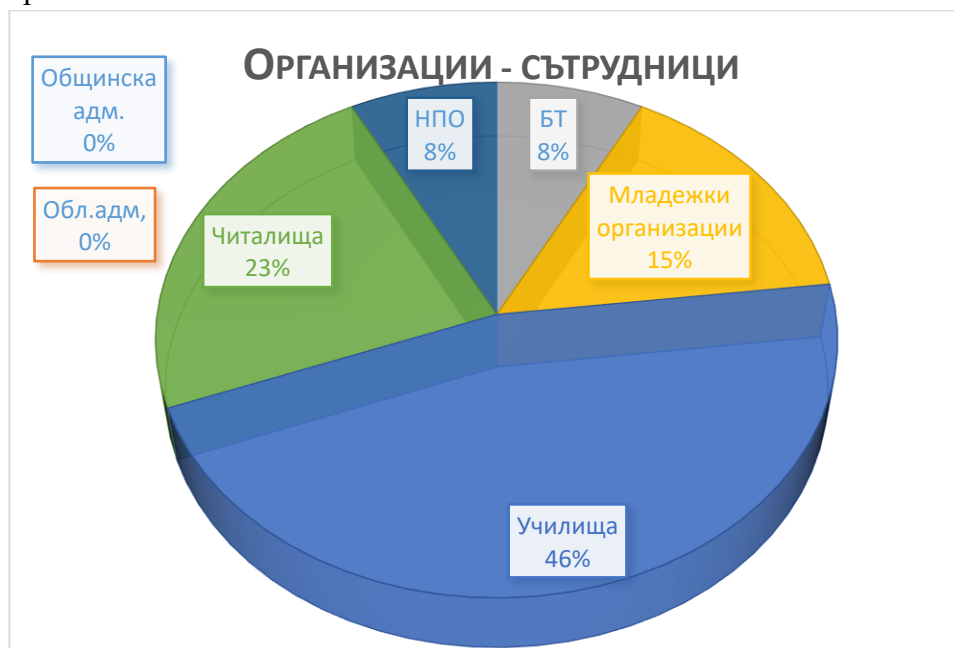
60% от младежите в Бяла Слатина са отговорили отрицателно на въпроса срещу 70% положителни отговори от врачанските младежи. Следователно, необходима е по-голяма публичност и информиране на младите хора за възможностите и подкрепата, която могат да получат от младежките организации.

8.12. Запознатост със стратегическите документи за младежта

По отношение на запознатостта със стратегическите документи за младежта, 70% от респондентите не са запознати нито със Закона за младежта, нито с Общинския и Областния план за младежта. Резултатите от анализа на този въпрос са насока за засилване на координацията между институциите при представянето на местните и регионални стратегически документи, касаещи младежите.

8.13. Организации - сътрудници по отношение политиките за младежта в област Враца

Запитани към кои организации най-често се обръщат за съдействие и сътрудничество по отношение политиките за младежта, най-много от респондентите са посочили училищата, следвани от читалищата. Общинската и областната администрация не са получили нито един глас. Ситуацията е коренно различна от тази във Враца, където най-много гласове са дадени за младежките организации и НПО. Резултатите от анализа в Бяла Слатина показват необходимост от повече усилия от страна на общинската администрация в посока обгрижване на младите хора и създаване на благоприятна среда за тяхното развитие.

8.14. Приоритети, които да бъдат включени в младежките политики

Младите хора в Бяла Слатина смятат, че най-важният приоритет на младежките политики е насърчаване на заетостта и подкрепа за млади хора, които не учат, не работят и не се обучават, какъвто е и резултатът от обобщения анализ на този въпрос във Враца.

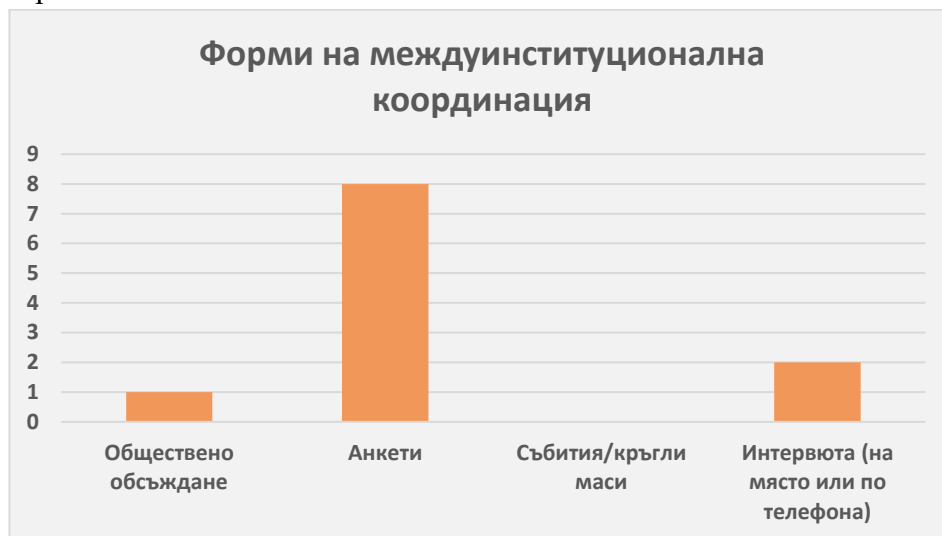
8.15. Най-честите проблеми при разработването на адекватни политики за младежта

50% от анкетираните младежи смятат, че основната пречка при разработването на адекватни младежки политики е липсата на заинтересованост от страна на младите хора, останалите 50% почти по равно се делят между липсата на задълбочен анализ за нуждите, ограниченията и приоритетите на младите хора и недостатъчната междуинституционална координация. Резултатите и тук са сходни с тези на проведените анкети във Враца.

8.16. Форми за междуинституционална координация

Според запитаните най-използваната форма за координация между институциите са анкетите. Събитията и кръглите маси не са разпознати като използвани форми на междуинституционална координация, за разлика от младежите във Враца, които са ги посочили наравно с анкетите.

8.17. Участвали ли сте в обществено обсъждане в сферата на младежките дейности и активното гражданско общество

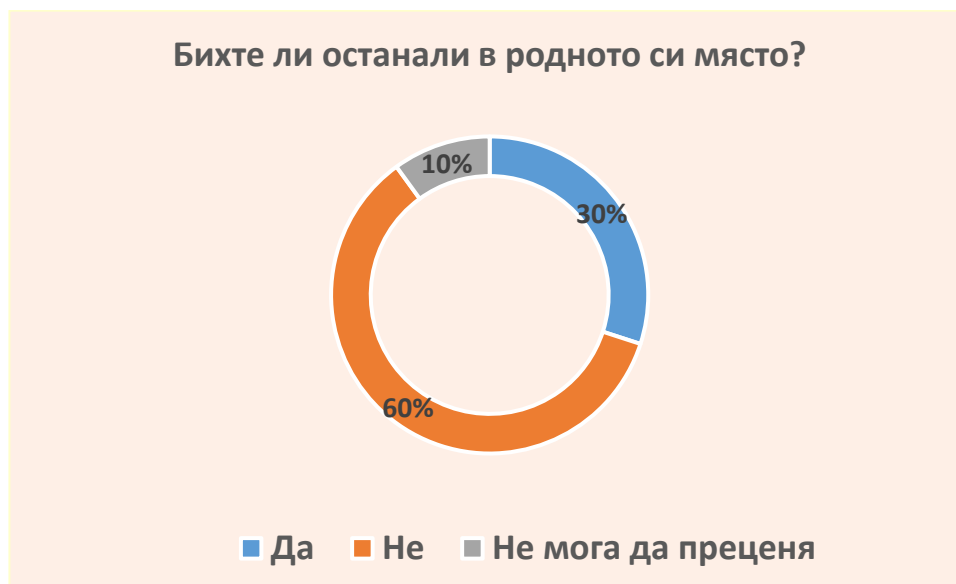
100% от анкетираните младежи не са участвали в обществено обсъждане, касаещо младежките дейности и активното гражданско участие. Тревожно голям е и процентът на неучастващите младежи от Враца – 75%.

50% от анкетираните младежи в Бяла Слатина смятат, че мнението на заинтересованите страни при разработването на младежките политики не се взема под внимание в достатъчна степен. Немалък е и процентът на считащите, че мнението им изобщо не се зачита. Тук отговорите съвпадат с тези на врачанските младежи.

8.18. Отчитайки прилагането на младежките политики във Вашия регион, възнамерявате ли да останете/да се върнете в родното си място

Смущаващи са данните от анализа на въпроса – 60% от запитаните младежи не възнамеряват да останат по родните си места след като завършат образованието си. За младежите от Враца резултатът е 35%. Но при тях 35% се колебаят, докато в Бяла Слатина тези, които не могат да преценят са 10%, т.е. и в двата случая 70% от респондентите са потенциални мигранти и емигранти.

8.19. Воля за промяна у младежите от област Враца

Подобно на врачанските младежи, преобладаващата част от младежите от Бяла Слатина вярват, че имат нужната воля да променят ситуацията и да я обърнат към по-добро.

8.20. Идеи и предложения за активното включване на младежкия потенциал в обществения живот на града/общината/ областта

Предложенията на младежите от Бяла Слатина са: Да има работа за младежите в Бяла Слатина, да се организират мотивационни тренинги, осигуряване на заетост, да се поставят интересни теми, които да привличат младежите.

9. Анализ на анкетна карта за проучване на съществуващи форми за междуинституционална координация по отношение на политиките за младежта в област Враца (общински служители - Бяла Слатина)

С разработената анкетна карта са анкетирани 10 /десет/ служители от общинска администрация Бяла Слатина. Преобладаващата част от тях са във възрастта 30-50 г., 80% са висшисти, 50% са жени, 40% - мъже и 10% не са пожелали да се самоопределят.

9.1 Информираност за различните инициативи на местно, национално и европейско ниво, по които се финансират възможности за младите хора?

За разлика от младежите, 80% от служителите са отговорили положително на поставения въпрос. Притеснително е фактът, че въпреки високият процент на търсещите

информация, явно тя не достига до младежите в Бяла Слатина, които изобщо не припознават интернет страницата на общината като източник на информация за подобен род инициативи и възможности.

9.2 Източници на информация във връзка с 9.1

Основен източник на информация и при тази целева група е интернет и социалните медии. Тези резултати могат да бъдат използвани от местните власти, като увеличат присъствието си в социалните мрежи, информирайки за различни инициативи, организирайки онлайн форуми/дискусии и т.н.

9.3 Смятате ли, че местните и регионалните власти подкрепят и насърчават младежкото участие в общественно-политическия живот и в каква степен?

70% от представителите на местната администрация в Бяла Слатина смятат, че подкрепят и насърчават в достатъчна степен младежкото участие в общественно-политическия живот. 60% от тях са запознати с различните официални форми на младежко участие.

9.4 Бихте ли участвали в неформални/нетрадиционни форми на участие в общественно-политическия живот – напр., подписване на електронна петиция, публикуване на коментари по политически теми и др.

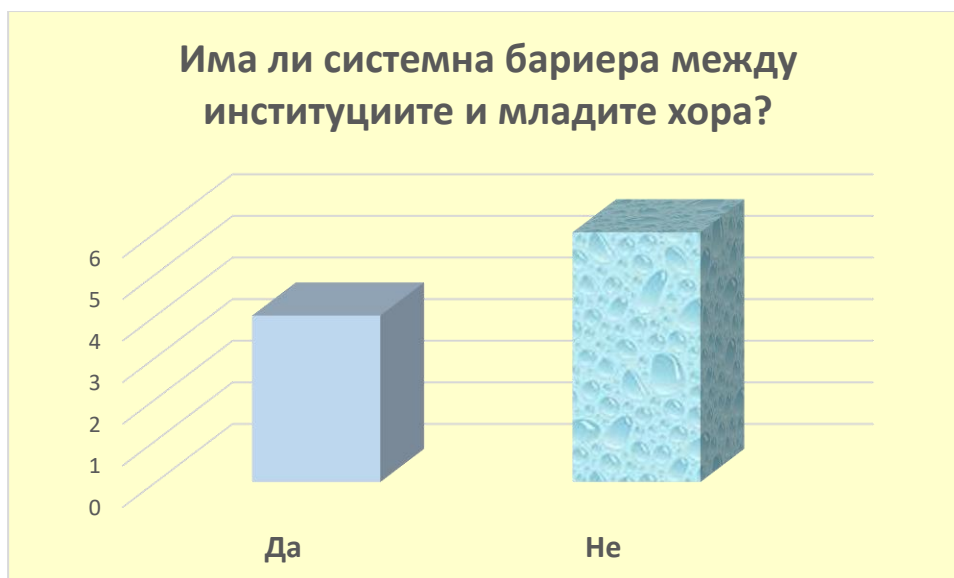
90% от служителите биха се включили в неформални форми на участие в общественно-политическия живот.

100% от тях са позитивно настроени към доброволчеството и инициативите и почти всички биха се включили като доброволци в общественно значими дейности.

60% от анкетираните служители в община Бяла Слатина са участвали в младежки програми проекти – основно Еразъм+, Старт в кариерата, проекти към Министерството на младежта и спорта, обучение на младежи.

9.5 Смятате ли, че съществува т.нар. "системна бариера" между младите хора и институциите?

Преобладаващата част от респондентите (60%) не мислят, че има проблеми при възприемането на младите хора от институциите, което не съвпада с това, което мислят анкетираните младежи. Смятащите, че има системна бариера са посочили като причини липсата на интерес към обществените обсъждания и наемането на млади хора в екипите на администрацията.

9.6. Желани промени в младежките политики

Като най-належащ проблем се очертава нуждата от увеличаване на младежката заетост, следвана от организиране на мероприятия с младежка насоченост, които да ангажират младите хора, да ги предпазят от пристрастяване към вредни навици и да канализират енергията и ентузиазма им в правилна посока.

9.7 Запознати ли сте със същността и дейността на младежките организации?

За разлика от младежите, които в огромната си част не бяха наясно с младежките организации, 70% от общинските служители са запознати с мисията на младежките организации. 90 % от анкетираните не са членове на подобна структура.

9.8 Запознатост със стратегическите документи за младежта на национално, местно и областно ниво

Ситуацията при анализа на триадата въпроси е сравнително по-добра от тази при младежите – със Закона за младежта частично са запознати 60% от респондентите, с Общинския план за младежта са запознати 40%, а с Областния план за младежта – 30%.

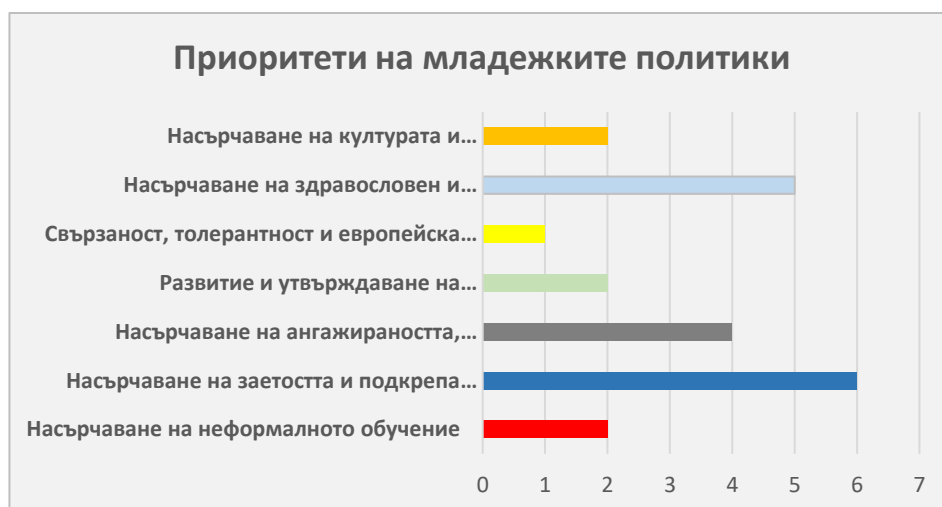
9.9 С кои организации най-често си сътрудничите по отношение на политиките за младежта в област Враца (възможен е повече от един отговор)

Резултатът от обработката на този въпрос е сходен с този от анкетите във Враца – като основни партньори, служителите са посочили младежките организации, следвани от с по равен брой гласове, училищата, общинска администрация и бюро по труда. Най-малко гласове е получила Областна администрация.

9.10 Кои приоритети смятате, че трябва да включват младежките политики?

Като основен приоритет за младежките политики служителите извеждат насърчаване на заетостта и подкрепа за млади хора, които не учат, не работят и не се обучават, следван от Насърчаване на здравословен и природоопазващ начин на живот.

9.11 Бихте ли идентифицирали май-честите проблеми при разработването на адекватни политики за младежта?

73% от анкетираните служители смятат, че липсата на заинтересованост от страна на младите хора е спънка при разработването на адекватни младежки политики.

9.12 Обществени обсъждания на младежките проблеми и мерки за преодоляването им

70% от анкетираните не са участвали в подобни прояви, както и също толкова смятат, че при разработването на младежките политики мнението на заинтересованите страни не се взема под внимание в достатъчна степен.

9.13 Отчитайки прилагането на младежките политики във Вашия регион, възнамерявате ли да останете/да се върнете в родното си място след завършване на образованието си?

Един от последните, но не и по важност въпроси в първата анкетна карта, е с положителни резултати – 90% от служителите не смятат да напускат родното си място.

Този резултат, прибавен към анализа на следващия въпрос – дали имат воля за промяна младежите от Бяла Слатина, каквато служители смятат, че имат, дава надежда, че при добра координация между заинтересованите страни, с активното участие и на самите млади хора при разработването, мониторинга и отчитането на младежките политики безспорно ще има положителен ефект върху цялостното развитие на област Враца.

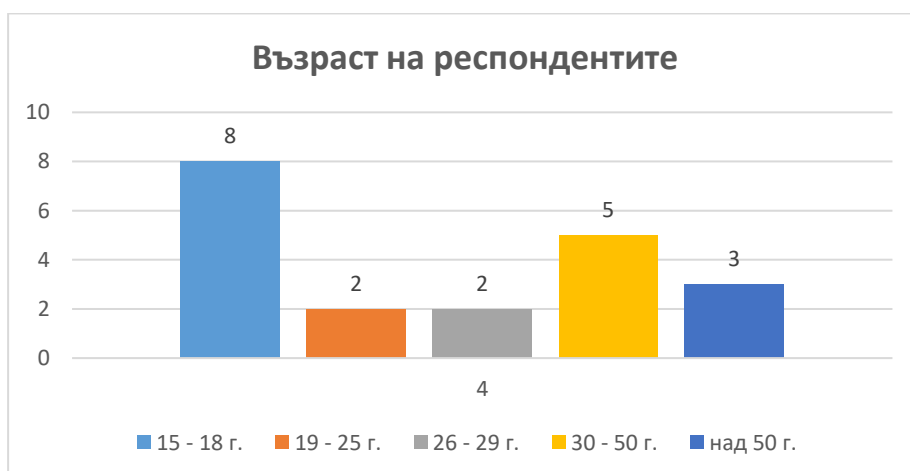
9.14 Моля, дайте Вашите идеи и предложения за активното включване на младежкия потенциал в обществения живот на града/общината/ областта

Да се говори на достъпен, разбираем език с младите хора; да се подбират подходящи, актуални теми, които да задържат вниманието на младите хора; всяка седмица да се организира кръгла маса от младежи и хора от общината, за да се разглеждат проблеми, решения и предложения от двете страни; организиране на повече обществени мероприятия от типа на кръгли маси, семинари, обучения, срещи, дискусии и т.н.

10. Обобщен доклад анкетно проучване на съществуващи форми за междуинституционална координация по отношение на политиките за младежта в област Враца – резултати Бяла Слатина

10.1 Демографски профил на респондентите

Целевите групи за община Бяла Слатина са 10 младежи и 10 общински служители, които да бъдат анкетираны с първата анкетна карта. Обобщаването на резултатите дава следната информация: **Възраст** – най-много са младежите в групата 15-18 г., следвани от 30-50 г.

Заетост – 59% от анкетираните са служители в общинската администрация, 35% работят в младежки организации и 6% са в НПО. Високият процент на общинските служители се дължи на факта, че немалка част от младежите са учаци и не попадат в нито една от изброените категории.

Образование - със средно образование са 55% от анкетираните, 45% са висшисти.

Пол – с разлика от 1, мъжете са по-малко от жените. 3 лица не са пожелали да се самоопределят.

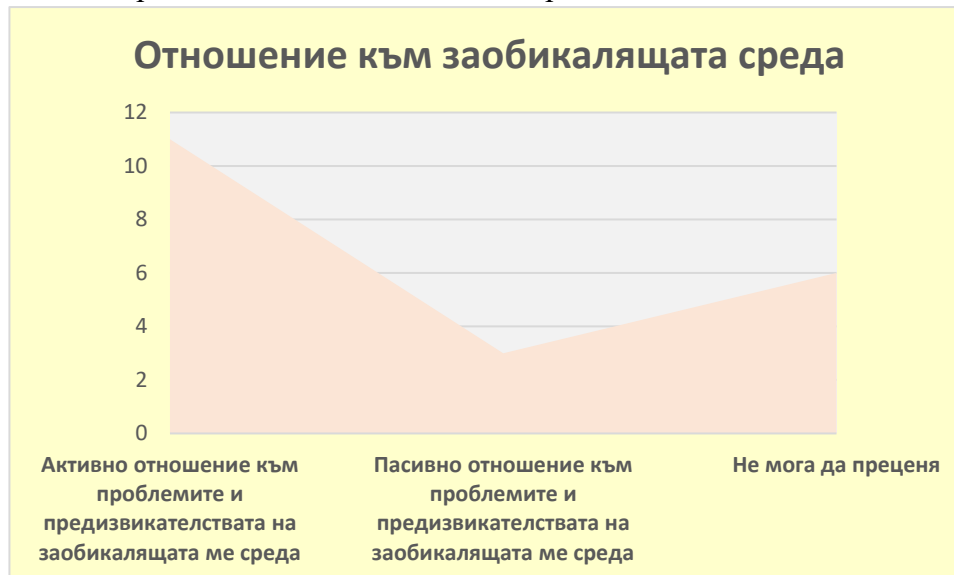
10.2 Информирате ли се различните инициативи на местно, национално и европейско ниво, по които се финансират възможности за младите хора?

Обобщените резултати са „претопили“ разликата между посоченото от младежите и общинските служители. 60% са отговорили, че търсят подобна информация, а като основен източник е посочен Интернет и социалните медии.

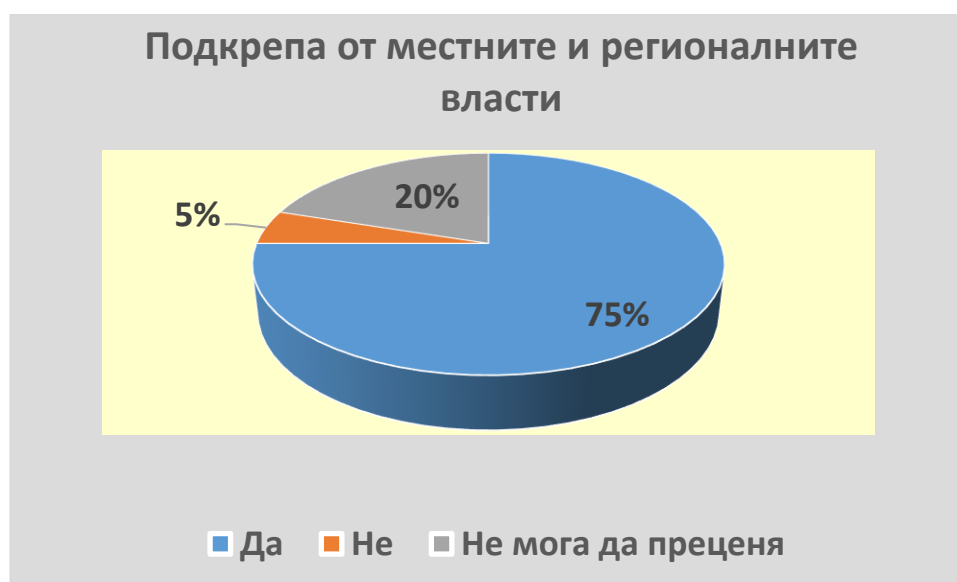
10.3 Отношение към заобикалящата среда

Видно от диаграмата, преобладаващата част от респондентите са се самоопределили като хора с активно отношение към проблемите и предизвикателствата на заобикалящата ги среда. Около 1/3 не могат да преценят отношението си.

10.4 В каква степен местните и регионалните власти подкрепят и насърчават младежкото участие в обществено-политическия живот?

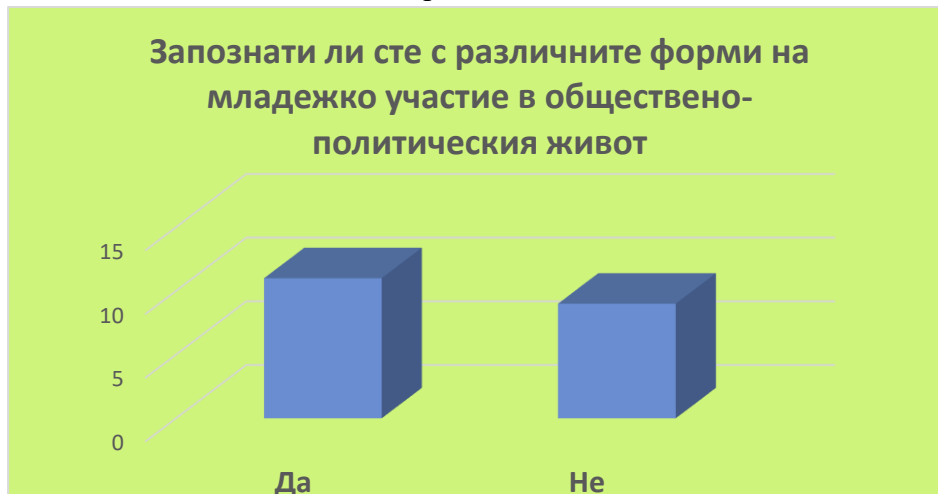
75% от анкетираните са на мнение, че местните и регионалните власти подкрепят и насърчават младежите да участват в обществено-политическия живот, като смятат, че се оказва средна степен на подкрепа.

10.5 Запознатост с различните форми на участие на младите хора в обществено - политическия живот - информирание, консултация, овластяване, автономно участие

Разликата между запознатите и незапознатите с официалните форми на младежко участие е 10%. По отношение на включване в нетрадиционни форми на участие в обществено-политическия живот, 65% от респондентите са дали положителен отговор.

10.6 Доброволчество и инициативи

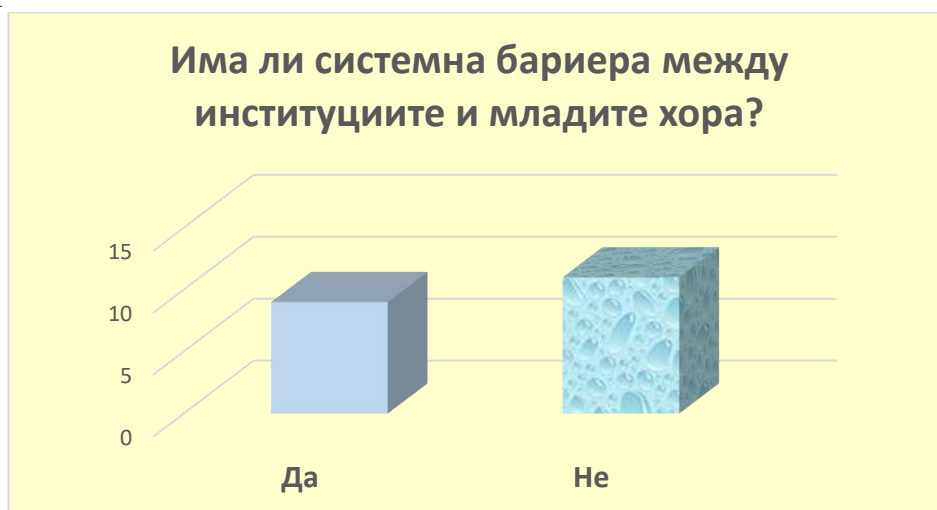
Почти 100% от анкетиранияте в Бяла Слатина са с позитивна нагласа към доброволството и инициативите и също така биха се включили в подобен тип прояви.

10.7 Участие в младежки програми и проекти

И тук разликата между участвали и неучаствали е 10%. Малката разлика се дължи на факта, че повечето от общинските служители са участвали, а повечето от младежите – не са (вж. по-горе при отделните анализи по целеви групи).

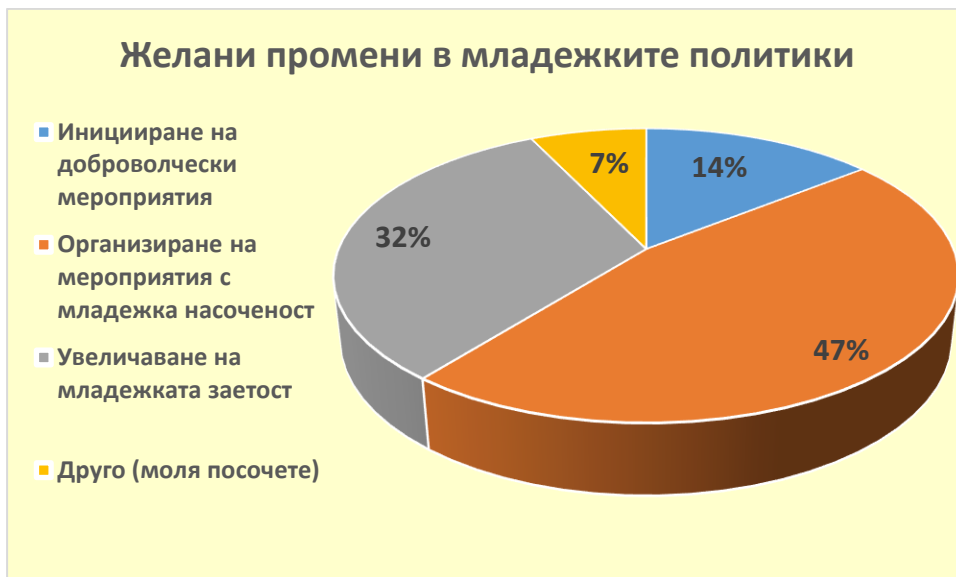
10.8 "Системна бариера" между младите хора и институциите?

Изключително важен въпрос, на който 55% са отговорили, че не смятат, че има такава бариера, съответно 45% са на противоположното мнение. Въпреки преобладаващият положителен резултат, малката разлика между „да“ и „не“, не бива да се пренебрегва.

10.9 Желани промени по отношение политиките за младежта във Вашата община

Като най-значима желана промяна обобщените резултатите от анкетирането на респондентите в Бяла Слатина очертават организирането на мероприятия с младежка насоченост, следвана от увеличаване на младежката заетост.

10.10 Младежки организации

С малък превес, запознатите със същността и дейността на младежките организации са повече от незапознатите - 55% от анкетираните са отговорили положително на поставения въпрос. 10% от анкетираните членуват в младежка организация.

10.11 Запознатост със стратегическите документи, касаещи младежките политики

Преобладаващата част от респондентите не са запознати с документите, адресиращи политиките за младежта на национално, местно и областно ниво – 50% не са запознати със Закона за младежта, 60% - с Общинския план и Областния план за младежта.

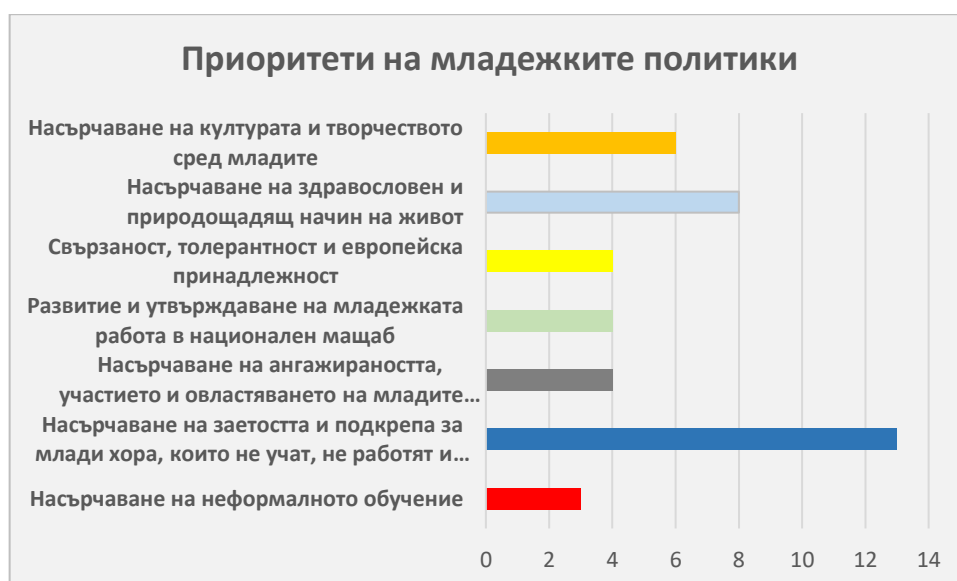
10.12 Организации – сътрудници по отношение политиките за младежта в област Враца

Като основен партньор в работата, насочена към младежите, респондентите са посочили училищата, следвани от младежките организации. На последно място е областната администрация, което позволява предприемането на мерки в посока по-голямата ѝ ангажираност в междуинституционалната координация.

10.13 Приоритети, които да бъдат включени в младежките политики

Както и при отделните анализи, така и при обобщения за община Враца, като основен приоритет, които да залегне в младежките политики, целевите групи от Бяла Слатина са посочили насърчаването на заетостта и подкрепата за млади хора, които не учат, не работят и не се обучават.

10.14 Най-чести проблеми при разработването на адекватни младежки политики

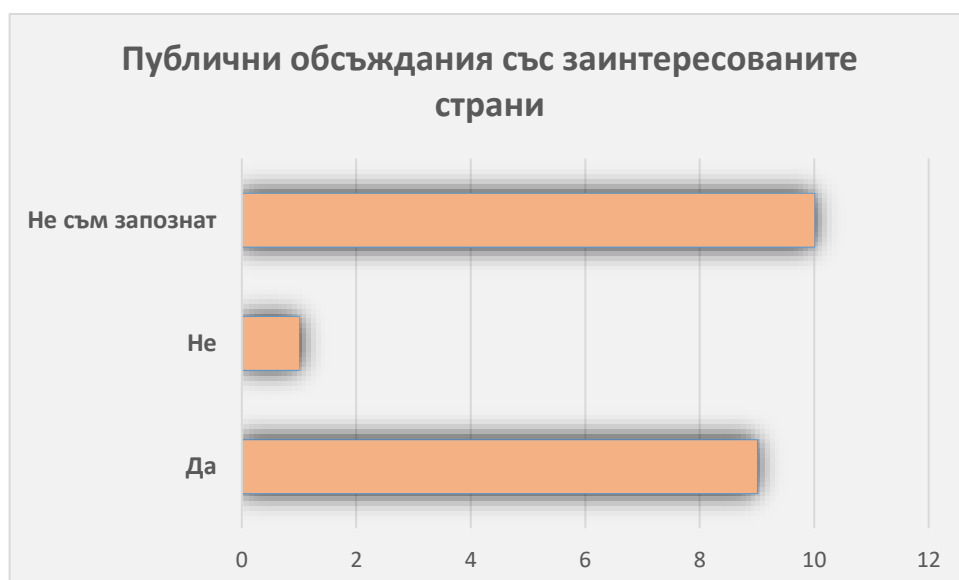
Като основен проблем, подобно на предходния въпрос, преобладаващата част от респондентите са посочили липсата на заинтересованост от страна на младите хора, следван от липса на задълбочен анализ за нуждите, ограниченията, приоритетите на младите хора.

10.15 Обществени обсъждания като форма на междуинституционална координация и включване на заинтересованите страни в процеса на формиране на младежките политики

Видно от диаграмата, като основна форма на координация на институциите, анкетираниите са посочили анкетите, обществените обсъждания и интервютата са с еднаква тежест и са посочени на второ място.

Логично продължение е следващият въпрос – дали при разработването на младежки политики се провеждат публични обсъждания със заинтересованите страни. Голяма част от запитаните не са запознати, 45% са на мнение, че такива се провеждат. 85% не са участвали в обществено обсъждане.

По отношение отчитане на мнението на заинтересованите страни при разработването на младежките политики, 60% от анкетираните целеви групи в Бяла Слатина смятат, че то не се взема под внимание в достатъчна степен.

10.16 Бихте ли останали в родното си място?

Въпреки различията в преобладаващите отговори на този въпрос при анализите по целеви групи, обобщения анализ за Бяла Слатина, показва, че 60% от анкетираните смятат да останат в родното си място.

10.17 Имат ли воля за промяна младежите в Бяла Слатина

И двете анкетирани групи – младежи и общински служители смятат, че младите хора в Бяла Слатина имат воля за промяна.

10.18 Идеи и предложения за активното включване на младежкия потенциал в общественния живот на града/общината/областта

Обобщените идеи и предложения, събрани от целевите групи в Бяла Слатина са: да се говори на достъпен и разбираем език с младите хора; да се подбират подходящи актуални теми, които да задържат вниманието на младите хора; регулярно организиране на кръгли маси от младежи и общински служители, за да се разглеждат проблеми, решения и предложения от двете страни; организиране на повече обществени мероприятия от типа на кръгли маси, семинари и обучения; да се създават работни места за младежите в Бяла Слатина; да се набляга на интересни за младежите теми; да се организират мотивационни тренинги.

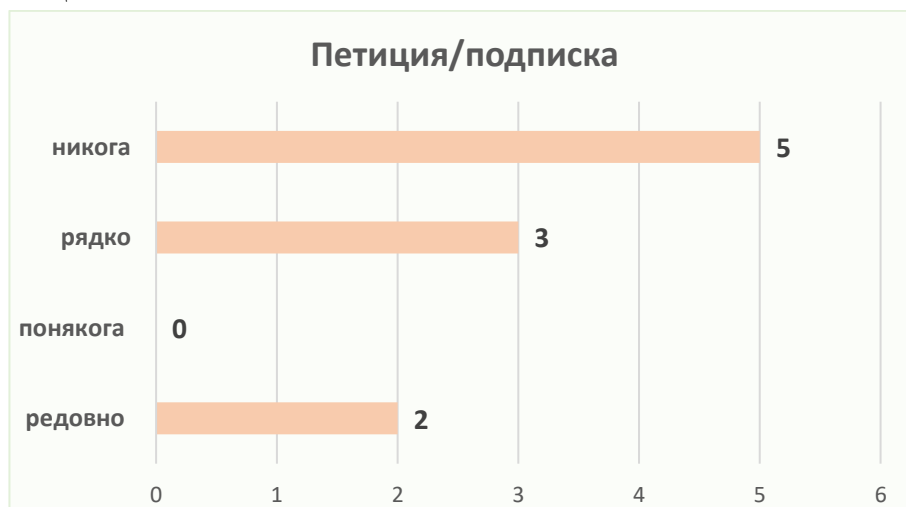
11. Анализ на анкетно проучване за административния капацитет на областната администрация, общински администрации, на младежи и младежки организации за планиране, мониторинг и отчитане на младежките политики (целева група „Младежи – Бяла Слатина“)

11.1 Демографски профил на респондентите – според определените възрастови групи, 40% от анкетираните попадат в диапазона 26-29 г., по 30% са младежите 15-18 г. и 19-25 г. Мъжете и жените са поравно. Според заетостта си, 20% са и общински служители, 30% са служители в младежки организации, 20 % са в НПО, и 30% са учаци. Според образованието си, 30% са с основно, 20% - със средно, 50 % са висшисти.

11.2 Включване в дейности, съотносими с младежките политики

Изброените във въпроса дейности са: петиция или подписка; доброволчески или граждански дейности; членуване/работа за младежка организация; участие в демонстрация; онлайн политически дискусии и дебати (в социалните мрежи); въвличане в младежки дейности в Общината и местната общност; работа за политическа партия.

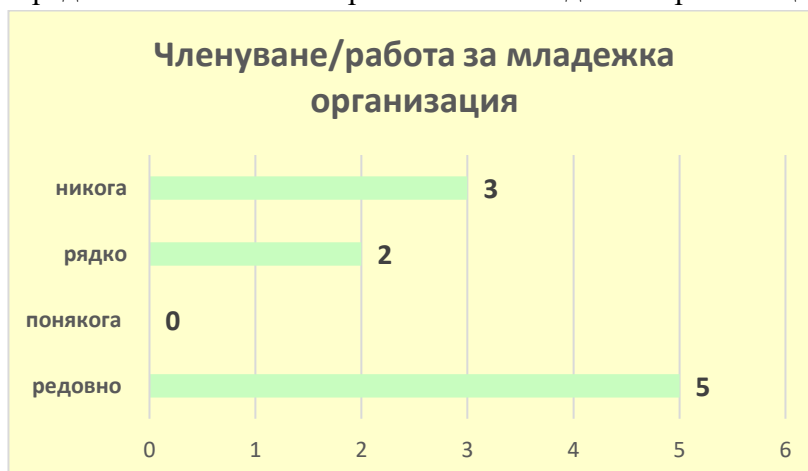
Подписка/петиция – 50% от анкетираните младежи никога не са участвали в подписки/петиции.

Доброволчество/граждански инициативи – това е формата с най-застъпено участие – 40% от младежите участват редовно в подобни инициативи.

Членуване/работа за младежка организация – 50% от анкетираните младежи са отбелязали, че редовно се включват в работата на младежки организации;

Участия в демонстрации – подобно на резултатите от Враца, демонстрациите са сред най-неизползваните форми на участие – 70% от запитаните никога не са участвали в подобни инициативи.

Онлайн политически дебати/дискусии – едва 10% от анкетираните участват редовно в политически дебати/дискусии. 80% са посочили никога или рядко.

Младежки дейности на общината/местната общност – младежите, които участват редовно са колкото тези, които не са участвали никога (за разлика от младежите във Враца, които в преобладаващата си част се включват редовно в подобни инициативи.

Работа за политическа партия – 90% от младежите в Бяла Слатина никога не са работили за политическа партия. Ситуацията е сходна и при младежите от Враца.

11.3 Информират ли областната/общинската администрация и младежки структури в достатъчна степен за различни младежки инициативи, възможности и перспективи?

70% от анкетиранияте младежи не могат да преценят, 30% са доволни от информацията, която получават от администрацията и младежките структури.

11.4 Младежки медиатор и дейността му

Функцията и важността на младежкия медиатор е коментирана многократно при отделните анализи по целеви групи и населени места. 60% от анкетиранияте младежи в Бяла Слатина знаят за съществуването, 40% - нямат информация. От отговорилите положително, 40% смятат дейността му за полезна.

11.5 Успява ли администрацията да мобилизира граждански интерес при порвеждането на обществени обсъждания на младежките политики?

Поставеният въпрос е пряко свързан с административния капацитет на институциите, ангажирани с младежките политики. Подобно на въпроса дали институциите информират в достатъчна степен за младежки инициативи, и тук 70% от анкетиранияте не могат да преценят. 30% смятат, че е налице административен капацитет за мобилизиране на гражданския интерес към младежките политики. Няма нито един отрицателен отговор.

11.6 Административен капацитет за планиране, мониторинг и отчитане на младежките политики

В мнението си, анкетираните младежи се разделят поравно – 50% смятат, че администрацията разполага с необходимия капацитет по отношение на младежките политики, другата половина – не може да прецени.

11.7 Младежки политики – включване в планирането, мониторинг, отчитане

Според 20% от запитаните младежи, при планирането на младежките политики е налице активно включване на заинтересованите страни и отчитане нуждите на младежите, 40% смятат, че творците на младежка политика на местно ниво се придържат строго към Националната стратегия за младежта (2021-2030). 40% не са запознати с начина на планиране на младежките политики.

По отношение на мониторинга на младежките политики, най-голям превес имат проведени анкетни проучвания и допитвания до гражданите на общината.

Третият етап – отчитането на младежките политики (количествени/качествени индикатори), също е с голям процент незапознати – 70%.

11.8 Специализирани звена/служител в общинската администрация

На въпроса има ли в общинската администрация определен/и служител/и или административни звена, които да отговарят за изпълнението, наблюдението, отчитането и актуализирането на младежките политики, 60% от анкетираните са отговорили, че не са запознати.

11.8 Предизвикателства пред младите хора, които да се вземат предвид при планирането на младежките политики

Сред изброените, на първо място е очертана младежката безработица, следвана от липсата на качествено образование.

11.9 Представяне на информация за изпълнението на младежките политики на интернет страниците на общината/областната

40% от анкетираните младежи нямат информация, още толкова са отговорили положително, 20% са отрицателно настроени.

11.10 Как стигате до младежите в малките населени места?

От възможните отговори – изнесени приемни, онлайн дискусии, форуми и друго, гласовете са разпределени сравнително равномерно. Като допълнителни предложения са дадени – работа на терен и социални мрежи.

11.11 Публично докладване и оценяване на изпълнението на младежките политики

60% от запитаните младежи са дали положителен отговор, 40% не са запознати.

11.12 Младежка инфраструктура в община Бяла Слатина

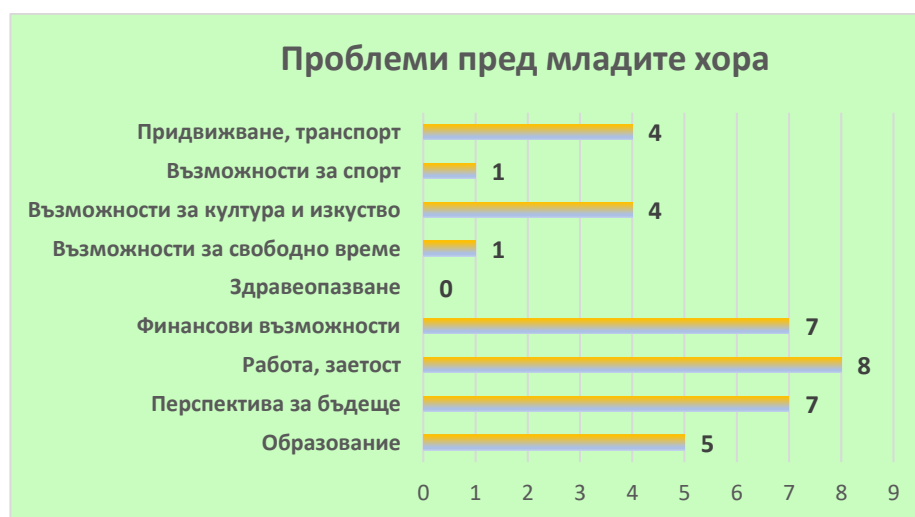
Съдържанието на понятието „младежка инфраструктура“ е разяснено по-нагоре в настоящия доклад. 70% от респондентите са доволни от наличната младежка инфраструктура, 30% смятат, че има възможност за допълнителното ѝ развитие.

11.3 Добри и приложими практики по отношение политиките за младите хора
80% от запитаните дали търсят добри практики за младите хора в ЕС, които могат да се приложат в на общинско/областно ниво, са отговорили положително.

11.4 Основни проблеми пред младите хора в област Враца/община Бяла Слатина

Запитани кои според тях са основните им проблеми, преобладаващата част са отговорили работа/заетост; следвани с по еднакъв брой гласове от липсата на финансови възможности.

11.5 Оценка за работата на институциите, ангажирани с младежките политики на общинско и областно ниво.

Видно от диаграмата, 60% от анкетираните младежи са дали положителна оценка на дейността на институциите, 30% нямат мнение, 10% са с негативно такова.

11.6 Участие на младежките организации в политическия процес за младежта

На въпроса дали младежките организации са включени във всички фази на политическия процес, 70% от анкетираните младежи са отговорили, че не са запознати, останалите 30% смятат, че младежките организации не участват във всички фази – планиране, мониторинг, отчитане на младежките политики.

12. Анализ на анкетно проучване за административния капацитет на областната администрация, общински администрации, на младежи и младежки организации за планиране, мониторинг и отчитане на младежките политики (целева група „общински служители – Бяла Слатина“)

Демографски профил на респондентите – целевата група се състои от 10 бр. общински служители в общинска администрация Бяла Слатина, в преобладаваща възрастова група 30-50 г. Жените са колкото мъжете. 90% са с висше образование, 10% - със средно.

12.1 Участие в дейности, свързани с младежките политики

В петиция/подписка никога не са участвали 80% от респондентите. Доброволческите/граждански инициативи са най-харесваните – 50% от анкетираните са отбелязали „понякога“. 60% от служителите никога не са членували/работили за младежка организация, 90% никога не са участвали в демонстрация, в онлайн политически дискусии и дебати никога не са се включвали 80%, 70% никога не са работили за политическа партия.

12.2 Информира ли достатъчно общинската администрация за младежки инициативи и възможности

40% от анкетираните служители смятат, че младежите получават достатъчно информация. Също толкова не могат да преценят.

12.3 Младежки медиатор и оценка на дейността му

За разлика от младежите, 90% от служители са наясно със съществуването на младежки медиатор, като от тях 70% считат дейността му за полезна.

12.4 Мобилизация на граждански интерес към обществени обсъждания

40% от анкетираните служители смятат, че администрацията се справя с мобилизирането на граждански интерес, 50% от анкетираните не могат да преценят.

12.5 Административен капацитет за планиране, мониторинг и отчитане на младежките политики

30% от служителите смятат, че администрацията притежава необходимия капацитет, 50% не могат да преценят.

12.6 Как се осъществява планирането, наблюдението и отчитането на младежките политики?

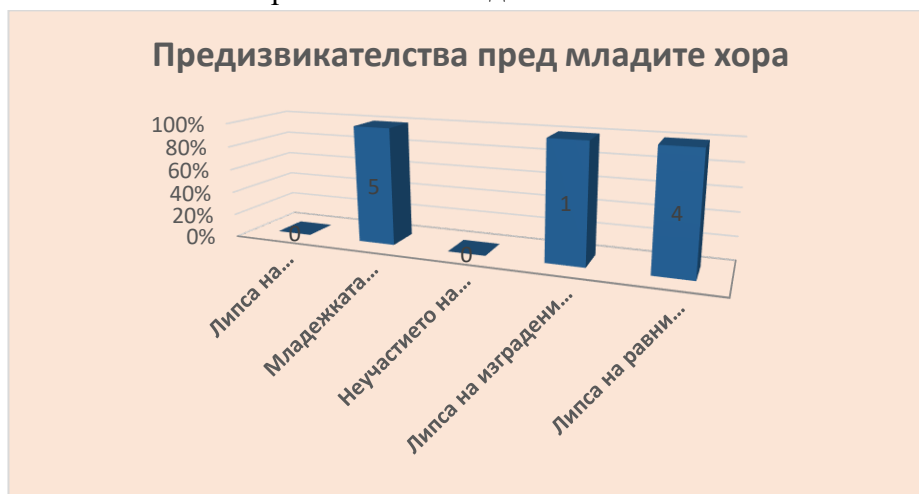
На въпроса за планирането, 60% са отговорили, че не са запознати. Мониторингът се осъществява основно чрез справки за реализирани проекти и инициативи по младежки политики и протоколи от проведени заседания на комисии, свързани с младежки политики, с начина на отчитане и използването на качествени индикатори не са запознати 70% от служителите.

12.7 Специализирано звено/служител в общинската администрация, отговорни за младежките политики

Учудващо, 50% от служителите са отговорили, че не са запознати, 40% са дали положителен отговор.

12.8 Предизвикателства пред младите хора, които да бъдат включени при планирането на младежките политики

Като основно предизвикателство е изтъкната младежката безработица, следвана от липсата на равни възможности за развитие на младежите.

12.9 Осигуряване на периодична актуална информация на интернет страницата на общинската администрация за изпълнението на младежките политики

40% от анкетираните са отговорили положително, също толкова нямат информация.

12.10 Младежи от малки населени места

Като основен начин за достигане до младежите от малките населени места в общината, общинските служители са посочили изнесените приемни.

12.11 Публични обсъждания на младежките политики

На въпроса дали изпълнението на младежките политики се докладва и оценява публично, 70% от анкетираните са отговорили, че не са запознати.

12.12 Младежка инфраструктура

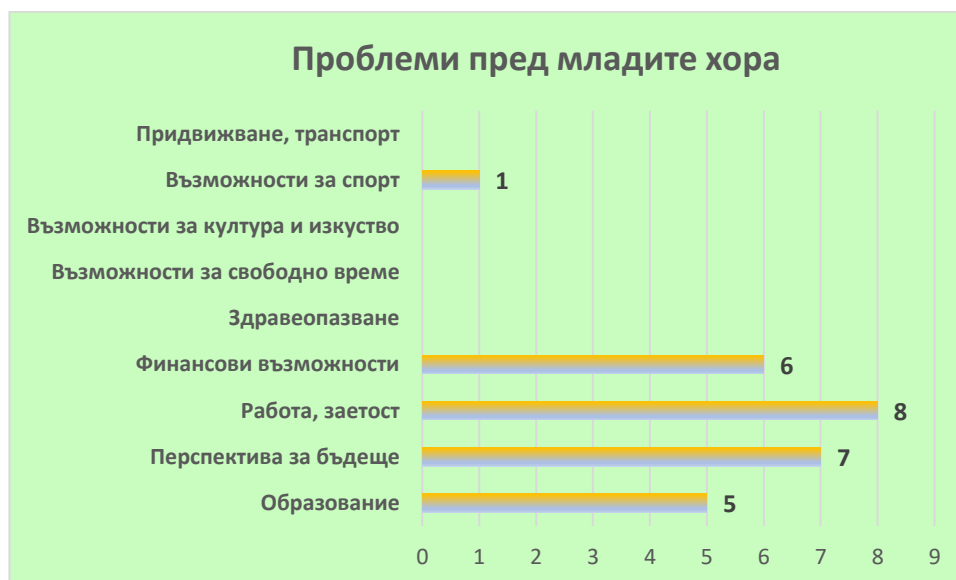
40% от респондентите смятат, че на територията на общината има добре развита, поддържана и достъпна инфраструктура за младежки дейности, 50% са на мнение, че има поле за допълнително развитие.

12.13 Добри европейски практики за младежки политики

40% от анкетираните не се интересуват и не търсят добри и приложими към родните условия европейски практики за младежки политики, 40% са отговорили положително.

12.14 Основни проблеми пред младите хора в общината

И тази целева група, като основен проблем пред младите хора в общината е посочила липсата на работа/заетост, следвана от липсата на перспектива за бъдещето. Като други важни проблеми служителите са очертали липсата на финансови възможности и образованието.

12.15 Оценка за дейността на институциите и организациите, ангажирани с младежките политики

50% от респондентите не могат да дадат оценка, 40% са дали положителна такава.

12.16 Включване на младежките организации във фазите на политическия процес

Незапознатостта с въпроса дали младежките организации участват във всички фази на политическия процес е с тревожните 80%. 10% от анкетиранияте са отговорили положително, колкото са и отговорилите отрицателно.

13. Обобщен анализ на анкетно проучване на административния капацитет на областната администрация, общински администрации, на младежи и младежки организации за планиране, мониторинг и отчитане на младежките политики в област Враца /анкетно проучване – целеви групи Бяла Слатина/

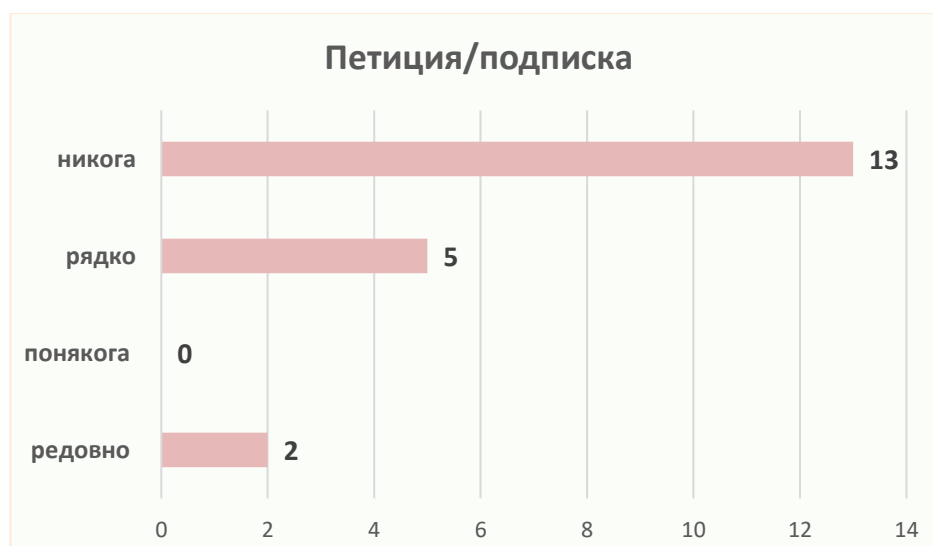
Обобщеният анализ включва двете целеви групи за община Бяла Слатина – младежи и общински служители.

Демографски характеристики на респондентите – най-широко представена е възрастовата група между 30 г. и 50 г., като жените са колкото мъжете. По отношение на заетостта, преобладават общинските служители, което се дължи на факта, че някои от младежите са и общински служители. 70% от анкетиранияте са с висше образование.

13.1 Включване в дейности, свързани с младежки политики

Обобщените данни от анкетното проучване сочат следното:

Участие в петиция/подписка: 65% от респондентите никога не са се включвали в тази форма на гражданско участие, 25% са участвали рядко.

Доброволчески/граждански дейности: и тук, по подобие на предходните анализи, са участвали най-много от респондентите, което още веднъж подчертава големия потенциал на подобен род инициативи по отношение активизиране на младежкото участие и сътрудничество с ангажираните институции.

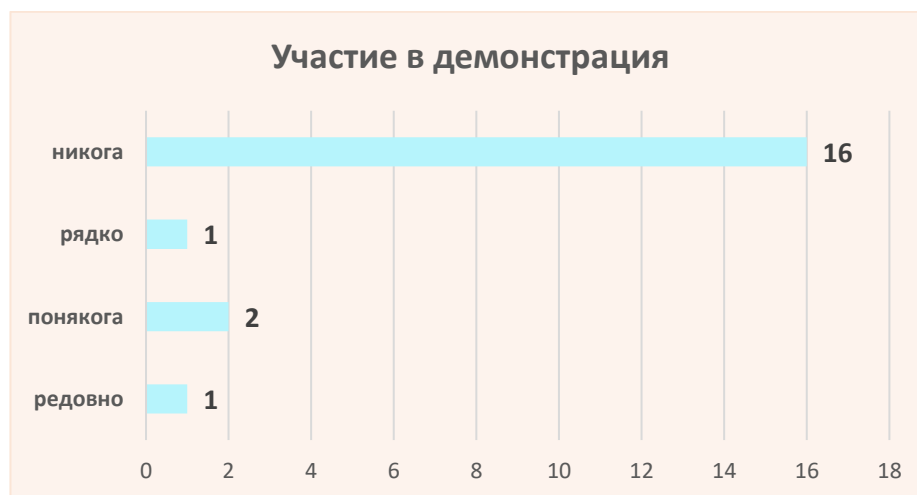

Членуване или работа за младежка организация: 45% от респондентите никога не са работили или членували в младежка организация, но и 30% от тях редовно са го правили.

Участие в демонстрация: резултатите са сходни с тези от предишните анализи – демонстрациите са най-непопулярните форми на гражданско участие сред респондентите.

Онлайн политически дебати и дебати (в социалните мрежи): ситуацията с онлайн политически дебати/дискусии е подобна на тази с демонстрациите, въпреки че включването в подобни форми не е обвързано с физическо придвижване до мястото на събитието (както е при демонстрациите), и от тази гледна точка участието е много по-лесно и достъпно.

Въвличане в младежките дейности на Общината и местната общност като цяло:

Резултатите от анализа на този въпрос показват почти равномерно разпределение между респондентите, които никога не са участвали и тези, които са участвали редовно/рядко/понякога.

Работа за политическа партия: И тук няма различия по отношение резултатите с предходните анализи – 80% от респондентите никога не са работили за политическа партия.

13.2 Смятате ли, че областна/общинска администрация и младежки структури информират в достатъчна степен за различни младежки инициативи, възможности и перспективи?

55% от респондентите не могат да преценят дали получават достатъчно информация от институциите по отношение различни младежки инициативи и възможности, 35% са доволни от предоставяната им информация.

13.3 Младежки медиатор във Вашата община/населено място и оценка на дейността му

Ролята на младежкия медиатор за приобщаването и развитието на младите хора е споменавана многократно в настоящия доклад. Положителен факт е, че 75% от анкетираните са запознати със съществуването му и следователно биха могли да се възползват от услугите му /младежи/, както и да установят ползотворно сътрудничество /институции/. 73% от запознатите намират дейността на медиатора за полезна.

13.4 Успява ли администрацията да мобилизира граждански интерес при провеждането на обществени обсъждания на младежките политики?

И тук процентът на тези, които не могат да преценят е значителен, по подбие на въпроса за информирането за младежки инициативи от страна на институциите.

13.5 Разполага ли общинската/областната администрация с необходимия административен капацитет за планиране, мониторинг и отчитане на младежките политики?

Половината от респондентите не могат да преценят, 40% смятат, че е налице достатъчно административен капацитет за планиране, мониторинг и отчитане на младежките политики.

Значителните проценти на респондентите, отговорили, че не могат да преценят на поредицата въпроси, свързани с административния капацитет на ангажираните с младежките политики институции, показват необходимост от повече информираност на обществеността за дейността им, както и по-голяма ангажираност към младите хора и включването им в обществено-политическия живот.

13.6 Как се осъществява включването на младежите в планирането на младежките политики, мониторинга и отчитането на младежките политики?

По отношение на планирането на младежките политики, на респондентите са

дадени три възможности за отговор – активно включване на заинтересованите страни и отчитане нуждите на младежите на местно/областно ниво, строго придържане към Националната стратегия за младежта (2021-2030) и „не съм запознат/а“. Резултатите са, както следва: 50% отново не са запознати, 25% са за „активно включване ....“, също толкова смятат, че при планирането на младежките политики на местно ниво е налице строго придържане към Националната стратегия за младежта.

По отношение осъществяването на мониторинг на младежките политики, с по равен брой гласове са провеждането на анкетни проучвания и справки за реализирани проекти и инициативи по младежки политики. С много малка разлика са протоколи от проведени заседания на комисии, свързани с младежките политики.

Въпросът, свързан с отчитането е дали освен количествени индикатори, се използват и качествени такива, като тук преобладаващата част от анкетираните, също не са запознати (70%).

13.7 В общинската администрация има ли определен/и служител/и или административни звена, които да отговарят за изпълнението, наблюдението, отчитането и актуализирането на младежките политики?

Смушаващи са резултатите на този въпрос. Въпреки, че половината анкетирани са общински служители, 70% са отговорили, че не са запознати, което само по себе си означава, че голяма част от тях не са наясно кой/кои са отговорните лица за младежките политики, което показва незадоволително ниво на координация между отделните структури и в самата общинска администрация. Отчитайки факта, че младежката политика би следвало да съдържа в себе си елементи от почти всички секторни политики, е важно (особено при планирането) да се включват представители от всички общински звена, наред с останалите заинтересовани страни.

13.8 Предизвикателства пред младите хора, които следва да бъдат взети предвид при планирането на младежките политики

Изброените предизвикателства представляват най-наболелите проблеми на младите хора. Дадена е възможност да се степенуват от 1 до 5 според значимостта им във възходящ ред. Обобщените данни показват като най-значим проблем младежката безработица, с по равен брой гласове са липса на качествено образование, неучастието на младежите във вземането на решения и общественно-политическия живот и липса на изградени принципи и ценности на гражданско общество у нас.

13.9 Представят ли се периодично актуална информация на интернет страницата на областната/общинската администрация/Вашата организация данни и информация за изпълнението на младежките политики?

40% от анкетиранияте не са запознати, също толкова са и тези, които смятат, че се представя актуална информация на интернет страницата на областната/общинската администрация. 20% не са доволни от информационната дейност на институциите.

13.10 Младежите от малките населени места

Проблемът с достигането до младежите в малките населени места е голям, тъй като те имат по-ограничени възможности за развитие, отколкото връстниците от общинските центрове. В тази връзка е изключително важно те да бъдат приобщени и обгрижвани в същата степен, както и градските младежи. Като основна форма на достъп до младежите са посочени изнесените приемни.

13.11 Публично докладване на младежките политики от страна на местните власти

55% от респондентите не са запознати с въпроса, 45% са дали положителен отговор. Публичното докладване не само на младежките политики, а и на други обществено значими проблеми е важно, защото по този начин осигурява чувство на прозрачност и отговорност от страна на властимащите пред избирателите им.

13.12 Младежка инфраструктура

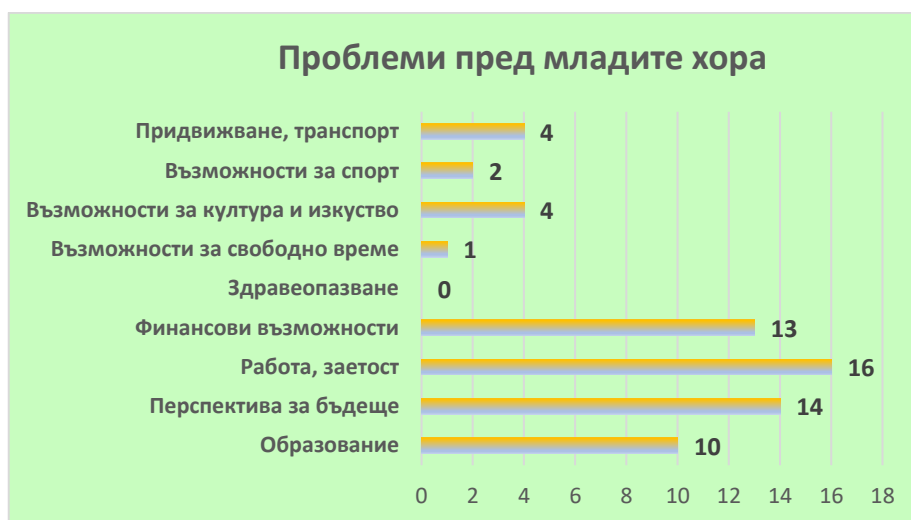
Като цяло, отговорът на този въпрос показва положителната оценка на респондентите. Само едно лице е посочило отрицателен отговор на въпроса дали на територията на общината има добре развита, поддържана и достъпна инфраструктура за младежки дейности. 55% са доволни от наличната, а 40% смятат, че има място за допълнително развитие.

13.13 Добри практики по отношение на политиките за младите хора в ЕС, които могат да се приложат на общинско/областно ниво

На въпроса дали търсят добри европейски практики, приложими на местно ниво, 60% от запитаните са отговорили, че се интересуват и търсят добри примери от европейските страни по отношение на младежките политики, което също е положително.

13.14 Основните проблеми на младите хора в област Враца/община Бяла Слатина?

Подобно на предизвикателствата по-горе, като основен проблем пред младежите е очертана липсата на работа/заетост, следвана от липсата на перспектива за бъдеще, както и липсата на финансови възможности.

13.15 Оценка за дейността на институциите, ангажирани с младежките политики на общинско и областно ниво (младежки медиатори, Младежки дом /център и др.)

Запитани как оценяват дейността на институциите, отговорни за младежките политики, въпреки недотам положителните отговори на някои от въпросите до момента, 50% са дали положителна оценка, 40% не се ангажират с мнение и 10% са с отрицателна нагласа.

13.16 Включени ли са младежките организации във всички фази на политическия процес?

75% от респондентите не са запознати с въпроса, което най-вероятно се дължи на спецификата му.

14. Обобщен анализ на анкетно проучване на съществуващи форми за междуинституционална координация по отношение на политиките за младежта в област Враца

Досегашните анализи бяха изготвени по целеви групи, вид анкети и населени места. Обобщеният анализ е на база цялата събрана информация от анкетите и показва актуалната картина за област Враца, на база на която, да бъдат изведени съответните изводи и препоръки.

Същевременно изготвените анализи по целеви групи, населени места и вид анкетно проучване могат да бъдат полезни на отделните общински администрации, младежки организации и други заинтересовани страни по места, за да бъдат по-целенасочени и ефективни в работата си с младите хора.

14.1 Демографски профил на участниците – от анкетираните 60 човека, във възрастово отношение преобладава групата на 30-50г., останалите възрастови групи 15-18г., 19-25 г., 26-29 Нйа,г., и над 50 г. са със сравнително еднакъв брой участници. Ако се обединят възрастовите групи за младежите от 15 г. до 29 г., тогава те ще са най-многобройната група с 58% от участвалите в анкетното проучване.

По отношение на заетостта, най-много са общинските служители, което се дължи на факта, че част от целева група „младежи“ работят в общински администрации, следвани от работещите за младежки организации и Областна администрация.

62% от анкетираните са с висше образование, 36% със средно и 2% с основно

образование.

56% са жените респонденти срещу 32% мъже и 12%, непожелали да се самоопределят. При провеждане на анкетните проучвания са спазен принципа за недискриминиране по полов признак като част от хоризонталните политики на ЕС.

14.2 Информираност за различни инициативи на местно, национално и европейско ниво, по които се финансират възможности за младите хора и източници на информация

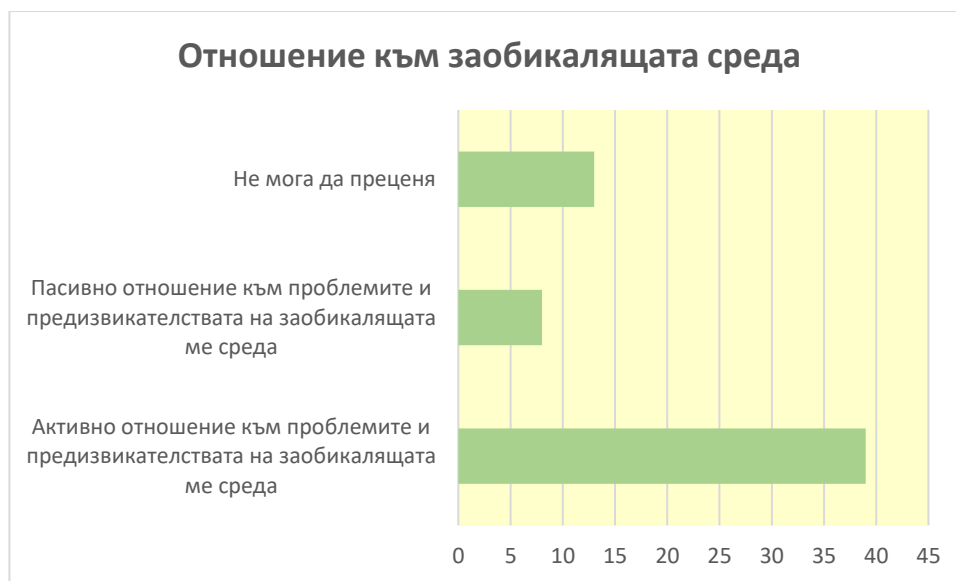
73% от анкетираните са отговорили, че търсят информация за подобен род инициативи, по равен брой са незаинтересованите и тези, които не търсят. Въпросът е поставен с цел да провери и провокира наясно ли са респондентите с възможностите, които предлагат различните програми, проекти, училища/университети, НПО-та и др. заинтересовани страни по отношение младите хора.

Като най-често използвани източници на информация е посочен интернет/социални медии (57%), интернет страници на общината/областта (20%), НПО, работещи с младежи (13%) и на последно място – познати/приятели (10%).

14.3 Отношение към заобикалящата среда

Нагласата към заобикалящата среда е предопределящо за активността на индивида по отношение на гражданското общество. Преобладаващата част от анкетираните се самоопределят с активно отношение към проблемите и предизвикателствата на околната среда. Пасивните и тези, които не могат са общо 35%.

14.4 Смятате ли, че местните и регионалните власти подкрепят и насърчават младежкото участие в обществено-политическия живот и в каква степен

Значителен процент от респондентите смятат, че местните и регионалните власти подкрепят младежкото участие в обществено-политическия живот в достатъчна степен.

14.5 Запознатост с различните форми на участие на младите хора в обществено - политическия живот - информирани, консултация, овластяване, автономно участие

Въпреки различията в анализите по целеви групи и населени места, обобщените резултати за област Враца показват значителна степен на запознатост с официалните форми на участие в обществено -политическия живот – 63% от анкетираните са отговорили, че са запознати, което е положителен аспект, тъй като заинтересованите страни – младежи и ангажирани институции могат да координират действията си в по-

голяма степен по отношение включването на младежите в процесите по изработване на младежките политики.

14.6 Участие в неформални/нетрадиционни форми на участие в общественно-политическия живот - например, подписване на електронна петиция, публикуване на коментари по политически теми и др.

Наред дали са запознати с официалните форми на участие в общественно-политическия живот, респондентите са запитани и дали биха се включили в неформални такива, като получените резултати от обобщения анализ са сходни.

Отговорите на двата въпроса, касаещи включването на заинтересованите страни в официални и неофициални форми на участие в общественно-политическия живот показват възможност за по-силното им активизиране по отношение младежките политики.

14.7 Нагласата към доброволчеството и инициативите

От всички изготвени анализи, това е въпросът, постигнал най-голямо единодушие. Нагласата на повече от половината анкетирани е позитивна и силно позитивна. Доброволческите инициативи може да се окажат разковничето и отправна точка за по-активното участие на младежите в общественно-политическия живот. За разлика от други страни, в България все още не е приет Закон за доброволчеството, който би поощрил повече хора да се включват в подобен род инициативи. Това е проблем, на който би могло да се намери решение на местно ниво и/или да се повдигне на национално. Съответно, почти 100% от запитаните са отговорили, че биха се включили като доброволци в общественно значими дейности.

14.8 Участие в младежки програми и проекти

С разлика от 8% участвалите в подобни прояви са по-малко от неучаствалите. Като формати, в които са участвали, респондентите са посочили – срещи на детски и младежки парламент в РБ, Искрите на древния огън, Мила Коледа, проекти към Младежки дом Враца, програма Младежка заетост, Еразъм +, проекти към Министерството на младежта

и спорта, програма Старт в кариерата, обучения, занимания по интереси.

14.9 Има ли "системна бариера" между младите хора и институциите

Въпреки, малката разлика, далите отрицателен отговор са повече от тези, които смятат, че е налице системна бариера между младите хора и институциите, резултатите са недотам добри. Отговорилите положително са 45%.

Като спънки в общуването между младежите и институциите, част от респондентите са посочили липса на интерес към участие в обществени обсъждания, липса на интерес от страна на институциите да наемат млади хора в екипите си, различия в нагласите, липса на комуникация, младите хора рядко са включени във вземането на решения, да се обръща повече внимание на младежите, да се активизират консултативните съвети на местната власт и младите хора. Очертаните „препъни-камъни“ са важни насоки за по-нататъшни действия в посока улесняване комуникацията между младите хора и институциите.

14.10 Желани промени по отношение политиките за младежта във Вашата община

И по отношение на желаните промени, както е и във връзка с предизвикателствата и проблемите, на първо място е желанието за увеличаване на младежката заетост, следвана от организиране на мероприятия с младежка насоченост. Младите хора в област Враца искат да работят и да участват в мероприятия с младежка насоченост. Резултатите от този въпрос следва да бъдат взети предвид при планирането на политиките за младежта на местно и областно ниво и да се помисли за мерки, насърчаващи младежката заетост, както и да се организират повече мероприятия, ангажиращи младите хора.

14.11 Запознатост със същността и дейността на младежките организации

Отново с малък превес, запознатите със същността и дейността на младежките организации са повече от незапознатите. Но въпреки това, повече информираност и търсене на сътрудничество между тях и останалите заинтересовани лица не биха били излишни. Логично, почти 100% от анкетираните не членуват в младежка организация.

14.12 Запознатост със стратегическите документи по отношение на младежта на национално, областно, общинско ниво

С цел установяване доколко и дали респондентите са запознати със стратегическите документи, касаещи младежките политики на национално, областно и общинско ниво, в анкетното проучване са включени три въпроса – относно Закона за младежта, Областния план за младежта и общинския план за младежта. И с трите документа, по-голямата част от респондентите не са запознати (като най-много не познават Областния план за младежта). Известна част от анкетираните са посочили, че изобщо не знаят, че има такива документи. От тази гледна точка, следва да се предприемат мерки за повишаване информираността по отношение на стратегическите документи с цел адекватното бъдещо планиране на младежките политики.

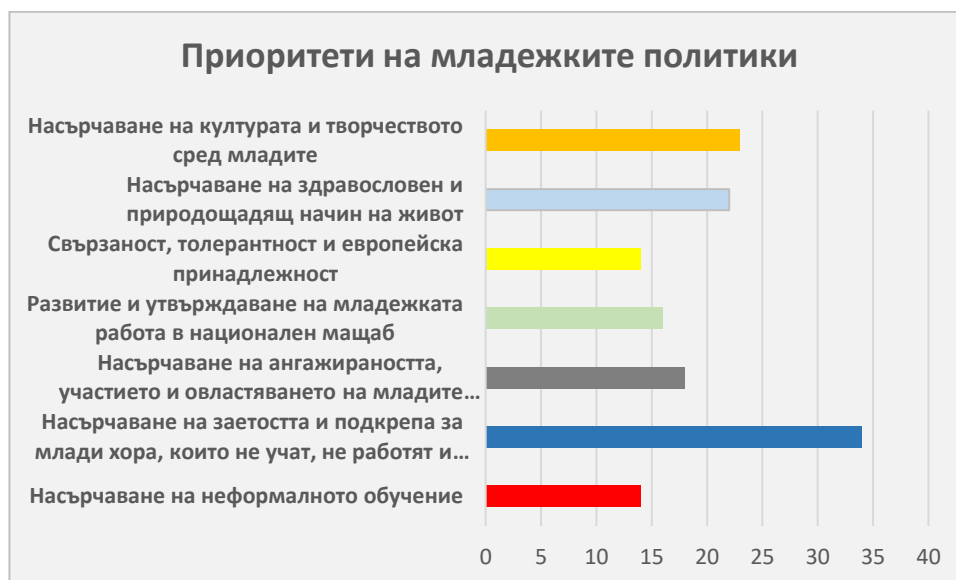
14.13 С кои организации най-често си сътрудничите по отношение на политиките за младежта в област Враца

Въпросът е поставен с цел очертаване на ключовите играчи в междуинституционалната координация. Във възможните отговори са изброени заинтересованите страни по отношение младежките политики, като респондентите могат да посочат повече от един отговор. Обобщеният анализ за област Враца извежда на първо място младежките организации, следвани от общинската администрация и училищата като основни партньори в междуинституционалната координация. Останалите изброени – НПО, Бюра по труда, Областна администрация, читалища са със сходни резултати.

14.14 Приоритети, които да се включат в младежките политики на местно/областно ниво

Като основен приоритет респондентите са посочили насърчаване на заетостта и подкрепа на млади хора, които не учат, не работят и не се обучават. С по равен брой точки на следваща позиция са насърчаване на културата и творчеството сред младите и насърчаване на здравословен и природоопазващ начин на живот.

14.15 Проблеми при разработването на адекватни политики за младежта

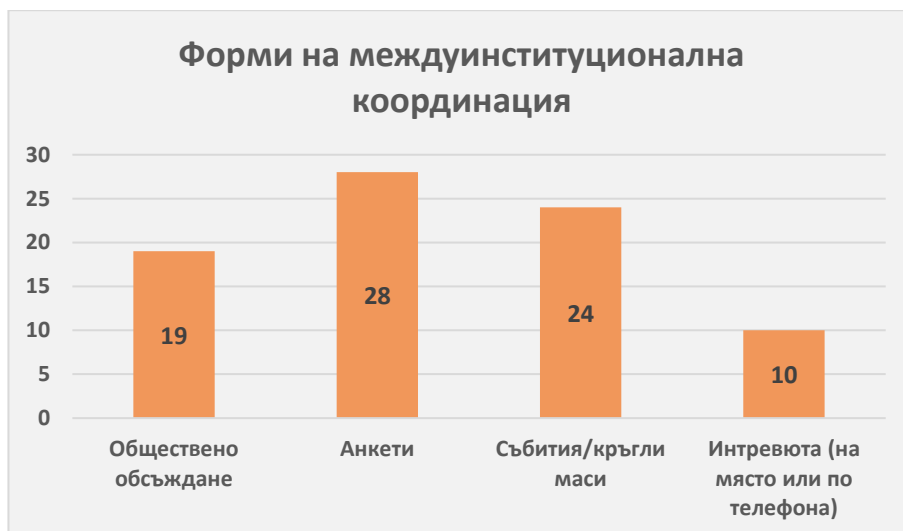
За да е адекватна и ефективна една политика, тя следва да се базира на реални проблеми, които да разреши. Разработването на младежките политики трябва да се случва отдолу нагоре – да се отчита мнението на младежите и на заинтересованите страни като цяло, да се провеждат обществени дискусии, анкетни проучвания, интервюта и др., от които да могат да се изведат нуждите, проблемите, ограниченията и възможностите пред младите хора и съответно, да бъдат включени в политиките.

Малко повече от половината анкетирани смятат, че основна пречка при разработването на младежките политики е липсата на заинтересованост от страна на младите хора, следвана от липсата на задълбочен анализ за нуждите, ограниченията, приоритетите на младите хора.

14.16 Форми на междуинституционално сътрудничество

Като най-използвана форма на междуинституционално сътрудничество респондентите са посочили анкетните проучвания, следвани от събития/кръгли маси, интервютата са на последно място, както в отделните анализи, така и в обобщения за област Враца.

14.17 Провеждат ли се публични обсъждания със заинтересованите страни (Консултативни съвети по въпросите за младежта, Ученически общински съвет, Младежки организации и др.) при разработването на младежки политики

50% от запитаните са отговорили положително на въпроса, голям (42%) е дялът на непознатите. Обществените обсъждания са важен инструмент за сондиране на мнението на широката аудитория по значими въпроси за общността и не бива да бъдат пренебрегвани при разработването на политики от всякакъв вид.

14.18 Участие в обществени обсъждания на проблемите и мерките за тяхното разрешаване в сферата на младежките дейности

Аналогично на предходния въпрос, 78% от запитаните не са участвали в обществени обсъждания на тема младежки политики –проблеми и мерки за разрешаването им. Резултатите от обобщения анализ на този въпрос още веднъж затвърждават необходимостта от повишаване информираността на заинтересованите страни по отношение ценността на тази форма на участие в обществено-политическия живот.

14.19 Отчитане мнението на заинтересованите страни при разработването на младежките политики

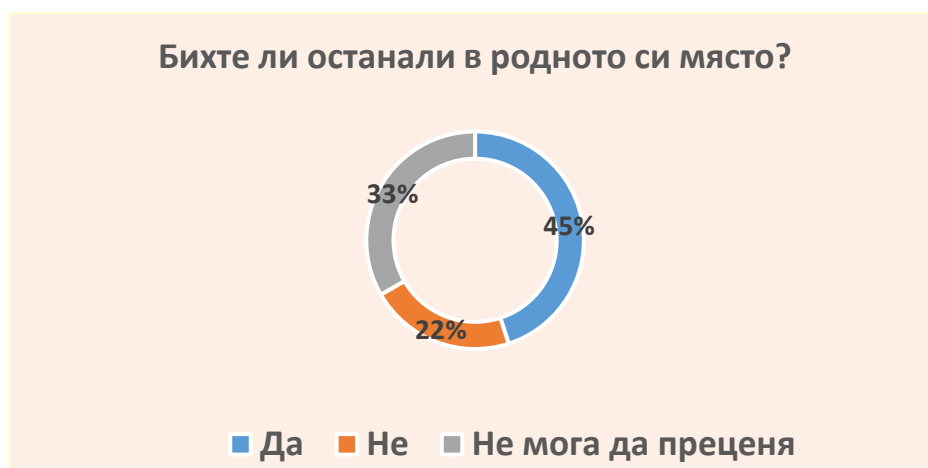
45% от анкетираните смятат, че мнението на заинтересованите страни не се отчита в достатъчна степен при разработването на младежките политики. Както беше споменато по-горе в настоящия доклад, ключов фактор за ефективността на младежките политики е в тях да са залегнали реалните проблеми и нужди на младежите, а за да се случи това, е нужно да бъдат изслушани и мнението им да бъде взето под внимание.

14.20 Бихте ли останали в родното си място?

Поставеният въпрос е от особена важност предвид обезлюдяването и застаряването на населението на Северозападния регион за планиране, в частност област Враца. Положителното е, че 45% от анкетираните не смятат да напускат родното си място, но и 33% не могат да преценят, т.е. те са от една страна потенциални емигранти/мигранти, но от

Но от друга, и потенциални носители на желаната промяна. Те следва, чрез подходящи мерки и политики, да бъдат привлечени да останат по родните си места, да се развиват и да ги развиват.

14.21 Воля за промяна у младежите в област Враца

Видно от изготвената диаграма, преобладаващата част от анкетираните смятат, че младежите в област Враца имат воля за промяна. Резултатите показват положителна тенденция, която ангажираните с младежките политики следва да използват, за да се постигнат реални резултати и ефекти.

14.22 Идеи и предложения за активно включване на младежкия потенциал в обществения живот на града/общината/областта

Представените идеи и предложения на респондентите са описани поотделно в анализите по целеви групи и населени места. Обобщеният анализ представя следните: младежки инициативи, форуми, събития, неформални обучения, политики за приобщаване на младежите в работата на организациите – общински и областни.

15. Обобщен анализ на анкетно проучване на административния капацитет на областната администрация, общински администрации, на младежи и младежки организации за планиране, мониторинг и отчитане на младежките политики в област Враца

15.1 Демографски профил – във второто анкетно проучване отново бяха обхванати общо 60 респондента, както следва: 20 младежи от община Враца, 10 община Бяла Слатина, 20 общински служители и служители на Областна администрация Враца и 10 общински служители на общинска администрация Бяла Слатина. 58% от тях са във

възрастовата група 15-29 г., най-малобройни са анкетираните над 50 г. 75% от целевите групи са жени, 25% са мъже. Служителите на общински и областна администрация са 55%. Учащите са колкото работещите в младежки организации - 22%. С висше образование са 65% от анкетираните, 27% са със завършено средно/средно специално образование и 8% са с основно.

15.2 Дейности, свързани с младежките политики

Изброените форми на включване в общественно-политическия живот, както и опциите за честота на включване на респондентите в тях целят да установят кои са най-застъпените и на кои следва да се обърне внимание с оглед използване на потенциала им.

В петиция/подписка редовно са се включвали едва 13% от анкетираните. Най-голям е процентът на тези, които никога не са участвали в подобни инициативи – 47%.

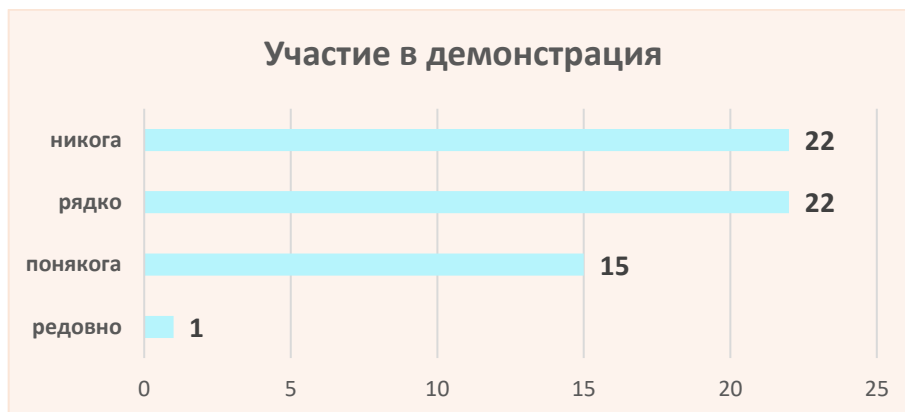

В доброволчески/граждански инициативи са се включвали най-много респонденти – общо 58% са отговорили „редовно“ или „понякога“.

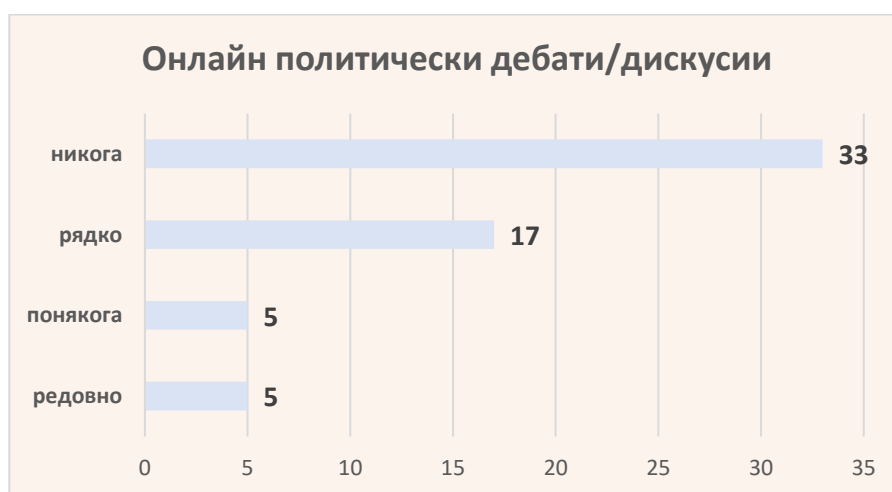
По отношение членството/работата за младежка организация, общо 55% са отговорили „редовно“ или „понякога“. Високите проценти се дължат най-вече на факта, че част от анкетираните младежи са служители в младежки организации.

Участие в демонстрации –резултатите от обобщения анализ за област Враца, потвърждават резултатите от изготвените анализи по целеви групи и населени места – най-голям е дялът на неучаствалите и на рядко участвали, т.е. демонстрациите, наред с работата за политическа партия се очертават като най-неизползваните форми на гражданско участие.

Онлайн политически дискусии и дебати (в социалните мрежи) – подобно на участието в демонстрации, и въпреки по-бързия, лесен и достъпен начин, 55 % от анкетираните никога не са споделяли мнението си в подобни формати.

Участие в младежки дейности на Общината и местната общност – наред с доброволческите инициативи, и тези са сред най-предпочитаните за участие от целевите групи – общо повече от половината от анкетираните редовно или понякога се включват в подобни мероприятия.

Работа за политическа партия- както бе споменато по-горе, заедно с участието в демонстрации, това е най-неизползвания формат за участие в обществено-политическия живот – 80% от респондентите никога не са работили за политически формации.

15.2 Мнение за административния капацитет на областна/общинска администрация и младежки структури да информират за различни младежки инициативи, възможности и перспективи

Информацията в съвременния свят е оръжието, което прави хората и организациите конкурентоспособни. От тази гледна точка, своевременните и достоверни информационни потоци между младежите и институциите са от ключово значение за възползването от многобройните инициативи и възможности, които предлагат различните европейски, международни и национални програми. Половината от анкетираните смятат, че получават достатъчно информация, но 25% не могат да преценят, а 17,50% не са доволни от информационните потоци от администрацията.

15.3 Младежкия медиатор и ползата от дейността му

Запитани дали са запознати с наличието на младежки медиатор в общината/населеното място, 2/3 от анкетираните са дали положителен отговор, като над 80% от тях оценяват дейността му като полезна.

15.4 Капацитет на администрацията да мобилизира граждански интерес към обществени обсъждания на младежките политики

Процесът на изграждането на диалог между институциите и гражданското общество /в случая структурите, ангажирани с младежките политики и младите хора/ е двустранен – от една страна е заинтересоваността на младежите, от друга – капацитетът на организациите да ги мотивират и насърчават да участват активно в обществено – политическия живот. От обобщените резултати за област Враца е видно, че повече от половината респонденти се колебаят в отговора си.

15.5 Административен капацитет на общинската/областната администрация за планиране, мониторинг и отчитане на младежките политики

И на този въпрос половината от анкетирания са отговорили, че не могат да преценят. Все пак, положително е, че смятащите, че подобен капацитет е налице са три пъти повече от отрицателно настроените.

15.6 Как се осъществява включването на младежите в планирането на младежките политики, мониторинга и отчитането им?

Във втория вид анкетна карта са формулирани три въпроса, касаещи три от фазите на политическия процес – изготвяне, наблюдение, отчитане.

По отношение планирането на младежките политики, 43% от анкетирания смятат, че то се осъществява чрез активното включване на заинтересованите страни и отчитане нуждите на младежите на местно/областно ниво. Почти толкова са и тези, които са отговорили, че не са запознати.

По отношение на мониторинга на политиките за младите хора, е дадена възможност за избор между няколко метода за проследяване. С най-голям превес в обобщения анализ за област Враца са анкетните проучвания, следвани от справки за реализирани проекти и инициативи по младежки политики.

При последната фаза – отчитането – е наблегнато на факта дали освен обичайно използваните количествени индикатори, се използват и качествени такива, които дават реална представа и оценка за ефективността на съответната политика. Тук процентът на незапознатите е най-голям – 47%, но почти толкова (43%) са и тези, дали положителен отговор.

15.7 Служител/звено в общинската администрация, отговорен/о за изпълнението, наблюдението, отчитането и актуализирането на младежките политики

Наличието на структура, занимаваща се основно с младежките политики в общия случай е предпоставка за по-добра междуинституционална координация, по-голям административен капацитет, съответно и по-ефективно планиране, мониторинг и отчитане на младежките политики. Практиката сочи, че в повечето общини, както и в конкретния случай – Враца и Бяла Слатина, отговорността за младежките политики е прокарана покрай спорта, културата, туризма и т.н

Обобщеният анализ от анкетното прочуване сочи, че малко повече от половината анкетирани знаят за наличието на подобна структура. Почти толкова е и дялът на незапознатите, което „говори“ за ниската степен на разпознаваемост на експертите, които отговарят за младежките политики на местно/областно ниво.

15.8 Предизвикателства пред младите хора, които да бъдат включени в младежките политики

Видно от изготвената диаграма, първото място безапелационно се заема от младежката безработица, следвана от липсата на качествено образование. Резултати, които следва да бъдат взети предвид при предстоящото планиране на младежката политика в общините Враца и Бяла Слатина, както и на областно ниво.

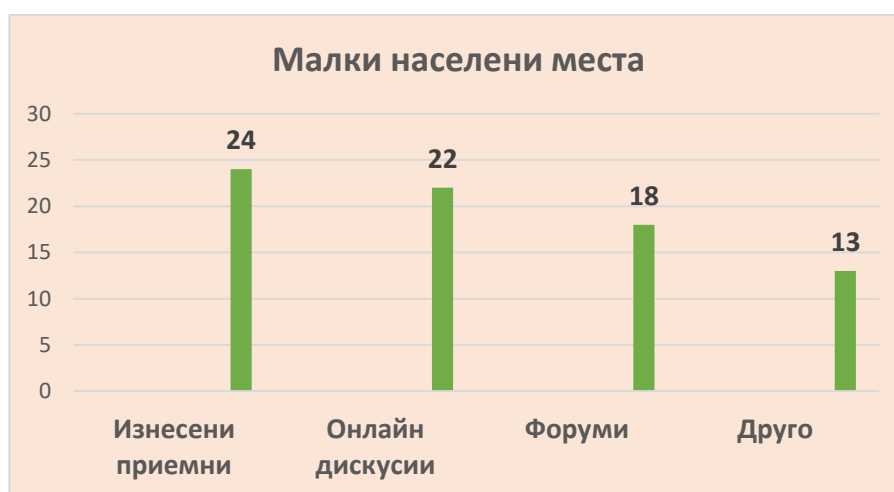
15.9 Представя ли се периодично информация на интернет страницата на областната/общинската администрация за изпълнението на младежките политики?

Почти 62% от анкетираните смятат, че такава информация периодично се представя. Останалите в основната си част не са запознати, 10% са на мнение, че институциите не осигуряват информираност за изпълнението на младежките политики.

15.10 Младежите в малките населени места

Както беше споменавано нееднократно при отделните анализи, младежите от малките населени места са оцетени от гледна точка на младежка инфраструктура, транспорт/придвижване, избор между учебни заведения, участия в младежки инициативи и т.н. в сравнение с живеещите в общинските/областния център. Затова е много важно овластените лица и институции да полагат грижи за приобщаването и развитието им. Като най-често използван прием за достигане до младежите от селата, са посочени изнесените приемни. Базирайки се на резултатите, те могат да се използват не само за изслушване на младежите, но и за очертаване на инициативи, които биха предизвикали интереса им.

Онлайн дискусиите са посочени на второ място. Те пък могат да бъдат доразширени и обогатени, например, ако в дискусиата се включи кметът на съответната община, който да насърчава младежите да споделят нуждите и проблемите си. При онлайн форматите, младежите биха се чувствали в по-спокойна и неформална обстановка и биха били по-склонни да участват и споделят.

15.11 Публично докладване от местната власт на изпълнението и оценка на младежките политики

Споделянето с обществеността на резултатите от дейността си, изслушването на положителни/негативни коментари доближава институциите до хората и допринася за повишаване степента на прозрачност, отговорност и ефективност на управлението. Половината от респондентите са отговорили с „да“. Почти толкова са и незапознатите, което говори за ниската осведоменост на обществеността по отношение публичните обсъждания/докладвания.

15.12 Младежка инфраструктура

Оценката на преобладаващата част от анкетираните е положителна, 42% смятат, че има възможност за доразвитие.

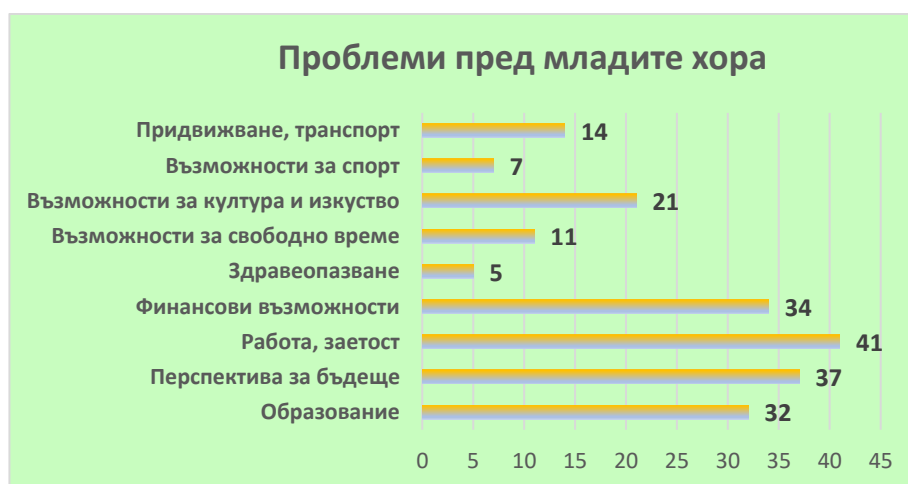

15.13 Търсите ли добри практики по отношение политиките за младите хора в ЕС?

Прилагането на добри практики от ЕС, би улеснило и обогатило процеса по планиране, мониторинг и отчитане на младежките политики. Обнадеждаващ е фактът, че 70% от анкетираните са дали положителен отговор на въпроса.

15.14 Проблеми пред младите хора

От изброените девет позиции, като най-голям проблем е посочена липсата на работа/заетост, малко след него са липсата на перспектива за бъдеще и на финансови възможности.

15.15 Оценка на дейността на институциите, ангажирани с младежките политики на общинско и областно ниво (младежки медиатор, младежки дом/център и т.н.)

Като цяло, обобщеният анализ на този въпрос показва завидна подкрепа от страна на анкетираните – 75% от тях дават положителна оценка на дейността на ангажираните с младежките политики институции.

15.16 Участват ли младежките организации във всички фази на политическия процес?

Над половината от респондентите са отговорили, че не са запознати, 20% са дали положителен отговор и 25% - отрицателен. Ролята на младежките организации като своеобразен мост между младите хора и администрация е коментирана по-нагоре в настоящия доклад. Активното им участие във всички фази на политическия процес е гарант за реалистичността и ефективността на младежката политика.

16. Заключение

Обобщените анализи за област Враца на двете анкетни проучвания за съществуващи форми за междуинституционална координация по отношение на политиките за младежта в област Враца и за административния капацитет на областната администрация, общински администрации, на младежи и младежки организации за планиране, мониторинг и отчитане на младежките политики в област Враца показват следното:

1. По отношение на първото анкетно прочуване:

- Преобладаващата част от анкетираните с първата анкетна карта са младежи с висше образование, жените са с около 20% повече от мъжете;
- Значителна част от анкетираните търсят информация за различни инициативи на местно, национално и европейско ниво, по които се финансират възможности за младите хора;
- Най-използван източник на информация е интернет/социалните медии;

- Голяма част от анкетираните се самоопределят като хора с активно отношение към предизвикателствата и проблемите на заобикалящата среда;
- Значителна част от респондентите смятат, че местните и регионалните власти подкрепят младежкото участие в обществено -политическия живот в достатъчна степен;
- Налице е запознатост от страна на анкетираните с официалните форми на участие в обществено-политическия живот – информирание, консултация, овластяване, автономно участие, както и нагласа за участие в неформални форми като електронни петиции, коментиране на политически теми в интернет пространството;
- Един от въпросите с еднотипни резултати във всички анализи е за нагласата към доброволчеството и инициативите, която е позитивна, както и склоността за участие в доброволчески дейности е почти 100%.
- Сравнително еднакъв е делът на участвалите и неучаствалите в младежки програми и проекти;
- Смятащите, че е налице „системна бариера“ между младите хора и институциите са повече от ненамиращите такава. Като основна пречка в комуникацията между двете страни е посочена липсата на заинтересованост от страна на младежите;
- Въпросите свързани с предизвикателствата и проблемите пред младите хора, макар и с различаващи се резултати в отделните анализи, в обобщения извеждат като основен проблем/предизвикателство младежката безработица;
- Организирането на мероприятия с младежка насоченост също е желана промяна от целевите групи;
- С малка разлика запознатите със същността и дейността на младежките организации са повече от незапознатите;
- Запознатостта със стратегически документи на национално, местно и областно ниво по отношение младежките политики е на критичния минимум, като най не се познава Областния план за младежта;
- Междуинституционалната координация се осъществява основно между младежките организации, общинската администрация и училищата.
- Като основен приоритет, които да бъде адресиран от младежките политики е посочено насърчаване на заетостта и подкрепа на млади хора, които не учат, не работят и не се обучават;

- Като пречка при разработването на адекватни младежки политики е очертана липсата на заинтересованост от страна на младите хора;
- За най-използвана форма на междуинституционална координация са посочени анкетите, следвани от организирането на събития/кръгли маси и обществените обсъждания;
- Голяма част от анкетираните не са участвали в публични обсъждания на тема младежки политики;
- Почти половината от анкетираните смятат, че мнението им не се отчита в достатъчна степен при разработването на младежките политики;
- Почти всички анкетираните смятат, че младежите от област Враца имат воля за промяна;

На база гореизброеното, може да се заключи, че междуинституционалната координация по отношение политиките за младежта в област Враца е на сравнително добро ниво, което може да послужи като основа за надграждане и развитие в различни посоки, напр. засилване на информационните потоци между ангажираните институции с цел поднасяне на своєвременна и достоверна информация за възможностите за младите хора.

Фактът, че основен източник на информация е интернет и социалните медии, може да се оползотвори от координиращите работата си институции като засилят присъствието си в Интернет пространството, поддържат актуални акаунти в модерните канали, качват редовно данни и информация за предстоящи мероприятия с младежка насоченост, организират онлайн дискусии, форуми, дебати.

Всичко предложено би дообогатило координацията между ангажираните институции и спомогнало за адекватното им поведение по отношение нуждите и проблемите на младите хора.

Притеснителната ниска степен на запознатост със стратегическите документи, касаещи младежките политики, задължително следва да се повиши, тъй като при формулирането на местната младежка политика, трябва да се вземе предвид, че тя е част от изпълнението на националната младежка политика и съответно на европейската младежка политика.

Освен вертикално измерение (местна, областна, регионална, национална, европейска младежка политика), следва да се има предвид, че за да е ефективна, трябва да е и многосекторна, т.е. да е налице интегрираност с други политики, имащи отношение към младежите. При добро ниво на координация между институциите при разработването на младежките политики, изброените принципи биха се спазили.

Младежките организации, както беше споменавано по-нагоре играят ролята на мост между институциите и младежите. Те имат потенциал на важен участник при разработването, прилагането, наблюдението и оценката на младежката политика (участие в политическия цикъл) – от двигатели на младежки активности през предоставяне на съвети

за личностно и професионално развитие, както и предоставяне на възможности за включване в различни програми и проекти.

Активните младежки организации допринасят за социалното включване, развитие на различни знания, умения и компетентности за управление и участие в процеса на вземане на решение на различни нива, помагат им да заемат своето място в гражданското общество. Те са двигатели на участието на младежите в политическия процес. Освен това осмислят свободното време на младежите, като ги предпазват от потенциално „тръгване по лош път“.

На база резултатите от анкетното проучване може да се предложи младежките организации в област Враца да са по-активни и промоциращи дейността си, както сред младежите, така и пред администрацията, да се търсят двупосочни канали за комуникация, които да осигурят разработване на местни младежки политики, базирани на анализ на нуждите и проблемите на младите хора.

За да е по-ефективна и прозрачна младежката политика, полезно би било институциите и организациите, работещи с/за младите хора да разработят координационен механизъм, който да опише ролята, отговорностите и задълженията на всеки участник по отношение на действията, насочени към младежите, както и да се идентифицира институция, която да играе лидерската роля в провеждането на единна и координирана младежка политика.

2. По отношение на второто анкетно проучване:

- Преобладаващата част са младежи между 15г. и 29г., повечето анкетирани са жени, с висше образование и служители в общински и областна администрация;
- От изброените няколко дейности, свързани с младежките политики, най-често посочвани са доброволческите/гражданските инициативи, работата за младежка организация, участие в дейности на местната общност. Демонстрациите, онлайн дебатите и работата за политическа партия са сред най „нехаресваните“ дейности. Резултатите от този въпрос могат да се тълкуват двупосочно – тези дейности, в които анкетираните се включват редовно или понякога могат да се използват като катализатор на други идеи и инициативи, тъй като най-често на подобни мероприятия се събират едни и същи хора, които постепенно се превръщат в обособена група, способна да твори промени в обществото;
- Административният капацитет на администрацията и младежките структури да информират за различни младежки инициативи, възможности и перспективи е оценен като достатъчен от половината респонденти. Останалата половина, обаче или не могат да преценят, или не са доволни от информационните потоци, които получават от администрацията;

- Фигурата на младежкия медиатор (като част от административния капацитет) е разпознаваема за 75% от анкетиранияте, а дейността му е оценена положително от 80%, което показва, че потенциалът му/й може да бъде използван за активизиране на недотам активни структури, работещи с младежи;
- Капацитетът на администрацията да мобилизира граждански интерес към обществени обсъждания на младежките политики не може да бъде преценен от повече от половината от респондентите, което показва, че явно не е достатъчен и следва да бъде доизграден посредством различни методи – пресконференции, покани, прессъобщения. В този процес могат да се включат и други заинтересовани страни;
- Административният капацитет на общинската/областната администрация за планиране, мониторинг и отчитане на младежките политики също е под въпрос за половината от анкетиранияте. Нужна е целенасочена работа, за да докажат институциите, че са годни да творят, мониторираат и отчитат политиките си. Тогава ще се повиши и доверието в тях, прозрачността и отговорността в работата им.
- Начинът на планиране на младежките политики е непонятен за почти 40% от анкетиранияте, колкото горе-долу са и запознатите. Най-използваните методи за мониторинг са анкетните проучвания и справки от реализирани проекти и инициативи по младежки политики. С индикаторите, използвани за отчитане на политиките също не са запознати почти половината от анкетиранияте.
- Основните предизвикателства пред младите хора са младежката безработица и липсата на качествено образование. Този резултат дава насоки за работа в посока по-задълбочено сътрудничество между администрацията, младежките организации и образователните институции. Същите следва да предприемат мерки за обвързване на образованието с нуждите на пазара на труда. В тази сфера бюрата по труда като заинтересована страна, могат да инициират курсове за професионално обучение на младежите, съобразено с нуждите на бизнеса на местно ниво;
- Достъпът и интегрирането на младежите от малките населени места също е предмет на анкетното проучване и съществена част от административния капацитет на общинските/областните власти и младежки организации. Резултатите от проведеното проучване показват, че най-използван метод са изнесените приемни, които общинските кметове провеждат регулярно по селата в рамките на общината;

- Изграждането, поддържането и развитието на младежка инфраструктура също са важна част от грижата за младежите и следва да бъдат включвани в младежките политики. Оценката от обобщения анализ за област Враца, поставена от преобладаващата част от анкетираните е положителна, но също и смятат, че има възможности за допълнително развитие;
- Добрите практики от останалите страни, членки на ЕС, са дискутирани неколкостранно в настоящия доклад и са важен инструмент за усъвършенстване процеса по планиране, мониторинг и отчитане на младежките политики. 70% от анкетираните са отговорили, че търсят добри практики, които да са приложими на местна почва;
- Наред с липсата на работа/заетост, като наболели проблеми пред младите хора са посочени липсата на перспектива за бъдеще и липсата на финансови възможности;
- Оценката за работата на институциите, ангажирани с младежките политики на общинско и областно ниво като цяло е положителна, което е предпоставка за продължаване и надграждане на постигнатите до момента резултати в сферата на младежките политики;
- Участие на младежките организации във всички фази на политическия процес – повече от половината от респондентите не са запознати, а 25% са посочили отрицателен отговор. Включването на опита и експертизата на младежките организации в планирането, мониторинга и отчитането на младежките политики би добавило ценна стойност по отношение реалистичността и ефективността на младежките политики.

Заклучение на заключението: Въпреки колебаещите се отговори на част от въпросите, незапознатостта на част от целевите групи по някои ключови въпроси (стратегическите документи), разминаванията в резултатите от анкетните проучвания по целеви групи и населени места, като цяло може да се заключи, че наличните форми на междуинституционална координация по отношение политиките за младежта, както и административния капацитет на институциите, отговорни за планирането, мониторинга и отчитането на младежките политики в област Враца, могат и трябва да бъдат надградени на база установеното в проведените две анкетни проучвания.